

וְהוֹדַעְתֶּם לְבָנֶיךָ וּלְבְנֵי בְנֵיךָ (דברים ד ט)

עֵטְרָה

גליון 11
כי תמוז תשפ"ד
יום השנה הפ"ג
לעקידת ישיבת טעלז

גיליון תורני לבוגרי ישיבת עטרת שלמה

מרחן גאון ישראל

הגאון רבי דוב לנדו

שליט"א במשאו

בהיכל הישיבה

בעקבות המצב:

"עומדים עלינו

לכלותינו רחמנא

ליצלח שלא יהיה,

בני הישיבות, בני

התורה, צריכים

מאד מאד להתחזק

נגד זה, והחיזוק הוא

לימוד התורה ושוב

לימוד התורה, אין

שום דבר אחר

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

זולת זה"

83

בצדקה תכונני

80

הרקע והמטרות למהלך המבורך של הקמת גמ"ח הלזואות לעזרה וסיוע לבוגרי הישיבה

בתורה תחילה

84

רשמי הוד ממעמד סיום הש"ס בבלי וירושלמי על ידי בני הישיבה באופקים

ביתך ונשעריך

49

הפולמוס ההלכתי בענין חיוב מוזהה בארונות הקודש בהיכלי התורה של הישיבה הקדושה

על חומותיך

54

רבנו ראש הישיבה שליט"א ממעמיד משנה סדורה והשקפה בהירה על ענייני השעה

כל משברייך

30

פרק שלישי ואחרון על מסע ההצלה של ראשי הישיבה הקדושה בטעלז מגיא ההריגה מלוזה במסמכים נדירים

כולם נקבצו

60

סיקור נרחב על כינוס הבוגרים 'בברית יחד' בערב חג קבלת התורה

שלב

ושלב ה' נפתחו לשיווק!

זו ההזדמנות שלכם להצטרף למשפחות האיכות שכבר קבעו את מושבן במקום של תורה וגדולה

לבחירת דירה:
03-644-5553
משרד ראשי: רחוב רבי עקיבא 86, בני ברק

העוצמה
הפרויקט הגדול והמוביל בפריפריה! ללא אזורים מעורבים ועם כל היתרונות של עיר מבוססת

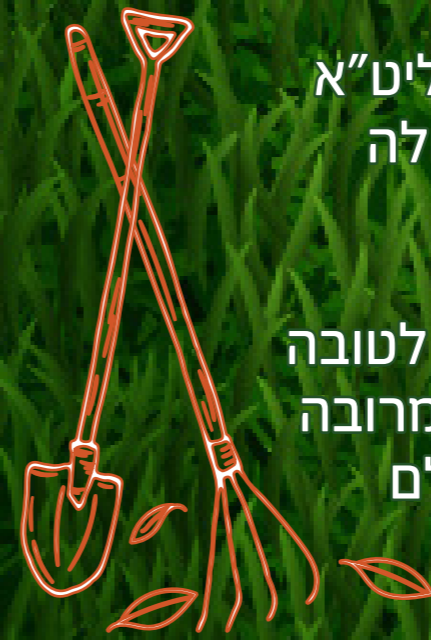
החינוך
ברחבי הקריה תוכלו למצוא גני ילדים, חידורים, כוללים, ומוסדות לימוד איכותיים בדרך ישראל סבא

האיכות
הפרויקט מצוין במשפחות איכות מכל גווני העילית הסלחה והשמנה של היהדות החרדית

שירת העשבים
כל גינה והניגון שלה
1800-20-1230

בזכות התורה ולומדיה יינצל העולם בשביל שושנה זו יינצל הפרדס

חברת 'שירת העשבים' מעריצה ומעריכה את אלפי אברכי ובני ישיבת 'עטרת שלמה' בראשות מרנן ורבנן ראשי הישיבה שליט"א העמלים על תלמודם בכל השנה כולה ומחזיקים את העולם בעמלם

עם סיום שנה זו ולקראת השנה הבאה לטובה הננו בתפילה וברכה שתזכו להצלחה מרובה ובזכות התורה ולומדיה יינצל העולם

חברת 'שירת העשבים' כל גינה והניגון שלה

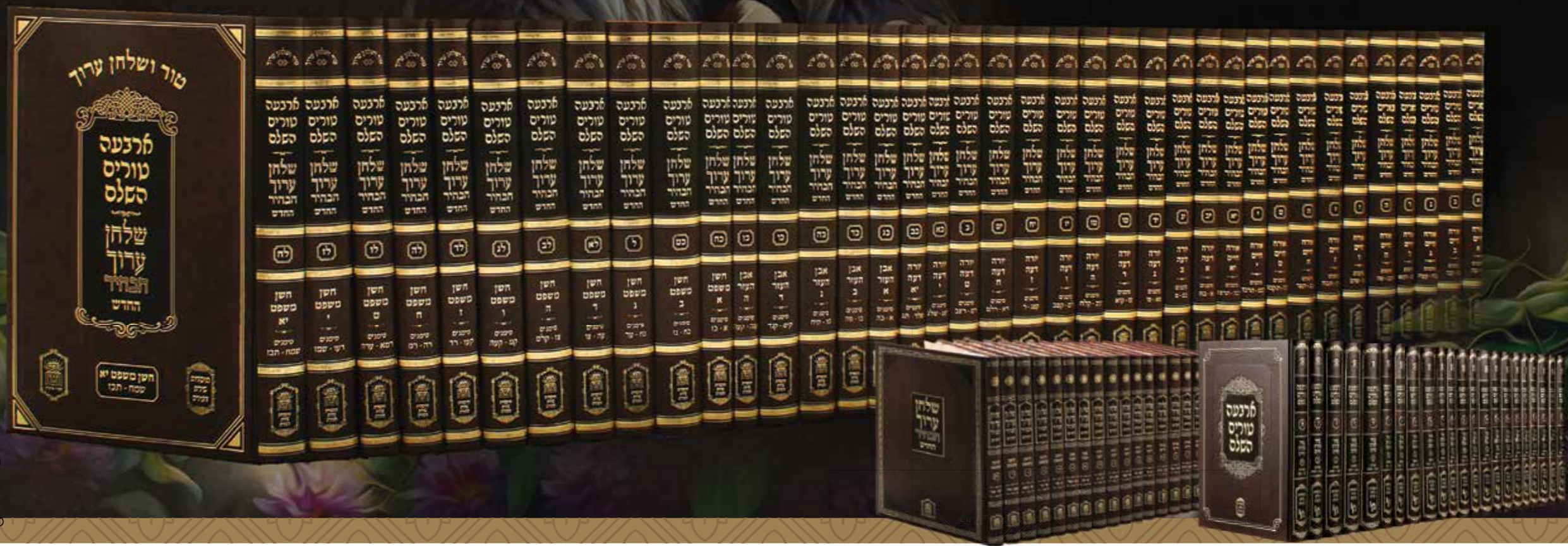

ני הנה המלכים נועדו יחדיו
כלל ישראל מתעטר בשילוב השלימויות

שירת דבורה - לשם

מזר ושׁו"ע החדש

BRN | יזמן | ייצוב תמונות

לאחר היום הגדול אשר בו נתעטרו ישראל בכתרי נעשה ונשמע מתעטרים כלל ישראל - בכתר עולם התורה אשר כארי יתנשא: "ארבעה טורים השלם" ו"שולחן ערוך הבהיר החדש" כל אחד בפני עצמו ובמהדורה משולבת ומושלמת הכוללת את שניהם כאחד, באותיות מאירות עיניים, בתוספת מפרשים חדשים לצד עשרות הוספות חדשות בשלל מהדורות המאירות עיני הלומדים

להזמנות: 02-5000-969

- להשיג בחנויות הספרים •
- משלוחים לכל חלקי הארץ •

2400 ₪	טור גדול (23 כרכים) גובה 35 ס"מ
1,800 ₪	טור בינוני (23 כרכים) גובה 31 ס"מ
1,200 ₪	טור פנינים (23 כרכים) גובה 25 ס"מ
1,580 ₪	שו"ע הבהיר החדש מרכזית (17 כרכים) גובה 33 ס"מ
3,500 ₪	סט טור ושׁו"ע החדש (38 כרכים) גובה 33 ס"מ
2,180 ₪	סט טור ושׁו"ע החדש פנינים (38 כרכים) גובה 25 ס"מ
2,900 ₪	סט טור ושׁו"ע החדש מקוצר (26 כרכים) גובה 33 ס"מ

מפרט הסטים

רשת חשמל הקרן מציעה לכם: לראות את הלבן בעיניים

מכונת הכביסה שאתם
פשוט חייבים בבית
במשך WGG24401 בעברית
בעלת הטכנולוגיה הייחודית
לכביסה לבנה בוהקת ולהסרת
הכתמים הקשים ביותר
שמן, דם, יין ודשא!*

BOSCH
מכונת הכביסה בוש דגם WGG24401IL
מיוצרת בלעדי
לרשת חשמל הקרן!

- טכנולוגיית AntiStain טיפול אוטומטי בכתמים*
- אופציית גיהוץ קל להקלה בגיהוץ
- פאנל פיקוד יוצג בעברית
- קיבולת ענקית 9 ק"ג - 63 ליטר
- מעל ל-15 תכניות לניקיון מושלם

חשמל הקרן
עושים לכם מחיר

רשת מוצרי החשמל הזולה ביותר במגזר החרדי
עפ"י סקר אומניבוס אסקריא 2024

- סניף ראשי ב"ב רבי עקיבא 29
- ירושלים מלכי ישראל 53 גאולה
- ביתר עילית החוזה מלובלין 35
- בית שמש נחל ניצנים 8 (מתחת יש חסד)
- אשדוד אליעזר בן הורקנוס 16
- חיפה ברכת משה 29
- נתיבות יוסף סמלו 10 (קרסו טרייד)
- מודיעין עילית רבי טרפון 25
- מבית קרן בני ישיבות

מצדיעה ומוקירה
את אלפי עמלי התורה
בני ישיבת "עטרת שלמה"
מחזיקי העולם בתורתם

ומודה על הזכות לעלות על שולחן מלכי רבנן
בכל השנה כולה בשבתות ובחגים
בימות חול ובבין הזמנים

בהוקרה ובהערכה

אפיקים בכפוף להוראות היצרן. נבדק במעבדות בינלאומיות ע"י בוש העולמית טלח.

ניר-רם

תעשיות נירוסטה בע"מ

חברת נירם תעשיות נירוסטה
גאה על הזכות להיות שותפה בבניית
ישיבות עטרת שלמה ולשמר את
אלפי בני התורה בני הישיבה

בשותפות כבוד זו
שבין הנהלת הישיבה שבראש עולם התורה ובין נירם
תעשיות נירוסטה חברת הייצור המובילה בישראל
ובהערכה רבה אנו מתכבדים להציע
בפני כלל מוסדות התורה בארץ את המוצרים
המתקדמים ביותר למטבח המוסדי

התקשרו עוד היום לקבלת הצעת מחיר מותאמת אישית!

052-8477763

הלפרין סטודיו

"וקווי השם יהל יפן בה"

הלפרין הפקות מלווים את
בני הישיבה גם בבין הזמנים

גאים
להיות חלק
מממלכת
התורה
ב'עטרת
שלמה'

יש לעיין

עניני בין המצרים

א. "ברכת שהחיינו" בבין המצרים

בשור"ע (או"ח סי' תקנ"א י"ז) כתב דטוב לזיזהר מלומר "שהחיינו" בין המצרים על פרי או מלבוש. ובמג"א (שם) ביאר הטעם, דאין ראוי לומר שהחיינו והגיענו לזמן הזה, דבין המצרים הוא זמן של פורענות. ובמ"ב (שם סקמ"ב) כתב, דמצינו פלוגתא באחרונים בשבת של בין המצרים אם לומר "שהחיינו", אך כתב המ"ב דבי"ז בתמוז שחל בשבת ונדחה הצום ליום א', לכו"ע מותר לומר שהחיינו בשבת. וצ"ע דאמנם הצום נדחה ליום א', סו"ס בשבת זהו זמן של פורענות של י"ז בתמוז, ואיך ניתן לומר בשבת שהחיינו?

ב. בשר "בסעודת מצוה" בשעת הימים

ברמ"א (או"ח סי' תקנ"א י') מבואר דבתשעת הימים בסעודת מצוה, כגון ברית מילה או סיום מסכת, מותר לאכול בשר ולשתות יין. ויש לדון בסעודת "מלוה מלכה" במוצאי שבת חזון, האם מותר לאכול בשר כמו

בסעודת סיום, או דלמא רק סעודת מצוה שאינה קבועה בתשעת הימים התיירו?

ג. "חורבן בית המקדש" של בית ראשון

בגמ' (יומא ט' ב') מבואר, דבית המקדש הראשון חרב מחמת ג' עבירות חמורות ע"ז ג"ע ושפיכות דמים. ובשטמ"ק (בגליון הגמ' ערכין ט"ז א') הקשה בשם הרא"ש, הרי בגדי כהונה מכפרים בלי תשובה על ג' עבירות חמורות כמבואר בגמ' (ערכין ט"ז א') ומדוע נחרב ביהמ"ק ולא כיפרו בגדי כהונה?

ד. נאמנות קטן "בתשעה באב"

מעשה באדם שאכל בערב תשעה באב סמוך לשקיעה, ונסתפק אם הגיע זמן השקיעה ואסור לאכול, ושלח את בנו הקטן שיאמר לו מה השעה. ויל"ע האם הבן הקטן נאמן לומר מה השעה ויוכל האב להמשיך לאכול עד השקיעה, או דלמא כמו בדבינים דאורייתא עד אחד קטן לא נאמן כמבואר

השאלות מאות א' עד ט"ו, מהרה"ג ר' יעקב ישראל יונגרמן שליט"א, ומאות ט"ז עד כ"ב, מהרה"ג ר' אהרן חיים הופנר שליט"א

מתוך הסוגיות הנלמדות בין כותלי בית המדרש, להתבשם מאוויר הפסגות ולצלול לעמקי ההוויות

יושבי בית המדרש מוזמנים להציע את תשובותיהם בלשון קצרה וברורה ולשולחם בפקס 1533-6164903 או בדוא"ר 7: gilyon@asi.org.il חלק מהתשובות יפורסמו אי"ה בגליון הבא.

ברמ"א (יר"ד סי' קכ"ז ב') כך ג"כ לענין ת"ב שהוא מדברי קבלה קטן לא נאמן, דדברי קבלה חמורים כדא' כמבואר בטורי אבן (מגילה ה' ב')?

ה. "חינוך קטן" באבילות על החורבן

המ"ב (סי' תקס"א סק"ז) כתב, דקטן שנולד בירושלים והגדיל אין צריך לקרוע, דכשהיה קטן היה פטור מלקרוע ואח"כ כשנעשה גדול פטור דראה את המקדש תוך ל' יום. ובשור"ת אבני ישפה (ח"ב סי' נ"ה) הביא ממרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל שהוכיח מהמ"ב הנ"ל שדן לגבי "קטן שהגדיל" ולא דן לגבי "קטן שהגיע לחינוך", דאין דין לחנך קטן לקרוע על מקום המקדש, דיסוד דין חינוך הוא להרגיל את הקטן לקיים מצוה לכשיגדיל, ובחורבן ביהמ"ק אנו מצפים דעד שהקטן יגדל כבר יבנה ביהמ"ק. וצ"ע דבאיסור תספורת בתשעת הימים צריך לחנך קטן שהגיע לחינוך כמבואר במ"ב (סי' תקנ"א סקפ"א) וא"כ מדוע בדין קריעה על מקום המקדש אין דין חינוך קטן?

עניני בין אדם לחבירו

החינוך (מצוה רמ"א) כתב "טעם לאיסור לא

תקום שידע האדם ויתן אל לבו, כי כל אשר

יקרהו מטוב עד רע הוא סיבה שתבוא אליו מאת ה' ברוך הוא, ומיד האדם מיד איש אחיו לא יהיה דבר בלתי רצון ה' ברוך הוא" וצ"ע דא"כ מדוע יש חיוב הכרת הטוב, הרי כמו לענין "רעה" הכל מה' ולא מהאדם, כך לענין "טובה" נאמר שהכל מה' ולא מהנותן?

ז. "לדון לכף זכות"

הרמב"ם (פיהמ"ש אבות פ"א מ"ו) כתב דלדון לכף זכות אינו "חיוב" אלא "מדת חסידות". והח"ח (עשין ג' במ"ח ג') כתב, דבאדם צדיק יש "חיוב" לדון לכף זכות, ומש"כ הרמב"ם הנ"ל שזהו רק "מדת חסידות" היינו באדם שיש ספק אם הוא צדיק או רשע. וצ"ע מדוע אדם שיש ספק אם הוא צדיק או רשע אין "חיוב" לדון לכף זכות מב' טעמים, א) ספק דא' לחומרא. ב) רוב החרדים לדבר ה' אינם רשעים, ומדין "רוב" יש חיוב לדון לכף זכות. (ויל"ע, האם זהו "קבוע", ויעיין ברעק"א תנינא סי' ק"ג סק"א דברובא דליתא קמן לא שייך קבוע)?

ח. המספר "לשון הרע" מקבל עוונות חבירו

הח"ח (שער הזכירה פרק ג') כתב בשם חובת הלבבות (שער הכניעה סוף פ"ז) דמי שמספר לשון הרע על חברו, זכויותיו עוברים לחברו, ועוונות חברו עוברים אליו, והוסיף הח"ח, דלפי"ז מי שרגיל לדבר לשה"ר לא יועיל מה שאוסף תורה ומצוות, כי מאבד הכל ע"י לשון

יג. בנין בית המקדש ע"י "גוי"

בתפארת ישראל (על המשניות ריש מסכת מדות בבועז) כתב, דאפשר לבנות בנין בית המקדש ע"י גוי, והוכיח כן משלמה המלך שנסתייע בעבדים של מלך צור לבנין בית המקדש. וצ"ע הרי בבנין בית המקדש צריך עשיה לשמה, וגוי אינו עושה לשמה, וגם אם ישראל עומד על גביו אי"ז מועיל בדבר המתמשך כמבואר במ"ב (סי' י"א)?

יד. מצות בנין ביהמ"ק "בנשים"

הרמב"ם (פ"א מבית הבחירה ה"ב) כתב, דגם

הרע. וצ"ב טעם הדבר מדוע עוונות חברי עוברים אליו, וזכויותיו עוברים לחברו (יעיין בספר מכתב מאלהיו להגר"א דסלה זצ"ל (ח"ד עמוד 213) וספר שפתי חיים להגר"ח פרידנלדר זצ"ל (מדות ח"א עמ' כ"ג)?

ט. "סבר פנים יפות"

מתני' (אבות א' ט"ו) "הוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות". וברבינו יונה (שם) פירש, שיראה להם פנים של שמחה. וצ"ע דבמתני' (אבות ג' ב') איתא "הוי מקבל את כל האדם בשמחה", ומאי קמ"ל בזה הרי כבר שנינו שצריך לקבל את כל האדם בסבר פנים יפות, והיינו בשמחה כנתבאר מרבינו יונה (יעיין מש"כ מוח"ז זצ"ל בברכת אברהם מאמרים והדרכות ח"ג עמוד קכ"ג בזה)?

י. באיסור "לא תשנא את אחיך בלבבך"

הרמב"ם (סה"מ ל"ת ש"ב) כתב "שהזהירנו משנוא קצתנו לקצתנו, והוא אמרו לא תשנא את אחיך בלבבך, ולשון הספרא לא אמרתי אלא שנאה שהיא בלב, אמנם כשהראה לו השנאה והודיע שהוא שונאו אינו עובר על זה הלאו". וצ"ב מהו הטעם דרק שנאה בלב אסורה, הרי גם שנאה גלויה הוא פגם בב"א לחבירו וגורר כמה עוונות (ועי' קה"י ערכין סי' ד')?

עניני בנין בית המקדש

נשים חייבות בבנין בית המקדש. וצ"ע הרי בגמ' (שבועות ט"ו ב') מבואר, דאין בנין ביהמ"ק בלילה, דכתיב "וביום הקים את המשכן" ביום מקימו בלילה אין מקימו, וא"כ נמצא דהמצוה תלויה בזמן וזהו מצות עשה שהזמן גרמא דנשים פטורות (יעיין בכס"מ שם, ובקה"י שבועות סי' י')?

טו. גובה המשכן עשר אמות

בגמ' (שבת צ"ב א') מבואר, דהגובה של הלויים במשכן היה עשר אמות.

יא. "חסד תבלין ליצר הרע"

בגמ' (ע"ז ה' ב') איתא "אשריהם ישראל בזמן שעוסקים בתורה ובגמילות חסדים יצרם מסור בידם, ואין הם מסורים ביד יצרם" ומשמע דהעצה ליצלל מיצה"ר הוא או תורה או גמ"ח. וצ"ע דבגמ' (קידושין ל' ב') איתא "הקב"ה אמר להם לישראל בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו וכר", ומבואר דהתבלין היחידי ליצה"ר הוא עסק התורה, ולא גמ"ח (עי' משנ"ת בס"ד בספר בית היין בהקדמה)?

יב. צדקה בפחות משו"פ ובמאה פרוטות

יש לדון ב' חקירות במצות צדקה, א) מי שנותן פחות משו"פ לעני (כגון גפרור) האם מקיים מצות צדקה, או דאינו מקיים מצות צדקה אלא חסד (יעיין בדרך אמונה רפ"ז ממתנות עניים בביאור ההלכה). ב. מי שנותן לעני מאה פרוטות, האם מקיים מאה מצוות או מצוה אחת גדולה (ונפק"מ לנשבע לקיים מאה פעמים מצות צדקה)?

וצ"ע איך אהרן הכהן נכנס למשכן להיטיב את הנרות ולהקטיר את הקטורת, הרי גובהו היה עשר אמות ואיך נכנס למשכן שהיה גבוה עשר אמות, ויותר שהיה גם מצנפת על ראשו. ואין לומר שכופף את ראשו כשנכנס לעבוד, דהרי לפני מלך בשר ודם אין עובדים כך, כל שכן לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה (ועי' מש"כ בזה במושב זקנים מבעלי התוס' פרשת תרומה)?

חכמי הא לחכמינו

דברי חידוד ומליצה מגדולי הדורות

הרב ל. יעקובזון

בין המצרים

'תבוא בליל תשעה באב'

פלוני שהיה נוהג להטריד את הגאון המופלא רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל בשאלות סרק, הגזים יתר על המידה באחת הפעמים, דחה אותו רבי אברהם בחיוך ואמר לו: תבוא אלי בליל תשעה באב, כשאסור ללמוד, ואז אוכל לענות לך על כל שאלותיך. השיב אותו אדם בעזות לרבי אברהם, מדוע ההוא שהגיע להלל הוקן בערב שבת לשאול על רגלי התרמודיים ועיני הבבליים, לא אמר לו הלל שיבוא אליו בתשעה באב? אלא שעל אחר נענה הגאון רבי אברהם, מכיון שבזמן הלל לא היה תשעה באב, אז תמיד זה היה אותו ביטול תורה...

קברי צדיקים לעתיד לבוא

באחת מהנסיעות של קהל עדת סאטמר, נסעו החסידים בראשות האדמו"ר רבי יואל מסאטמר זצוק"ל לתפילה במקומות הקדושים, התפילה הייתה בהתעוררות מרובה ועצומה. בדרך חזור, סח אחד מהמלווים שבקרוב ייבנה המקדש ותהיה תחיית המתים, ואז לא תהיה התעוררות והתעלות בקברי צדיקים... הגיע הדבר לאוזניו של הרבי רבי יואל זצוק"ל שנענה בחיוך: יהיו מספיק 'צדיקים' שלא יקומו בתחיית המתים...

אני מאמין

סח תלמיד חכם אחד שליט"א, פעם אחת נודמנתי לנסיעה במונית והנהג סיפר על עצמו שהוא שומר שבת ומניח תפילין כל יום וכו' אבל קשה לו מאוד עם ציפייה למשיח, וזאת למה? משום שכשיבוא המשיח מן הסתם כולם יישבו וילמדו וישמחו בתלמודם, ואני לא מבין כלום בגמרא...

אמר אותו תלמיד חכם, שאלתי אותו, מה הוא התחביב שלך? והשיב: 'לצפות במשחק פלוני' זה התחביב הכי כיף שלי... אמרתי לו אינני יודע מה התשובה לשאלתך, אך דבר אחד ברור, כשיבוא המשיח יהיה לך כיף אלף אלפי מונים יותר...

בור ירא חטא

העולם מספר על 'מחמיר במקום שאמרו להקל' - ידוע, שהגיע לביתו בעיצומו של צום תשעה באב, ואמר לאשתו שהוא מרגיש חולשה מרובה מחמת הצום, וחושש לפיקוח נפש...

האישה שפנתה להכין לו מעט לחם, פחות מכזית, ומעט מים בכוס פחות מרביעית, הופתעה לשמוע את בעלה נועק, הלא חשש ונשמרתם מאוד לנפשותיכם ישנו כאן, ואיך יתכן להקל ראש בכך, ויצוה עליה להכין לו סעודה שלימה ושאר ירקות...

כשמריח המאכלים נתקפה האישה בבולמוס, והוצרכה אשתו לאכול גם היא מפני פיקוח נפש ותשב לאכול מהסעודה, נועק בעלה והביא לה מעט לחם ומים, כשהוא אומר בשלמא אני, אבל נשים לא מצוות להחמיר כל כך...

שלהי דקייטא

זקני ת"ח

בשלהי דקייטא בעירות המרפא באירופה, האדמו"ר מאלכסנדר הי"ד פגש פעם את מרן בעל האמרי אמת מגור זצ"ל ששהה אף הוא למנוחה. בעודם מטיילים בצוותא, הציע האדמו"ר מאלכסנדר לאמרי אמת לנוח, כשסירב האמרי אמת, אמר לו האדמו"ר והלא אצל דוד המלך נאמר, והמלך דוד זקן בא בימים, ודוד היה כבן שבעים שנה, הרי שבגיל שבעים נקראים 'זקן' וצריכים לנוח... השיב האמרי אמת, השבעים שנה של דוד המלך כמבואר בחז"ל הם שבעים שנותיו של אדם הראשון שנתן לו מסוף אלף שנות חייו, ממילא פשוט שדוד היה זקן בא בימים...

חכמי התורה וחכמי המדע

משכיל הקניט פעם בדבריו את הגאון רבי אייזל חריף זצוק"ל, מדוע תלמידי החכמים היום אינם חכמים בחכמות המדע וכו' כמו הרמב"ם ועוד, שידעו מלבד חכמת התורה גם חכמות נוספות?

מינייה וביה, אמר רבי אייזל זצוק"ל, גם לי יש שאלה, מדוע חכמי וגדולי המדע של פעם היו גם חכמים בתורה, ואילו היום חכמי המדע עמי הארץ גמורים הם?

חברותא עם היצר הרע

כשראה פעם מרן הסבא מסלבודקא זצוק"ל את הגאון ר' אייזיק שר זצוק"ל, יושב ולומד בגפו ללא חברותא, שאל הסבא את רבי אייזיק: עם מי אתה לומד? ורבי אייזיק השיב: 'עם היצר הרע'. אמר לו הסבא אם כבר אתה לומד כך, מדוע שלא תלמד חברותא עם היצר טוב?

אמר רבי אייזיק, שלוש מעלות ראיתי אצל היצר הרע, א' שלעולם אינו מחסיר. ב' שהוא מוכשר מאוד. ג' שאין לו יצה"ר...

'שפה'

במקום מסוים באמריקה התעורר ויכוח, בנוגע ללימוד בחיידר שהיו מלמדים בשפת המקום באנגלית, וכמה מבני המקום החלו לטעון כי אסור לשנות, ומכיוון שבאירופה היו לומדים ביידיש אז צריך גם בחיידר ללמוד ביידיש... וכנגדם טענו מנהלי החיידר כי התלמידים מבינים את השפה הזו בלבד. הגיעו הצדדים לפני הגאון רבי יעקב קמיניצקי זצוק"ל, שהשיב, צודקים הם המעוררים שאסור לשנות ממה שהיה בעיירה פעם, וכיון שבעיירה פעם היו מלמדים בשפה שאותה היו מבינים הילדים אז גם עכשיו אין לשנות מכך...

מאה תעניות ולא רב ראשי

אחד הרבנים הראשיים התלונן פעם, כי

מאז שהפך לרב ראשי החל לשכח מתלמודו. כששמע זאת מרן החזו"א זצ"ל הגיב, כי מצאנו בחז"ל על רבי זירא שכשעלה מבבל לא"י צם מאה תעניות כדי שישכח תלמוד בבלי, ולכאן כיון שעלה לא"י הרי היה יכול להפוך לרב ראשי כדי לשכוח תלמודו? שמע מינה שעדיף לצום מאה תעניות ולא להיות רב ראשי בא"י...

איפה מונח הראש

אדם גדול חיתן את אחד מצאצאיו באמריקה. אחד המקורבים שלא יכול היה להגיע, התנצל בפני רבו אחרי שחזר לארץ ואמר, אמנם בגופי הייתי כאן, אבל בליבי ובראשי הייתי שם, בשמחה. השיב אותו גדול בצחות, הניחא להגיע לאמריקה עוד בסדר, אבל שהראש יהיה שם - זה לא התכוונתי...

מה אפשר לעשות בלילה אחד

כשרצו למנות את הגרי"י ווייס זצוק"ל בעל מנחת יצחק לעמוד בראש בד"ץ העדה החרדית בירושלים, החלו מהקנאים לרנן אחריו 'שאינו מספיק קנאי', לטעמם. התבטא אז אחד מהגדולים, שתלמיד חכם יהפוך לקנאי זה יכול להיות בלילה

אחד, אך להפוך קנאי עם הארץ לתלמיד חכם זו משימה קשה בהרבה...

לצורך רפואה

סיפר מרן הסטייפלער זיע"א, שבהיותו בחור, בזמן מלחמת העולם הלכו יחד שני בחורי ישיבה, לאחד מהם היה דרכון ואילו לשני לא, הייתה זו כמובן תקופת מלחמה ומי שנתפס ללא דרכון היה נורה במקום.

ויהי היום, ושני הבחורים הלכו יחדיו, לפתע ראו חיילים מגיעים מולם לבקש את הדרכון, ומאין יבוא עורם, אמר הבחור שהיה לו דרכון לחברו, אתה תישאר לעמוד ואני ארוץ, וכשהחייל מגיע לקראתם מיד החל בעל הדרכון במנוסה עזה.

וכשהחייל רואה את הבחור נס במהירות רבה, הבין מיד שאין בידו דרכון, והוא החל לרדוף אחריו, לאחר מספר רחובות הצליח החייל לתפוס את הבחור, בזמן שחברו כמובן נמלט על נפשו, ומיד דרש את הדרכון מהבחור שהושיט את ידו אל הכיס והגיש לו את הדרכון. החייל הנרגז לא ידע את נפשו, ואמר לו אז מדוע ברחת? השיב הבחור בתמימות: כי הרופא ציווה עליו בשל חולי מעיים שיש לו לרוץ בכל יום... אמר החייל אבל ראית שגם אני רודף אחריך? ולמה לא עצרת? אמר הבחור, חשבתי שגם לך הרופא הורה לרוץ...

לא פסקה ישיבה

פרק ג'

"מכאן לא ידענו מאומה מהחורבן הנורא והאיום שנתרחש עם אחינו הקדושים והטהורים" | נס תושיתתה של הרבנית על אדמת הונולולו | מהפיכה רוחנית סוחפת בקליבלנד | משלוחי גמרות, ראשונים ותפילין מירושלים אל הישיבה החדשה | החתונה בשנגחאי שנכתבה על גבי כרד רמב"ם | המברק המסתורי ממוסקבה | הסיבה שבגינה הגר"ב סרב עדיין להיות ראש ישיבה | הרגע שבו הבינו הכל כי ישיבת טעלז בליטא איננה עוד | ומדוע ביקש הגרא"י בלוך כי אל יחשבו שהוא אכזר כשביקש לשקוע בלימוד | פרק סיום מסע הצלתם הפלאי של מרן ראש הישיבה הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל, רעייתו הרבנית ע"ה ועמם קיבוץ תלמידי טעלז מן הכורת לצד תקומת עולם התורה הטלזאי בתוך החשיכה | "והיה קודש" | פרק שלישי ואחרון מלווה במסמכים נדירים

הרב מנחם פינסקי

תקציר הפרקים הקודמים:

מרן ראש הישיבה הגר"ב סורוצקין נמלט עם חברים מיישיבתו בקמניץ המצויה בסכנה אל הישיבה בטעלז דרך לודז', שם מתגוררת אחותו טעמא זינדנווארם. בן דודו ראש הישיבה הגרא"י בלוך מסדר עבורו את כל הניירת הדרושה לו כפליט ולאחר מכן מציע לו שידוך את בתו רחל. הגר"ב מסתפק אם קודם כדאי לעזוב לארץ עקב רוחות המלחמה.

אביו הגר"ז סורוצקין שנגיע אחרי מסע נדודים מפרך לארץ הקודש שולח מברק לטעלז שמצדד בשידוך. מיד לאחר החתונה, מצטרפים הזוג הצעיר, אחיהם רבי אליעזר ובת דודתם חסיה לקבוצה מבני טעלז ומיר שמצליחים בעזרת קונסול יפן לקבל ויזת מעבר שתאפשר להם לחצות את הגבול הרוסי ולהימלט. לפני העלייה לרכבת הטרנס סיבירית, אומר הגרא"י לחתנו הטרי ולבתו כי גם בעת הנדודים חשוב שיקיימו חיי ישיבה ואכן הסדרים נשמרים כאילו לא מדובר במסע הימלטות ניסי.

מיפן מנסים הבנים לסדר לעצמם ויזה כדי להגר לארצות הברית או מדינה חופשית אחרת, אולם איחור של יומיים גורם לויזות להיות חסרות ערך. במקביל הם דואגים שבירושלים יכישו קיומם של בני משפחה בליטא ופולין שנחשבו למדינות אויב.

באותם הימים הם מייסדים מחדש את הישיבה באופן רשמי, כולל אוצר הספרים והדפסת ספרי יסוד ואף מהדורה של 'שיעורי דעת'. בעוד הם דואגים להמשך עולם התורה בכלל וישיבת טעלז בפרט, הם מנסים לדעת מה עולה בגורל בני המשפחה שנותרו מאחור.

על הסיפון עמדה רבנית צעירה, רעייתו של מרן הגר"ב סורוצקין זצ"ל, הראשונה שהצליחה לצאת מהמבוך היפני. לא בלב קל זה נעשה. רק עובדת הולדתה בחרקוב, תחת השלטון הרוסי, אפשרה לה כעת

הרבנית נוסעת לבר

שלהי זמן קיץ תש"א, האונייה יצאה לדרך, לארצות הברית.

לקבל את הויזה כחלק ממכסת האשרות של הרוסים, שהגיעו מוקדם יותר מהאחרים. כך למשל, בעלה, אחיו ובת דודם שהגיעו עמם ליפן, היו ילידי פולין, והויזות שלהם הגיעו באיחור.

כמה מאוחר? בדיוק יומיים לאחר שינוי חוקי ההגירה האמריקאיים שהורידו באחת את העמל לאבדון וגרמו לויזות שהיו אמורות להיות כרטיס ההצלחה, להפוך לניירות חסר ערך.

בתחילה, המחשבה הראשונית של כולם הייתה שאולי כדאי שהרבנית רחל תמתין להם ויפליגו כולם יחדיו, אלא שאז, התחילו השאלות שהופנו לגאון רבי ברוך העומד בראש קיבוץ תלמידי טעלז ביפן, להלחץ. בכל פעם בה ניסה להוציא עבורו אשרה להגר לארצות הברית, הוא נשאל על ידי הקונסול האמריקני ביוקוהמה היכן נמצא חמיו הגרא"י בלוך.

הייתה זו שאלה שהתשובה עליה עלולה לסבך אותו אבל גם את רעייתו שכאמור הויזה כבר בידה. אם יאמר את האמת כי הוא בליטא, משמעות הדבר היא שהוא נשוי לבת לאזרחי מדינת "אויב". בכל פעם הם שינו מן האמת ואמרו כי הוא בארץ הקודש, דבר שבהמשך יתכן ויהיה מי שיבקש לאמת. משכך, נועצו בזקני תלמידי החכמים שהיו עם בני הישיבות במזרח, וההחלטה נפלה: היא נוסעת לבד.

אולם אז, עד שהרגישה את החירות מתקרבת, שוב הפנתה האונייה את חרטומה בחזרה ליפן וחוזר חלילה. הייאוש הלזה רק הוסיף לכאב על כך שכמו הותירה לעת עתה מאחוריה את בעל נעוריה הטרי. היא ישיבה והתפללה כי ישמור הבורא את דרכה ובעקבותיה יבוא גם חתנה.

"הלוא אנו צעירים ועלינו לשמוע לקול הזקנים מאיתנו", שרבטה מספר מילים על הצעד הזה, "בוודאי איתם הצדק ואכן עלינו להתגבר על הרגשות ולשמוע לעצתם. ובטח אם רצון השם הוא זה".

אחרי כמה הפלגות שבוטלו מעט אחר היציאה לדרך, האונייה התקדמה סוף סוף ואחרי הפלגה של אלפי קילומטרים, נראה באופק הנמל האמריקאי הראשון: הונולולו, בירת הוואי. קבוצת האיים המנותקים

באמצעו של האוקיינוס השקט, השייכים לארצות הברית, שהמדינה הקרובה ביותר שלה מרוחקת אף היא עוד כמה אלפי קילומטרים.

האונייה עגנה.

"הנה", אמרו להם אנשי הצוות בסיפוק, "כבר הגענו לתחנה הראשונה, הנמל הבא שבו נעגון תהיה היבשה הקרובה ביותר, נמל סן פרנציסקו שבקליפורניה".

כאדמת הוואי

התפילות של הרבנית לסייעתא דשמיא נשאו פרי. היא ידעה שעדיין רחוקה היא מן היעד המקורי, אולם אחרי שהאונייה הפליגה ושבה זמן קצר לאחר מכן ליפן שוב ושוב, הייתה בה התחושה שכל עוד זה אפשרי, מוטב לה לרדת אל היבשה. לחצות את הגבול לשיטח ארצות הברית, משם כבר תגיע ליבשת אמריקה בדרך שתאפשר.

החלטה זו, כך התברר לה הייתה גורלית במיוחד. הסוף של נוסעי האונייה היה כאוב במיוחד.

"כי אף על פי שאמרנו כי נגיע לסן פרנציסקו לא היינו בטוחים בדבריהם", תיארה זאת במילים שכתבה על אדמת הוואי, "ובאמת נכון עשיתי, האנייה נסעה ימים אחדים הלאה ולסוף שבה לסין ולא הביאה את אנשיה למחוז חפצם"

בעיצומו של חודש אלול, הגיע המכתב הראשון מארצות הברית לארץ ישראל לבית משפחת סורוצקין בירושלים.

"זה זמן רב שלא כתבתי לכם יקירי מכתב כי זה שכמה שבועות שהנני בדרך בוודאי ידוע לכם כבר יקירי כי היה עלי להיפרד מברוך יחי' וכמה צער וכאב גרמה לי הפרידה. הלא מיותר לי לספר לכם. אך עלי להתחזק ולבטוח בה' כי ישמע אל תפילותיי ויאחד אותנו שוב במהרה".

היא תיארה כיצד פגשה משפחות יהודיות שאף לא הכירו כלל את הישיבה בטעלז ואת רבניה ולמרות סירובה כי ידאגו לה, עשו זאת מכל הלב ובנפש חפצה. "ראיתי בעיניים פתוחות לעיתים קרובות את יד השם לעזרני".

הגאב"ד דלוצק וחתנו של ראש הישיבה הגר"א גורדון זצ"ל. מרן הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל

מרן הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל ובנו הגאון רבי אלחנן זצ"ל מצד שמאל, עוד נראים מרן הגאון רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל והרב מנחם פרוש זצ"ל

לב מרגיש

מרן הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בחנוכת בית ספר של החינוך העצמאי עם מרן הגרא"י פינקל זצ"ל

הייתה הרבנית מרים, רעייתו של הגר"ז. רבי זלמן מיהר להסכים ובאותו החודש, היה הוא זה שהלך לתור מקבלי התמיכות כשמאחוריו, כמסוכס עמד מרן הרב שך.

'היכן הילדים שלך?' שאלה הפקידה את השאלה האינפורמטיבית.

רבי זלמן שמע את הדברים והחל לבכות.

"השאלה עוררה בי את כל הכאב על צאצאיי. הבכור היה בכלא ונמק שם, הבת נשארה בלודז' – ועל גורלה לא ידעתי מאומה", יספר לימים, "שני הבנים האחרים היו בסין, ושני הבנים הצעירים בישיבות בארץ ישראל. כל מעין הדמעות שלי פרץ פתאום לנוכח הפקידה. היא התרגשה ונזדעזעה כל כך עד שביקשה את סליחתי והתנצלה על השאלה".

מרום מבוכה, כבר לא העזה לדקדק יותר עם הבאים אחריו בתור ועצת החזון איש התבררה כמועילה במיוחד.

הדמעות הללו, בזמן ההוא, היו כמו צוהר אל הלב שסרב לעכל שאולי הזוועה הגדולה ביותר מתרחשת.

עיכובו של רבי אלחנן סורוצקין במוסקבה שנים ספורות אחר שחרורו, רק כי לא היה בידו מסמך אותנטי, היה מאפיין של רבים באותם הימים.

כבר כמה שנים קודם לכן, החל הכסף של הממשלה הפולנית הגולה להצטמצם והם הודיעו על קיצוץ בתמיכות לאזרחיהם הפליטים ברחבי העולם. החפץ להמשיך לקבל תמיכה, עליו להציג פספורט פולני אמיתי ולא מסמך כלשהו שאולתר במהלך ימי המלחמה כפי שהחזיקו רבים.

אחד ממקבלי התמיכה הפולנית היה מרן הגרא"מ שך זצ"ל שקצבה זו הייתה בין הדברים שהחזיקו את ביתו בתקופתם הראשונה בארץ. "בעת חלוקת התמיכה", הורה לו החזון איש, "תעמוד בתור מיד אחרי הרב מלוצק". ההנחה הייתה כי באם יסרבו לתת לרב שך את התמיכה הקבועה, הרי שהגאון רבי זלמן סורוצקין, לא יעבור על כך בשתיקה.

הגרא"מ שך ניגש לרבינו, סיפר לו את הוראתו של החזון איש וביקש רשות לעשות זאת. מה שהוא לא ידע זה שמי שהלכה לתור מקבלי התמיכות

הבשורה הטובה שהייתה מעט צרי משמח על פצעי הזמן. את המכתב המקורי לא היה מסוגל לשלוח מרוב שהיה יקר לו. הדרך המפותלת הזו גרמה לכך שהמכתב המדובר יגיע לארץ רק כמה חודשים מאוחר יותר.

"כבוד דודי מחותני ודודתי היקרים,

לשמחת לבנו קבלנו אחרי צפיה מרובה מכתב מבנינו היקרים אליעזר וחסיה וחי' ובאותו יום ממש קיבלנו גם כן מכתבם היקר של דודי ודודתי יחי' בברכת מזל טוב ייתן השם ותתקיימנה הברכות והתקוות ונזכה במהרה להתראות את כל יקירנו ולראות בשמחת עמנו.

לוטה בזה (מצורפת. על פי הפסוק בשמואל "חרב גליית הפלישתים... הנה היא לוטה בשמלה אחרי האפוד" (מ.פ.) העתקה ממכתבם של הבנים היקרים כרוץ אליעזר וחי'. אמנם חפצתי לשלוח הכתב יד אך קשה לי עוד להיפרד ממנו".

ימי ראשית הרבצת התורה של מרן רבי ברוך זצ"ל בישיבה בקליבלנד

בהזדמנות הזו, הוא מספר על מצבה של הישיבה בארצות הברית כשהוא מספר על הרוח שהביא עמו הגר"ב:

"הישיבה הקדושה מתקדמת ב"ה באופן נפלא ותודה לקל כי ברוך יחי' עוסק בתורה ומביא תועלת מרובה לבני הישיבה. יחזק ה' חילו לפעול גדולות ונצרות לתורה ויראה כפי כישורונותיו הנעלים", ושוב הוא חוזר וכופל את ברכתו לנחת מהזוג הצעיר".

באותו השבוע, המתין רבי ברוך למכתב מהוריו, ומזה שזה בושש לבוא כבר זמן רב, הוא ביקש את ההזדמנות הזו של שליחת מכתב הברכה כדי לקבל את העמוד האחורי. בוודאי זהו מפני קלקול הדרכים", כתב דברי

בקליבלנד

משם, כך סיפרה, המשיכה ללוס אנג'לס, שם פגשה יהודים מכירים את עולם התורה בליטא, ולהם יותר שיג ושיח משותף, והם אשר הכינו לה את הדרך עד שהגיעה לביתם של הגאון רבי מרדכי גיפטר, לימים ראש הישיבה בקליבלנד ורעייתו שושנה, בת דודה המשגיח הגאון רבי זלמן שמואל בלוך זצ"ל. (בשולי מכתב זה, כתבה הרבנית גיפטר דרישת שלום חמה מרבי מרדכי להגר"ז סורוצקין)

"הנני מאושרה ומודה לה' כי יש לנו כאן בית אשר מקל לי בהרבה על מצבי... הנני מלמדת בבית ספר עם נערות לימודי קודש ועברית, אך כמה קשה לי הפרידה, עיני נשואות לה'. קיבלנו ידיעה מיפן כי נסעו לשנחאיי, ואולי תהיה להם היציאה משם יותר קלה..."

המיקומים כולם נשתנו.

כאשר הגר"ב ואחיו רבי אליעזר עברו עם קיבוץ בני הישיבה מיפן לשנחאיי שבסין, הרבנית רחל כבר בארצות הברית.

העובדה כי הרבנית השתקעה באמריקה, סייעה להגר"ב לקבל ויזה בעקבותיה, ועד מהרה תפילותיה התגשמו והם קבעו את ביתם לא רחוק מן הישיבה בקליבלנד.

עם הגיעו אל אדמה בטוחה, כמו המשיך רבי ברוך להשפיע על סביבתו את השטייגן שהחל בהיכלה של טעלז בליטא, המשיך בשנחאיי וכעת נפרש בארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות, בקליבלנד שבארצות הברית.

המכתבים ששיגר לעיר הקודש, כבר לא היו רק של עדכונים בדבר מצבם, הוא הפעיל את כל כוחותיו למען המשכיותה של טעלז כשהוא מכין רשימות של ספרים ותשמישי קדושה שניתן לשלוח מהארץ.

החודשים עברו, רק מליטא ופולין הפסיקו פריסות השלום בלא הודעה מוקדמת.

בתוך ים הדאגות למצבם של כלתו וילדיה בליטא ובתו בפולין, הגיעו מסין גם בשורות טובות. בנו ר' אליעזר הודיע כי הוא בא בברית האירוסין עם חסיה, בתו של בן דודו רבי אליהו מאיר. באחד מהדפים הריקים שבתחילת כרך רמב"ם בו הגה בסין, הוא כתב לעצמו מעין יומן של תמצית האירועים החשובים בחייהם. באותו היום נוספה שורה: "יום באנו בברית האירוסין למז"ט אור ליום ב' פ' מקץ א' דחנוכה כ"ה כסלו התש"ב לפ"ק שנגהיי במדינת סין" כמה חודשים מאוחר יותר, יעדכן: "יום חתונתנו למז"ט א' בהעלותך ט"ו ימים לחודש סיון ה-תש"ב לפ"ק שנגהיי במדינת סין".

המכתב שנשלח מסין לירושלים, עבר ארצות הברית בתיווך בני המשפחה היושבים בקליבלנד, זאת משום שקשרי הדואר בין ארץ הקודש לארצות הברית היו סדירים יותר מאשר קו סין-פלשתינה.

הדוד מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליהו מאיר בלוך – שכזכור ניצל מן האיים עקב כך שיצא בשליחות הישיבה עם גיסו מרן הגאון רבי חיים מרדכי קטץ לארצות הברית ו"נתקעו" שם בחסדי שמיים – מיהר לשלוח מכתב ברכה לשאר בשרו ומחותנו הטרי הגאון רבי זלמן שמואל גם דודו, זאת בצירוף העתק צילום מכתבם של ר' אליעזר וכלתו עם

תמונה נדירה. גדולי טעלז בארה"ב, מרן ראשי הישיבה רבי אליהו מאיר בלוך זצ"ל רבי חיים מרדכי קאץ זצ"ל, ומרן רבי ברוך סורוצקין זצ"ל רבי מרדכי גיפטר זצ"ל ורבי אייזיק אוזבנד זצ"ל

מרן רה"י הגר"ב סורוצקין זצ"ל עם גדולי ישראל בארה"ב, במרכז מרן הגר"מ פינשטיין זצ"ל ומרן הגר"י קמינצקי זצ"ל

כל מה שהיה אבד. רגע משמח בחתונת אחותם טעמא היד, יושב החתן הרב זיידנווארן היד, מאחוריו רבי ברוך ורבי אליעזר. נראה מימין הגר"ז עם כובע צילינדר שלבש לכבוד המאורע

סנגוריה על המכתבים שהוא ממתין להם לשווא.

היו אלו כבר ימי תחילת זמן חורף תש"ג, "כבר התחלנו הזמן בהישיבה והעבודה רבתה מאוד מפני ריבוי התלמידים", הוא מספר בהתרגשות על הדבר שממלא את ליבו – הישיבה. עוד הוא מבקש לדעת: "האם קיבלתם את ה'פרי עץ חיים'?", סימן החיות של הישיבה. קובץ חידושי התורה שיצא לאור על ידי 'הסתדרות תלמידי ישיבת טעלז' בליטא, והוצאתו לאור התחדשה אז, בתקופה בה נוסדה הישיבה מחדש בארצות הברית.

"ענתה לוטה בפה מכתב מאליעזר וחסיה היקרים שיחיו, אף על פי שהמכתבים המה כבר מזמן ארוך מכל מקום ב"ה שהחיים אצלם הולכים ומתנהלים לפי המצב והתנאים באופן שיש להודות להשם על חסדיו הגדולים עמהם. יתן השם שנזכה לקבל מהם עוד ידיעות משמחות. מה נשמע דבר אלחנן היקר שליט"א, האם קיבלתם ממנו מכתבים? כי במכתב האחרון כתב אבא שליט"א שלא קיבל משך זמן מה מכתב ממנו". הוא כבר אינו שואל על דבר אחותם תמר או על גיסתם שיינא, עמם כבר נותק הקשר לגמרי, למרות שעדיין לא התייאשו מהם כלל. הוא מבקש לפחות לדעת על שלום אחיו הגדול שלימים יתברר כי העונש הנורא להגלותו לסיביר, יהיה זה שיציל את חייו.

הסירוב לעצת אביו לכהן בראשות הישיבה

בין השורות, נחשף דיון מרתק שבו הוא משיב לאביו הגר"ז על עצתו שיכהן בראשות הישיבה. הוא מספר כי הוא אמנם מרביץ תורה ומוסר שיעורים, אך לא אצה לו הדרך להנהיג.

"עצתו של אבא שליט"א מובנת לי, אבל צריכים שלא לשכוח שהנני עצמי בן חמישה ועשרים שנה ובהישיבה לומדים בחורים זקנים ממני

ושלמדו גם כן בטעלז, ומלבד כל זה אין זה מעמדי בחיים רק בתור התחלה... לא יארך הזמן שיוכרחו ל"כוחות חדשים" בשיבה גופא וכמובן שאז בלי ספק יעלה עלי הגורל, העיקר שברוך השם הנני יושב ולומד בהתמדה רבה ומחדש חידושי תורה.... תודה לקל שרוח'ה היקרה תח' מרגשת עצמה בטוב... הננו משתוקקים כבר לקבל מכתב מכם ולהודיע אפשר איזו חדשים משל אהובינו ויקירינו וביחוד מאלחנן שליט"א

בנכם ואחיהם אהבהם מאוד מאוד המתגעגע אליכם ומתפלל לה' לראותכם בקרוב יחד עם כל אהובינו.

ברוך".

בשולי המכתב, מציינת גם רעייתו הרבנית את העובדה כי כל יומם מלא בתפקידיהם, שלה בחינוך ילדי ישראל ושל בעלה ה"עסוק וטרוד כל היום" בשל בנייתה של הישיבה.

ההודעה התמוהה ממוסקבה על פטירת הסבא

השאלה על מצבו של רבי אלחנן, הרב מזלודוק האסור ברוסיה, שאלה טובה הייתה, זאת משום שהוא ולא אחר, הביאו בשורה כאובה על... פטירתו של מרן הגאון הגדול רבי אליעזר גורדון ראש ישיבת טלעז אשר השיב נשמתו ליוצרה באותה שנה בלובלין.

גלויה אדומה הנושאת את סמל ברית המועצות, נשלחה ממוסקבה ובה פרטי המידע הזה.

ובכן, אף מילה מן הכתוב שם אינה מחוברת למציאות.

הסבא הגדול, מייסד הישיבה, מרן הגר"א גורדון צוק"ל, נסתלק לבית עולמו כבר בשנת תר"ע, עשרות שנים קודם לכן, בעיר לונדון, זאת בעיצומו של מסע מכביד לב למען ישיבת טלעז שבית מדרשה נהרס בשריפה שפקדה את העיירה. רבי אלחנן היה אז בן שלוש שנים בקושי.

יתירה מזו, המברק הלזה שנחתם ב"באהבה ממוסקבה, אלחנן סורוצקין", מציע גם לדווח על הבשורה המרה לדודים הרץ וגו'אן שאמורים לשלוח

תגובה למוסקבה.

אם תהיתם, הרץ וגו'אן לא קיימים ברשימת השמות המשפחתיים.

מה בכל זאת נכתב שם ומה פשרה של הגלויה המוזרה?

זמן מה קודם לתום חמש השנים שגזרו בבית המשפט הצבאי בליטא, שוחרר בחסדי שמיים הגר"א ממאסרו, הוא ביקש לעלות ארצה, אפילו סרטיפיקט כבר היה מוכן מראש עבורו. אולם הרוסים ביקשו מסמך אחד פשוט כדי שיוכל לחצות את הגבול החוצה: דרכון פולני. כזה כמובן לא היה ברשותו ולהנפיק, לא ניתן בימים אלו, בטח לא על אדמת רוסיה. משכך, כל הפעולות והמאמצים נכתבו ברמזים וקודים שעיינם הפקוחה של הסובייטים שם, ושל הבריטים בארץ, לא תבין ולא תדע את כוונתם האמיתית.

מהפיכה בקליבלנד

שנים ספורות חלפו.

"הולדת בתנו תמר למזל טוב בשעה השנית וחמשה עשר רגעים אחר הצהריים, בבית החולים COUNTRY", נשלח מכתב מארצות הברית עם הבשורה מיפן.

במכתב זה, מרן הגר"ב מבקש במקביל לספרי הקודש הנשלחים לירושלים, גם תפילין לחכמי הישיבה "מהודרים שבמהודרים, מעור אחד פרודות מרובעות, ובכל ההידורים וגם הפרשות כתובות על ידי סופר כשר וירא למאוד..." על דבר אחד הוא מסכים להקל, משום שידועים הם בני ארצות הברית כי בירושלים קיימת סכנת דרכים, וזה "אין לנו בדווקא בזה שהולך טבילה לפני כל שם ושם רק על יראתו וצדקתו מדקדקים הדודים".

הישיבה, כך מתברר, יוצרת מהפכה רוחנית בעיר כולה שכן אחריה גררה עוד פתיחת מוסדות לימוד שבני המקום "הנם אסירי תודה בעד זה לישיבה", כלשונה.

"מעניין הוא מה שקרה עם ילד קטן אחד בן חמש שנים", היא מביאה סיפור מההווי הרוחני שהפריחו, "הוא נכנס בחנות אחת לקנות דבר מה וכששאלוהו איזה בית ספר הנך שייך, הוציא את הציצית שלובש והראה לבעל החנות ואמר 'לבית הספר הזה'. מבינים הם להעריך את ההבדל ביניהם ובין הנערים שמבקרים בתי ספר אחרים ותודה לקל על חסדיו המרובים".

מטעלז עוד לא קיבלנו שום מענה...

רק אז, אחרי שקולות המלחמה החלו לשקוט עם תבוסתם של הצוררים ימ"ש, החלו להגיע ידיעות אמיתיות.

שואה.

הרבנית שרה מרים, אשת הגר"ז, הקפידה לא להשתתף בשמחות בכל השנים הללו, שכן לדבריה אין היא יכולה לשמוח בעת שבתה או כלתה או נכדיה סובלים.

בתקופה זו, הם כבר ביקשו לדעת את האמת ולנסות לעכל את המציאות המחרידה.

הגר"ב שלח עדכון מארצות הברית על הסטים של הרמב"ן שהגיעו וממלאים את ליבם בשמחה, על התלמידים שהולכים ומתרבים, ואפילו על בנם הבכור: "בנימינק'ה שיחי' כבר מתחיל לומר ברכה ומודה אני, הוא כבר בן 21 חודשים". אבל בסוף בסוף, הוא לא נמנע מהשאלה הנוקבת ביותר: "לעת עתה אין לנו ידיעות מטעלז", הוא מספר, "שלחנו לשם כסף אך לא קיבלנו עדיין שום מענה". לא היה לו שום מושג כי למרב הזוועה, כבר כמה שנים שאין למי לשלוח דבר לטעלז.

"מחכים אנו לידיעות מיקירנו ואהובנו", הוסיפה הרבנית רחל "ומקווים אנו כי תהיינה בשורות משמחות..."

לימים תספר אחותה הרבנית חיה (אהובנד), על הימים האחרונים שבהם הובלו בני הישיבה ורבניה למחנה "עבודה" סמוך לטעלז. על הבוקר הנורא מכל בכ' תמוז.

לאט לאט, יבינו הכל את שהתרחש. לא בשורות טובות, כי עם קהילות הקודש שנטבחו, שנמחקו. הרבנית שיינא, רעייתו של רבי אלחנן, נרצחה בנובהרדוק בכסלו תש"ב עמה נהרגו על קידוש השם בתה ליבא ובנה בן ציון שאביו לא ראהו מעולם, שכן הוא נולד מעט לאחר מאסרו.

תמר (טעמא) ובנה הקטן בן ציון שנשלחו בחשוון תש"ב לטרבלינקה, שם לא יצאו מן הכבשנים הארורים. עדויות שהגיעו אחרי המלחמה תיארו כיצד אחרי שאיבדה את אמה נהרגו שם על קידוש השם בעלה הרב ישראל זיידנווארם, שנרצח בידי הנאצים בירייה, בגטו לודז', הציעו לה לנצל את העובדה כי היא יכולה במראה להתחזות לפולנייה 'ארית' ולהימלט, אך היא אמרה כי לא יתכן שכל היהודים יישארו בגטו ואילו היא

תהפוך לנוצרייה כביכול.

רק אז, בשנת תש"ה (1) הבינו לפתע בני הישיבה בארצות הברית, כי הישיבה אינה סניף של הישיבה בטעלז, כי אם המקום היחיד לעת עתה שתורתה של טעלז עודנה מפעמת בו, במקביל לקבוצת התלמידים משנגחאי.

הידיעות הנוראות והשבר העצום

רבי אליהו מאיר, היה מרוסק. הוא קיבל מהארץ איגרת עם הידיעות הנוראות ולבו נשבר. "המכתב עורר בי הרבה ייסורי הנפש על שברנו הנורא. אף כי גם קו אור נראה לו בשמועות אודות הצלחתה של אשת גיסי הגר"ח עם שלושת ילדיהם... חסרים לי דברים ברורים אם שמע מה שהוא מאשתי ומילדי, ואף כי הידיעות על דבר רציחתה מהוססות, אף על פי כן מחכה אני לידיעות יותר ברורות.... ומכל שכן דבר ילדי אשר לא שמעתי אודותם מאומה, אם יש אלו ידיעות אנא עשו נא למען נפשי העגומה והודיעוני מה שמעתם".

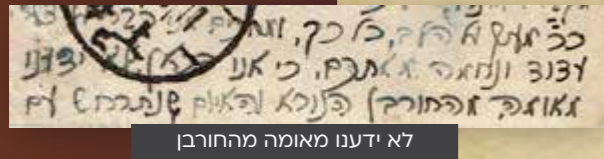
למרות הכל, הוא עדיין נאחז בשיבב של תקווה, אפילו שזה איננו. עד כדי כך נתלו בכל בדל מידע או אי מידע עד כי שמועות שונות על יהודי בשם 'הרב בלוך' ששהה במחנה בלאנסברג, גרמו לו לקוות שמא מישהו ניצל.

"אולי ישנם אלו ידיעות דבר המצא הרב בלאך בלאנסברג. עדיין לא נדע על מי הדברים מכוונים, אם אחי הגרא"י או על אחי הגר"ז. טלגרפנו לשוויץ דבר אחינו אשר נסחף ללנדסברג..."

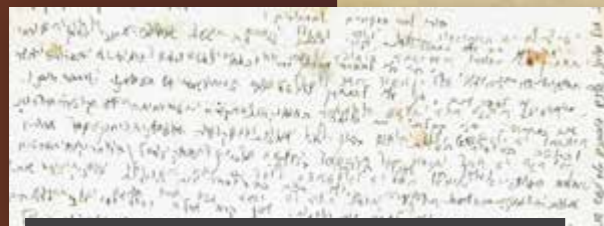
גם בשנחאי, ביקשו מעט כוחות להתמודד עם הבשורות.

"כל כך מעיק על הלב ומחכים אנו לדברי עידוד ונחמה מאיתכם", כתב ר' אליעזר בגלויה שהכאב ניבט מכל אות בה, "כי אנו מכאן לא ידענו

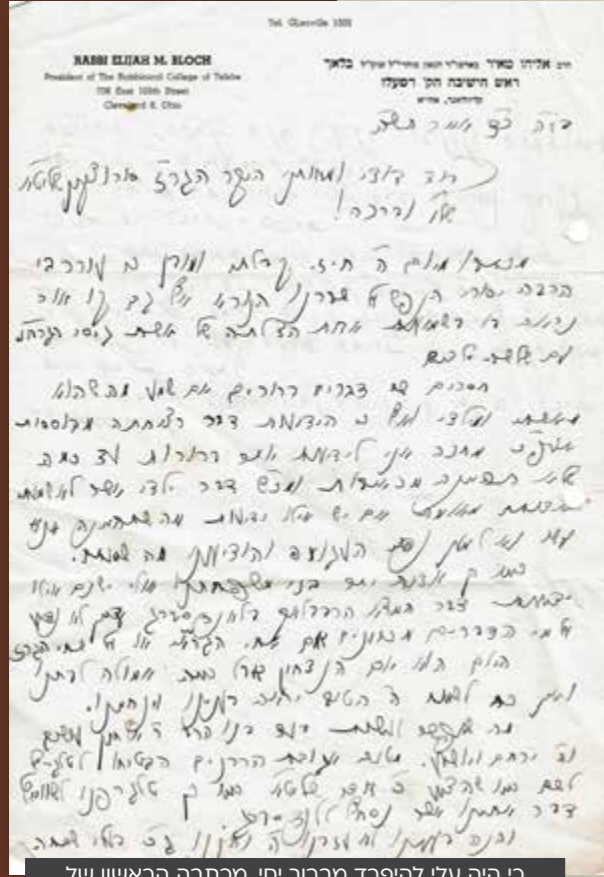
"עצתו של אבא שליט"א מובנת לי, אבל צריכים שלא לשכוח שהנני עצמי בן המישה ועשרים שנה ובהישיבה לומדים בחורים זקנים ממני ושלמדו גם כן בטעלז, ומלבד כל זה אין זה מעמדי בחיים רק בתור התחלה..."

לא ידענו מאומה מהחורבן

כי היה עלי להיפרד מברוך יחי, מכתבה הראשון של הרבנית עה מאדמת ארה"ב, עלי להתחזק ולבטוח בהשם

המברק ששלח הגאון ר' אלחנן סורוצקין צ"ל ממוסקבה, המודיע על 'פטירת' הגר"א גורדון בלובלין...

דמם ויחוס על עמו. אל נא ידינני לאכזר שיכולתי לעיין בדברי תורה אחרי בשורה נוראה כזאת... הנה הרגשתי כי אין בכוחי לבוא... מבלי למלא החובה הקדושה המוטלת עלינו השרידים שנשארו לאנחה, אם לא על ידי עסק התורה. ועבודתי הראשונה מיד אחרי היוודעי משברי הנורא צריכה להיות מיד עבודת התורה. לעבודת העם אני עומד ולשירות קדושי אני נכון, כי מה נחשבת צרת הפרט לעומת חובת הכלל."

אכן, עבודת הקימה מן השבר, כי החובה המוטלת על הנותרים, והיא מה שעד לרגע זה ממשיכה לשלהב באש יוקדת את לפיד הקודש הטעלזאי שלא כבה מעולם, אלא רק הולך ומתעצם מיום ליום – עסק התורה!

נשמתה הנצחית של טעלז, חיה וקיימת ופועמת בעולם כולו באלפי בני ישיבות ואברכים תורתם, פירותיה של טעלז ותלמידיה ובפירי פירותיהם.

הלב מת ואינו מרגיש. הגלויה משנחאי אחרי השמועות המחרידות על אבדן עולם התורה

ואולי, המילים המדויקות ביותר המסוגלות להגדיר את הרוח הטלזאית שגברה על השריפה הנוראה, היו מילותיו האציליות של הגאון רבי אליהו מאיר, שנכתבו בדם ליבו ביום בו הבין כי אפסה כל תקווה ואחד הדברים הראשונים שעשה היה לשקוע בלימוד ולכתוב כמה חידושים:

"מה שיגורתי בא לי, היא הבשורה הנוראה שמתו בידי הרוצחים האשכנזים הארורים, ה' יקום

מרן הגר"מ נפטר זצ"ל נושא דברים בישיבה בקליבלנד

פורים בישיבה בקליבלנד, נראים מרן הגר"מ קאץ זצ"ל, מרן הגר"ב סורוצקין זצ"ל, מרן הגר"א אזבנד זצ"ל

קבר מרן הגר"א גורדון זצ"ל בלונדון שם נטמן בתר"ע, כנסתלק בפתאומיות בעת נטיעתו לניס כסף להחזקת הישיבה בטעלז

אלחנן שאחרי מאמצים מרובים מאוד, הצליח בין היתר הודות לאמאצי אביו בעזרת שגרידות בריטניה לחלצו. רבי אלחנן כמובן מיהר לשגר מכתב ברכה ל"דודים" רבים ששמותיהם מוכרים כעסקני היהדות החרדית בשנים ההם.

כמו כל האגרות הטובות, גם כאן, לא שוכח מרן הגר"ב לדאוג לבני הישיבה והוא מעדכן כי "בזמן החורף ילמדו בישיבה מסכת יבמות ואין להשיג פה באמריקה מאירי על מסכת יבמות", בשל כך הוא מבקש מאחיו הצעיר שירכוש עבורו את המאירי שניתן להשיגו רק בכסף רב.

עולם שנחרב ומיניה וביה קם

הכל כאובים ודוויים, אבל נאחזים בתורה הקדושה, בעוד זמן מוצלח שיחל בישיבה, בעוד סוגיא ביבמות שתילמד בהיכלה של טעלז.

רבי אלחנן, שהתקבל בפולין באהדה רבה ומונה לנשיא אגודת ישראל במדינה, כבר יכול היה לכתוב בלא רמזים. בלי להשתהות הוא החל לפעול לאישורי עלייה לבני ישיבה ודווקא הוא הביא את הבשורה כי "בטח כבר ידוע לכם כי נעמי וחי' בלאך עם בחירה הרב אייזבאנד כבר יצאו לפאריס", ובכך בכמה מילים בישר גם כי חיה, בתו של מרן ראש הישיבה הגרא"י בלוך הי"ד אף היא הצליחה להינצל וגם על אירוסיה עם הגאון רבי יצחק אייזיק אזבאנד שחתונתם תתקיים בפריז.

עולם התורה ההוא נחרב, ומיניה וביה, קם מן האפר עולם עצום.

"האם לא נבין כי החורבן פגע רק ב'ימי שנותינו? בין העבר הנצחי לעתיד הנצחי", אמר אז הרב מפוניבז' שאיבד את משפחתו וישיבתו בליטא, "בנשמה הנצחית לא חל שום שינוי, ושום פגע לא אירע להם, כדרך שלא פגעה יד האויב בנשמת עשרת הרוגי מלכות. 'רבי עקיבא אומר!'. אומר. בלשון הווה, גם היום וגם לעתיד לבוא..."

מאומה מהחורבן הנורא והאיום שנתרחש עם אחינו הקדושים והטהורים שמסרו נפשם על קדושת השם. כהלומי רעם מקבלים אנו בכל יום השמועות המבהילות והמחרידות לא נשמע כזאת מיום ברוא ה' אלוקים שמים וארץ.

הלב מת ואינו מרגיש רק בעיניים נעוצות, אל פני החורבן אנו עומדים. הבה נקווה כי הימים ימי עקבתא דמשיחא המה ונזכה בקרוב לביאת הגואל במהרה בימינו אמן."

לימים יכתוב אביהם הגאון רבי זלמן בהקדמת ספרו 'אזניים לתורה', דברי תודה לבורא על כל הטוב שגמלו, ובמילים מצמררות יחרוט את אהבתו לבורא שזיכה אותו להיות חלק מאלו שצאצאיהם מסרו נפשם על קדושת השם: "והנני מקבל אהבה גמורה ומודה להשם כי גם לי יש חלק בהדם הנשפך..."

"ואין להשיג פה באמריקה מאירי יבמות"

אחר הדברים הקשים, ניתן היה גם לראות את יד השם העצומה המלווה אותם.

"איש בשורה אנוכי היום", פתח הגאון רבי ברוך את המכתב ששלח בבהילות לארץ ישראל, "אליעזר וחאסיא למשפחותם כבר נמצאים על אדמת אמריקה. טרם באו לקלווילנד רק אמש באה אננייתם לסאן פראנציסקא, ושם ישארו ב' ימים וביום ב' בערך תצא רכבת משם לניוארק דרך קלווילנד ויבואו לפה אי"ה ביום ה'."

סוף סוף נסתיימה לה תקופת סין.

"שוחחנו איתם אמש בלילה על ידי הטלפון", סיפר "ותוכלו לשער שמחת כולנו בעת כבר זכינו לדבר איש עם אחיו. הם מרגישים עצמם

מרן רה" הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל בישיבה

בכי טוב ב"ה, רבו ההכנות לקראת בואם, כבר יש לנו בעדם דירה בת ד' חדרים... עכשיו כבר נקווה שבקרוב תבואו להתראות איתנו מכיוון שחצי המשפחה כבר נמצאת בפה", ועם הבשורה הזו, הוא מעדכן גם על מצבו של רבי

כתב ידו יותר ממאה עדים

עם גאולת בניין הישיבה בטעלז ע"י הישיבה הקדי במהלך השנה שעברה, העבירה ממשלת ליטא כהוקרה לידי הנהלת הישיבה מסמכים רבים שנשמרו בארכיון הממשל הליטאי במשך למעלה ממאה שנה, בהם מסמכים ותיעודים מחייה של הישיבה שנשמרו בגנזכי וארכיוני הממשל, גם המוזיאון הלאומי בליטא מסר לידי הישיבה - כממשיכתה של טעלז - שורת מסמכים, ספרים, תמונות, וכתבי יד שנתרו מאחור בעיר טעלז לאחר החורבן הנורא, הם מהווים עדות אילמת לחיי הוד התורה שהיו בה ונגדעו באחת כשעלה עליהם הכורת הנאצי בכ' תמוז לפני שמונים ושלוש שנים, לצד שורת תגליות היסטוריות המתפרסמות כאן לראשונה.

תצלומים אלו מספקים עבורנו חרך הצצה נדיר וייחודי שטרם נראה כמותו, אל עולם הישיבות שלפני כמאה שנה, לחייהם של ענקי הרוח גדולי טעלז זיע"א, ולחייהם של בני הישיבות דאז | בין המסמכים הנדירים: תמונתו החדשה של רבי אברהם יצחק הי"ד, התלמיד שעזב את הישיבה והסיבה, התלמידים שקיבלו את התשורה, חתימתו של הקונסול היפני, ותפילתו של רבי יוסף לייב שישועת עם ישראל לא תבוא על ידי הציונות.

הרב ש. שפירא

פרסום ראשון: הדרכון ותמונה חדשה של הטעלזער רוב

מספר תמונות בודדות בלבד נותרו מדמות מרן ראש הישיבה טעלז רבי אברהם יצחק בלוך הי"ד שנעקד עקדה"ש בראש קהילת וישיבת טעלז ביום כ' תמוז תש"א - בין המסמכים הנדירים שמסרה הממשלה הליטאית לידי הישיבה הקד' נמצא 'הדרכון' הליטאי של מרן ראש הישיבה טעלז רבי אברהם יצחק בלוך הי"ד ורעייתו הרבנית הי"ד. בדרכון הליטאי המתפרסם כאן לראשונה, נראית תמונתו ודמות פניו של מרן רה"י הי"ד, התמונה הינה יחסית משנות צעירותו של מרן. לצד שם המשפחה המצויין בדרכון בשם 'בלוכה' מוזכרת גם 'עבודתו כמורה' בליטא וכן מצוינת שנת הולדתו של מרן הי"ד 1890, שנת תר"ן. הדרכון הונפק בשנת 1922. מתחת התמונה מופיעה החתימה.

"תשורה לתלמיד עזריאל רבינוביץ"

מכתב נדיר ביותר נגלה בארכיון, מכתב שנכתב להענקת תשורה לר"מ הישיבה הגאון רבי עזריאל רבינוביץ הי"ד - בהיותו בחור בישיבה במחלקה ג', בשנת תרע"ו, "בעד הצטיינותו בקיץ תרע"ו". הבחור עזריאל רבינוביץ הי"ד, שלימים היה ר"מ הישיבה הגאון רבי עזריאל רבינוביץ הי"ד, נודע כגאון ועילוי עצום, והיה בנו וממשיך דרכו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי חיים טעלזער זיע"א, נתמנה לר"מ בישיבה לאחר פטירת אביו בשנת תרצ"א, הגאון רבי עזריאל הי"ד נעקד על קידוש ה' ביום כ' תמוז יחד עם כל ישיבת טעלז. הי"ד.

תשורה לתלמיד מכינת ישיבת טלז מחלקה ג' עזריאל רבינוביץ בעד הצטיינותו בקיץ תרע"ו חברי ועד המכינה ... חיים מרדכי קטץ "הועד לעניני המורים והתלמידים בישיבה"

במכתב ייחודי זה, מעניק "הועד לעניני המורים והתלמידים בישיבה" תשורה לתלמיד עזריאל רבינוביץ, שאף חותמת מיוחדת לוועד מוטבעת בשולי המכתב. על אף אזכור המכינה בתשורה זו, היה זה עוד טרם הקמת "המכינה הרשמית" בשנת תר"פ, אך גם קודם לכן היתה בישיבה "מכינה" לתלמידים הצעירים שעימם היו לומדים הבחורים המבוגרים.

על המכתב חתומים שלושה המכונים 'חברי ועד המכינה', החתימה המזוהה היא חתימתו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי קאץ זיע"א, שניצל מגיא ההריגה והקים בארה"ב את הישיבה בקליבלנד, ומשפחתו נעקדה עקדה"ש בטעלז.

ענתק מקורו של מרן רבי חיים טעלזער זצוק"ל, שנפטר בתרצ"א, והתמונה הודפסה בטעלז לאחר פטירתו

תמונת הגאון מורנו ר' חיים רבינוביץ זצ"ל ר"מ בישיבה הק' טעלז. נפטר ח' מרחשוון תרצ"א

ה"שולחן ערוך" של רבי חיים טעלזער זצוק"ל

גם השו"ע של רבי חיים טעלזער זצוק"ל נשאר לפליטה, ובראשו מופיעה חתימתו של רבי חיים "חיים בהרי"מ ז"ל ראבינאוויץ. ר"מ בישיבה הקד' טעלז"

הגאון הקדוש רבי עזריאל רבינוביץ הי"ד ר"מ הישיבה "קיץ תרע"ו.

ה"שולחן ערוך" של רבי חיים טעלזער שנתר.

עזרת תורה אוצר הספרים של טעלז

בישיבת טעלז פעל אוצר הספרים שכונה "עזרת תורה", אוצר הספרים הכיל אלפי ספרים שנקבצו במהלך השנים ונתרמו לישיבה, חדר העזרת תורה היה נפרד מבית המדרש ומקומו בבניין הישיבה.

קבלה על תרומה לעזרת תורה פרדס דישיבת טעלז, נדבת התלמידים האחים יצחק ואברהם משה יפה נ"י מהעיר חוואדאן

קבלה על תרומה לעזרת תורה מתלמיד ישיבה יעקב כהנוביץ ממנצסט'ר לע"נ אימו

זה השער לד' צדיקים יבואו בו, שעורים על מסכת בבא קמא מאת הגמרי"ל והגר"ח זצוק"ל, ישיבת טעלז, שנת תרצ"ז.

"שיעורים על מסכת בבא קמא מהגמרי"ל והגר"ח זצוק"ל" קובץ שיעורים בכתב יד תלמידי הישיבה

חוברת נדירה, שיצאה לאור בישיבה בטעלז בשנת תרצ"ז (שנים ספורות לפני המלחמה), ובה קובצו, ככל הנראה ע"י הוועד לכתובת השיעורים, שיעורים על מסכת בבא קמא מהגרי"ל בלוח זצוק"ל ומהגר"ח רבינוביץ זצוק"ל.

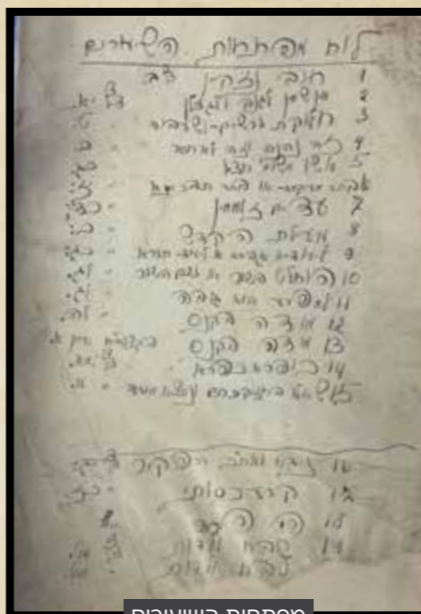
שער החוברת מאויר ומעוטר בכתב יד, כשמעליו שני לוחות הברית, ובצידיהם הכיתוב "עץ חיים".

בחוברת קיימות שתי מהדורות שיעורים. לפי הסברא, בשנת תרצ"ז למדו בישיבה מסכת בבא קמא, והחוברת קובצה ונאספה משיעורים שחלקם נכתבו במחזורים הקודמים שקובצו לחוברת זו. השערה זו מתבססת על העובדה שבסוף אחד השיעורים כתוב "עכ"ל הגר"ח שליט"א".

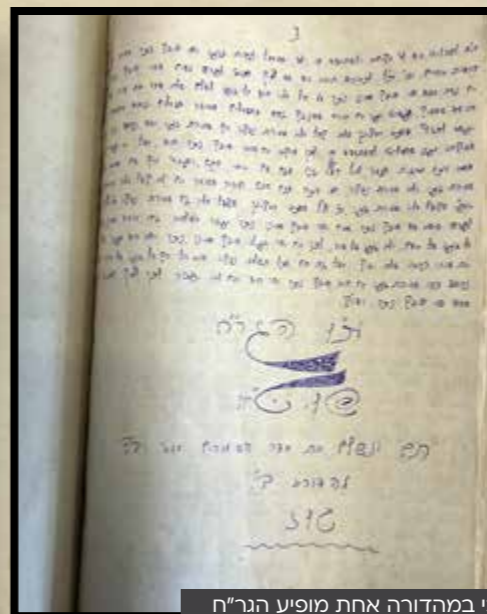
בסוף החוברת מובאים מפתחות השיעורים, הדבר המדהים הוא כמובן היקף הנושאים שנמסרו בשיעורים, דבר המלמד על גודל ההספק במהלך הלימוד בישיבות פעם כשבקובץ זה מופיעים שיעורים מדף ב' במסכת ועד דף מ"ט.

פרט מרתק נוסף היננו במפתח הענינים הינו שיעור מיוחד שנמסר על הקצות החושן סימן א', בנושא מודה בקנס. כידוע מיסודה של ישיבת טעלז כבר מתקופת מרן הגר"א גורדון זצ"ל היה רווח לימוד הקצות, הנתביות וגדולי האחרונים, וזאת לראשונה בכל ישיבות ליטא. בסימן זה ניתן להבין עד כמה היה מושרש הלימוד בספר קצות"ח בישיבה.

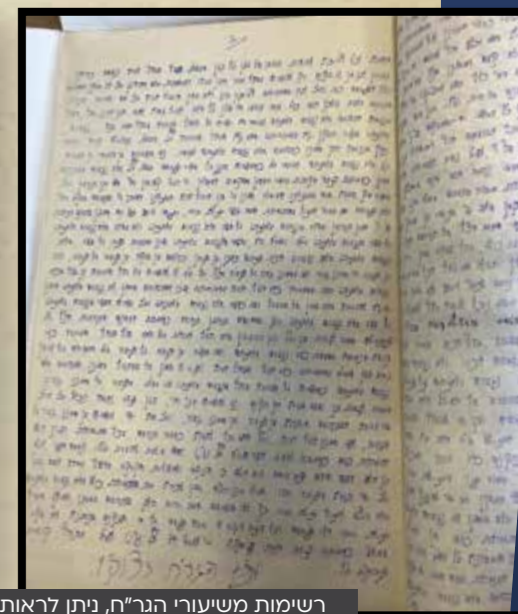
ספר הזכרונות לתלמידי המכינה דטעלז

מפתחות השיעורים

רשימות משיעורי הגר"ח, ניתן לראות כי במהדורה אחת מופיע הגר"ח שליט"א, ובמהדורה השניה הגר"ח זצ"ל

מרתק: רשימות תלמידי המכינה לישיבת טעלז, ומעקבי הציונים השבועיים והחודשיים

בחומרים הנדירים מהמכינה שעל ידי הישיבה הקדושה טעלז שנתרו, נמצאו מספר יומנים (כמו קלסרים) מתוך הנהלת הישיבה דטעלז, ובהם רשימות שונות על תלמידי המכינה, וכן רשימות עם מעקב אחר הציונים. מסמכים מרתקים אלו אשר הינם מסמכי הנהלת הישיבה דטעלז עצמה, חושפים טפח לצורת ניהול הישיבה הקד' ואורחותיה לפני יותר ממאה שנים. לפי הידוע, מסמכים נדירים ואותנטיים אלו הינם ראשוניים מסוגם.

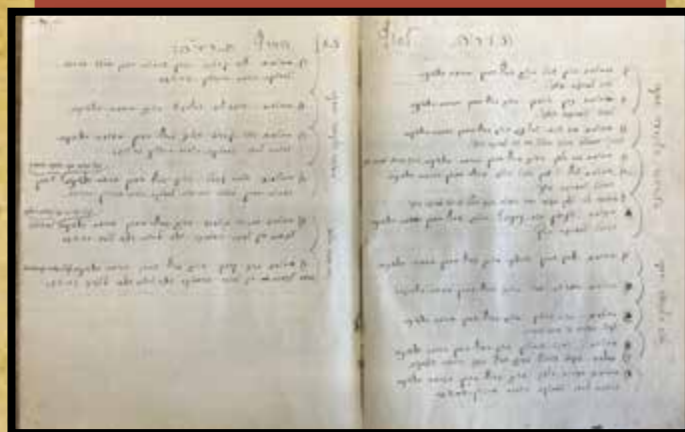
מרן הגרא"מ בלוח כותב חידו"ת בשמחה

מחברת חידושים על בבא בתרא ממרן הגרא"מ בלוח זצוק"ל

מחברת חידושים ושיעורים שנשארה בגיא צלמוות, על מסכת בבא בתרא מכתב ידו של מרן הגרא"מ בלוח זצוק"ל, שכתבם בשנות צעירותו בחורף תרצ"א, שלוש שנים לאחר שהתמנה לר"מ בישיבת טעלז, בשנת תרפ"ח, בהיותו בן ל"ד שנים. מחברת זו נותרה בליטא, ולא הודפסה מעולם.

סיכום זמן חורף תרע"ח, והמתנות שחולקו לתלמידים המצטיינים

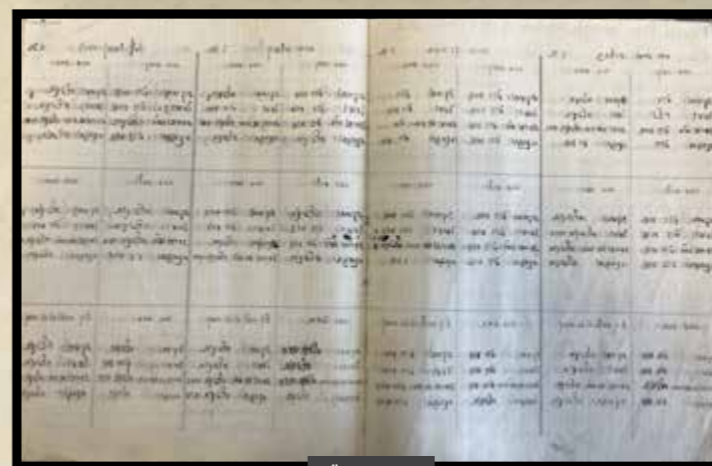
בסיכום תלמידי המכינה באחת השנים הראשונות, (לאחר שהועלו למחלקה הבאה, וכן אלו שייבחנו בתחילת הזמן הבא אם הם מתאימים למחלקה הבאה, ומי שראויים כבר לעלות ללמוד בישיבה. התלמידים שנשארו במחלקה הנוכחית לא נרשמו ברשימה לתלמידים המצטיינים חולקו כתשורות בסוף הזמן הספרים, "גינת ורדים" "שושנת העמקים" ו"תשובות רבי אליעזר"

ציוני לימודי החול

יצוין שבגליון הציונים שהיה מיועד לבדיקת רמת התלמיד בין היתר לשם העלאתו או אי העלאתו לישיבה או למחלקה הבאה בסוף השנה, כלל לא נבדקו הציונים ללימודי החול מקצועות החול שנלמדו במכינה.

שם התלמיד	מחלקה	מספר	ציון	הערות
אברהם	א	1	44	
בנו	א	2	44	
גולד	א	3	44	
דוד	א	4	44	
היימן	א	5	44	
ווייס	א	6	44	
זיסל	א	7	44	
חיים	א	8	44	
צבי	א	9	44	
משה	א	10	44	
יעקב	א	11	44	
יצחק	א	12	44	
שרה	א	13	44	
רחל	א	14	44	
מרים	א	15	44	
אסתר	א	16	44	
הנה	א	17	44	
אסתר	א	18	44	
מרים	א	19	44	
אסתר	א	20	44	

שם התלמיד	מחלקה	מספר	ציון	הערות
אברהם	א	1	44	
בנו	א	2	44	
גולד	א	3	44	
דוד	א	4	44	
היימן	א	5	44	
ווייס	א	6	44	
זיסל	א	7	44	
חיים	א	8	44	
צבי	א	9	44	
משה	א	10	44	
יעקב	א	11	44	
יצחק	א	12	44	
שרה	א	13	44	
רחל	א	14	44	
מרים	א	15	44	
אסתר	א	16	44	
הנה	א	17	44	
אסתר	א	18	44	
מרים	א	19	44	
אסתר	א	20	44	

שנת תרע"ח

מחלקה ראשונה במכינה

מסמכים אלו הינם מתוך חוברת עבת כרס בה נרשמו ציוני התלמידים במהלך השנה, הציונים נרשמו לבני המכינה לישיבה.

המכינה לישיבה בטעלה הייתה לבני הגיל הצעיר, מגיל 11 ומעלה, הם למדו במשך שנים רבות בבניין הישיבה אך כשיבה נפרדת המחולקת למחלקות, המורים של התלמידים היו הבחורים המבוגרים בישיבה, ראש המכינה היה הגר"מ קטאץ זצוק"ל, עם מינויו של הגר"מ לראש הכולל לרבנים, מונה הגר"א אקוליאנסקי הי"ד (חתנו של המהרי"ל בלך זצוק"ל) להיות ראש המכינה.

במכינה היו לומדים התלמידים, במספר "מחלקות" (כיתות), ולפי התאמת הרמה והציונים היו עולים ללימוד בישיבת טעלה, כשהתלמיד היה מצטיין ומתאים ברמתו כבר ללמוד בישיבה היה עולה לישיבה גדולה, התלמידים במחלקה הרביעית היו נקראים "מבקר" על שם כך שהם היו נכנסים לשיעור כללי בישיבה.

גליון הציונים מחולק לשניים, חלקו הראשון הוא על החומרים הנלמדים שהם: תורה, תנ"ך, גמרא, שו"ע אורח חיים, ועברית. בחלק מהרשימות אף מופיעים לימודי חשבון ואנגלית - היה זה על פי הוראתו של המהרי"ל בלך זצוק"ל. בחלק השני של גליון הציונים מופיע "תפילה, הנהגה, שקידה, הקשבה, נקיין, סדר היום, חסר מהלימודים".

יצוין כי בגליון הציונים שהיה מיועד לבדיקת רמת התלמיד, בין היתר לשם העלאתו או אי העלאתו לישיבה או למחלקה הבאה בסוף השנה, כלל לא נבדקו הציונים ללימודי מקצועות החול שנלמדו במכינה.

תוצאות הציונים בסיכום השנה

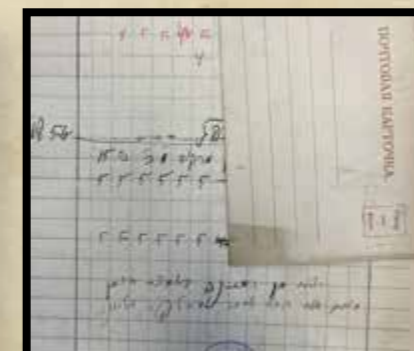
ברשימות אלו מופיע בצד הרשימה, סיכום תוצאות הציונים לתלמיד והמשך דרכו בישיבה

על הבחור אברהם בראן, נכתב: "נמר לימודו במכינה ונכנס בישיבה ללימוד בעצמו ללא מורה" לעומת זאת על הבחור אפרים ארונביץ נכתב: "עלה להיות מבקר השיעור הראשון בהישיבה" (כלומר: להיות משתתף בשיעור הראשון בישיבה).

על הבחור דוד שורץ וצבי לייב... כתוב לסיכום השנה: "הוכר לראוי ללימוד בלי עזרת מורה", על הבחור דוד שורץ, אף הוסיפו: "קיבל תשורה", אחרים הועלו למחלקה השלישית.

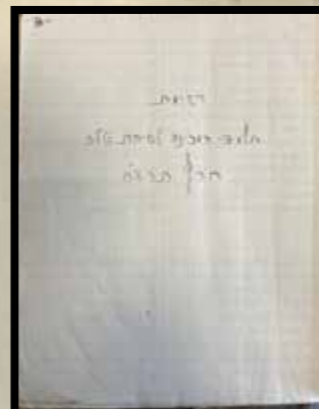
על בחור אחר כתוב: "יצא מן המכינה באמצע הזמן משום שלא העלו אותו למחלקה העליונה"

רשימות תלמידים

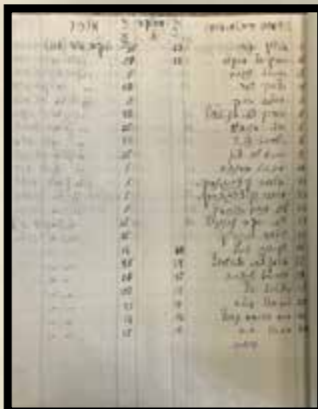
בשנותיה הראשונות של המכינה, טרם הוקמה כשיבה נפרדת, הייתה המכינה בתוך בניין הישיבה, כשהמלמדים היו הבחורים המבוגרים בישיבה, לימים עם התמסדותה של המכינה, נוסדה היא כשיבה בפני עצמה לצעירים, אך גם אז המלמדים היו מתלמידי הישיבה.

ברשימות נדירות אלו ניתן לראות את תלמידי המכינה משנות התרע"ח ברשימות ניתן לראות את גיל הבחורים מגיל 11 ומעלה, וכן את שכן הלימוד המצוין על יד כל בחור, שכן הלימוד היה מה שהבחור קיבל מידי חודש מהישיבה המחייה, גובה השכר היה תלוי בסיוע ההורים לבנם

ניתן לראות בתמונה את שמות המורים, ביניהם הגאון רבי אבנר אוקליאנסקי הי"ד שלימים היה ראש המכינה, וכן רבי פנחס הלפן שהיה מראשי המכינה. וכן תלמידים רבים שניצלו בשואה והיו גדולי תורה ידועים.

המורה הוא רבי יעקב דוד מייזל" מי שהיה מחשובי ישיבת טעלה, והיה ידוע בראותו ובצדקותו. לימים סיפר מרן הגאון רבי אייזיק אהרן זצ"ל, שפרוץ המלחמה הציוני ליעקב דוד מייזל לברוח לרוסיה, אך הוא אמר להם, מוטב למסור הגוף להיטלר מלמסור את הנשמה לסטלין... והוא היה העולה לתורה האחרון בישיבת טעלה בעת סגירתה, ונרצח עקדה"ש בכ' תמוז תש"א יחד עם כל בני הישיבה הי"ד.

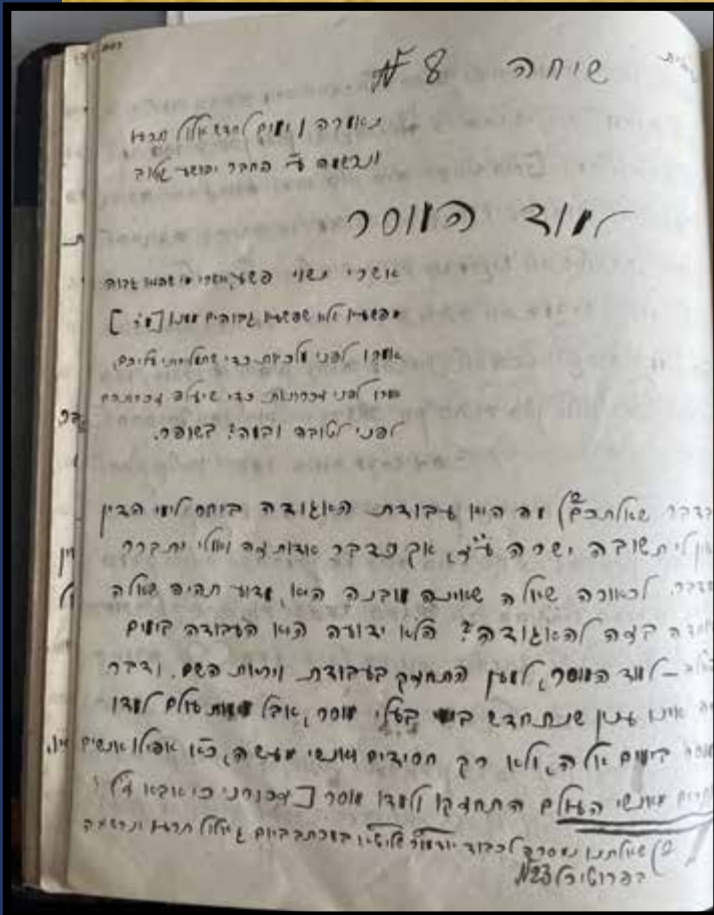

מחברות ה"שיעורי דעת" שהיו נמסרים בפני אגודת בחורים בישיבה

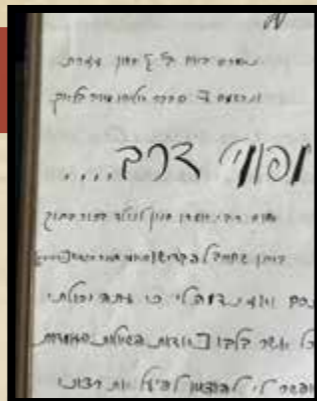
החלקים שלא הודפסו ב"שיעורי דעת"

הייחודיות של מחברות אלו, מלבד החלקים שבהם שטרם הודפסו בספר שיעורי דעת, גם על אלו שהודפסו בספרי "שיעורי דעת", מובאים ענינים שונים ותוספות הנוגעות לתקופות הזמן או למאורעות שונים שהתרחשו בעת זו, וכן הסבר השיחות ונסיבותיהם אודות שאלות של תלמידים והיחס הנכון לסוגיות השקפתיות שונות וכדומה שהיו על סדר היום, על פי תורתנו הקדושה. בעזרה עוד חזון למועד ונשתדל לפרסם בכתבה מיוחדת, את כלל התגליות והתוספות המיוחדות במחברות קדושות אלו, שכאמור לא שזפתם עין הדפוס מעולם, שנשמעו מפה קודשו של מרן זיע"א ובהם דעת תורה הדרכות ותשובות ולימודי לקח הנוגעים לתהלוכות החיים.

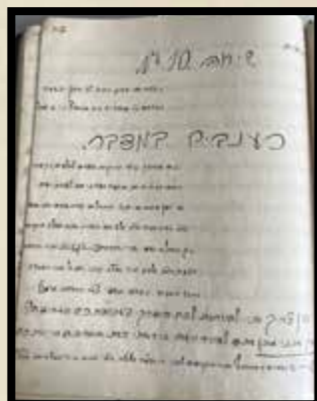

חבר הכותבים

את ה"שיעורי דעת" היו כותבים בחירי תלמידי הישיבה, בין הרשומים במחברות אלו, הם מרן הגאון רבי אברהם יצחק מרן הגאון רבי אליהו מאיר בלוח זצ"ל, מרן הגר"מ קאץ זצ"ל, רבי יעקב דוד מיזל, רבי א. ש. הירשוביץ, רבי שמואל חיים דונש, רבי יצחק אלחנן סטוץ, רבי משה מרדכי קרסנופולכאר, רבי יהושע גלוב, זכר צדיקים לברכה. די יקום דמם.

נאמרה ביום ב' ג' חשוון תע"ז נכתב על ידי החבר אליהו מאיר בלוח

שיחה 10, כענבים במדבר, נאמר בשב"ק וירא ט"ו חשוון תע"ז ונרשמה ע"י החברים א. ש. הירשוביץ וי. ד. מאיזל

מחברות השיעורי דעת של מרן המהרי"ל בלוח זצוק"ל

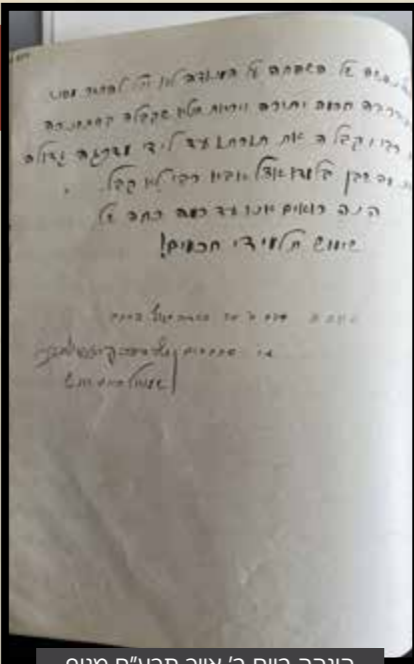

מפתח הענינים ל"שיעורי דעת" שנכתבו במחברות אלו

כידוע, מחידושיה הגדולים של ישיבת טעלז היו ה"שיעורי דעת", בהם העמידו ראשי הישיבה זיע"א שיעורים עמוקים בביאור עומק עניני עבודת ד' בעמקות ובהירות שורשי החכמה, הדעת והמסור. לא היו אלו שיחות מוסריות, כי אם שיעורים כלליים בעומק הבנת פנימיות עניני עבודת ד'. היה זה מחידושיה הגדולים של טעלז שפיתחה את מה שמכונה בדורינו "עולם המחשבה". היסודות העצומים המבוארים בשיעורי דעת, נהפכו לנכסי צאן ברזל בעולם התורה, ומשמשים כאבני יסוד בדרכי יסודות עבודת ד' והבנת הסוגיות שבתורה שכתב ובע"פ בעמקות ובהירות מופלאה. מחברות אלו, שנחשפות כאן לראשונה, הינם כמה מה"שיעורי דעת" שמסר ראש הישיבה וגאון התורה והמחשבה רבי יוסף יהודה לייב בלוח זיע"א באספקלריה המאירה של תורה, שנכתבו על ידי כמה מבחירי תלמידי הישיבה. חלק משיחות אלו ככל הנראה לא נאמרו בפני בני הישיבה אלא במסגרת שיחה מצומצמת.

חבר המגיהים

בהמשך השנים, השיחה היתה עוברת הגהה "מגוף הכתב" - (מכתב ידו של מרן המהרי"ל) שבהם נכתבו עיקרי הדברים, כשבשיחה כמובן נוספים ההוראות וההנהגות בצורה מעשית. את ההגהה היו עורכים גם בחורים, שחתמו בסוף כל שיעור שהכתב עבר הגהה מגוף הכתב. פעמים רבות מופיע בשולי הגיליון גם: "הערות מאדמו"ר מרן שליט"א".

הונה ביום ב' אייר תרע"ח מגוף הכתב ע"י החברים שמואל חיים דונש ומשה מרדכי קרסנופולכאר

הויזה עימה ניצל מרן הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל

סיפור הצלתו של מרן הגאון רבי ברוך סורוצקין זצ"ל יחד עם רעייתו הרבנית ע"ה מהמלחמה הנוראה סבב במסע הימלטות מליטא ליפן וסין ומשם לארה"ב, כפי שתואר בהרחבה בסדרת הכתבות "לא פסקה ישיבה", בויזה של מרן רבי ברוך זצוק"ל - שנחשפת כאן לראשונה - ניתן לראות את המדינות הרבות דרכן נמלט במהלך ניסיון בשנות הזעם מהמלחמה הנוראה באירופה.

באשרה זו ניתן לראות את חתימתו של חסיד אומות העולם הקונסול היפני הידוע סוגיהרה שחתם על אשרה זו בוילנא למעבר ליפן, חתימה נוספת הינה חתימה רוסיית בדך ליפן, חתימה נוספת הינה אשרת מעבר בריטית מהקונסוליה הבריטית ביפן, וחתימה נוספת מהקונסוליה בטוקיו ביפן עם כיתוב מאחת ממדינות ערב.

הויזה של מרן רבי ברוך סורוצקין זצ"ל עימה נמלט מאירופה ליפן, ניתן לראות את תמונתו משנות צעירותו המוקדמות

מאמר נוקב על התעוררות לציונות

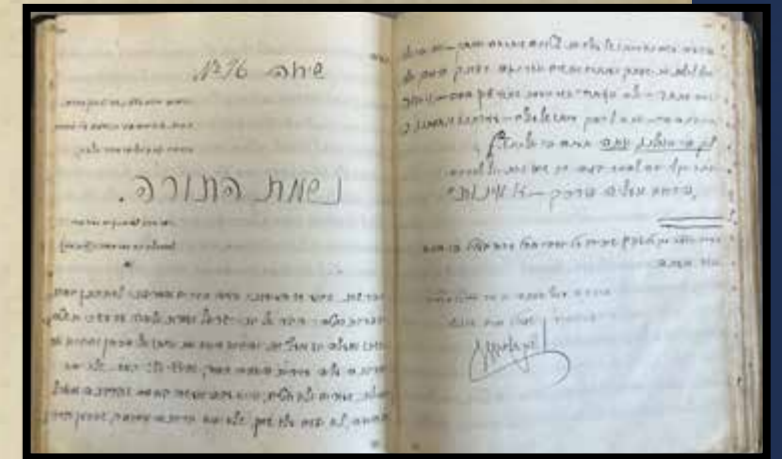
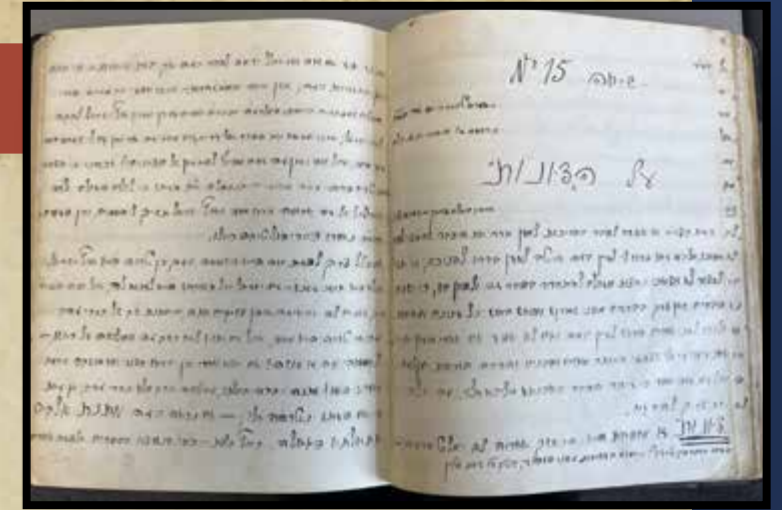
שני מאמרים נדירים במחברת זו, שלא הודפסו כלל, הינם בירורים בנושא הציונות ויישוב הארץ, בדברים שהיו נוגעים לאותה התקופה, בליבון ההשקפה הטהורה מפיו של מרן זיע"א על מאורעות הימים ההם. אחד המאמרים נסוב אודות ענין חידוש הישוב בארץ ישראל ובלבול צעירי עם ישראל מחמת רעיונות הציונות ופריקת עול תו"מ, רבינו מאריך על הצער הגדול שענין הציונות נכרך עם ענין זה.

בתחילת המאמר נכתב הערת אדמו"ר מרן שליט"א אודות שיחה זו: "נאמרה במהירות מפני המאורע בטון של שיחת חולין".

בסיום המאמר כותב מרן זיע"א "באשר יש לחשוש שלא יפגע ח"ו הדבר הרע הזה בישיבה וישווה לאפס את הכף, כף אשר נפעל בע"ה לטוב בישיבה עד עתה... לכן אמרתי ראשית כל דבר צריך לדבר עם חברי האגודה כי הלא עליהם להיות הראשונים לעמוד בפרץ ולהשתדל להגן על הישיבה הקדושה, כי מלבד הקלקולים הרבים שמביא דבר זה אין ראוי בכלל לעסוק בזה בישיבה... זהו מה שאני דורש מאיתכם: הגינו על הישיבה הקד' מפני רעה זו".

את המאמר הקשה והנוקב על רעיון השיבה לארץ ישראל מסיים מרן שם בתפילה: "ונתפללה אל ה' כמה שכוונתי היום בסליחות, עשה עמנו אות לטובה, אם באמת נזכה בקרוב לאיזה ישועה או אתחלתא דישועה, עשה נא ריבוננו של עולם אות לטובה שיתראה אותך - אות ה', ולא יוכלו לתלות את ישועתך בענינים ואנשים אשר נגד רצונך המה, אלא יראו שונאינו" אלה "הציונים" אשר באמת שונאי ציון המה "ויבושו", כי אתה ה' - אתה לבדך, רבוננו של עולם, עזרתינו ונחמתינו, כי לך ה' הוחלנו, אתה תענה ה' אלוקינו. שיכירו כל יושבי תבל ויראו בעליל כי אתה הוא העונה".

את השיחה מסיים מרן "יותר אין לי מה לדבר בזה רק שומו זאת על לבכם" הרחק מעליה דרכך - זו מינות".

הושלמה בס"ד מסירת הבניין הסמוך לישיבת טעלז שנמסר ע"י השלטונות בליטא לידי הישיבה הקד'

לקראת סוף החורף הושלמה מסירת מבנה גדול הסמוך לבניין ישיבת טעלז בליטא, מקום שבו עמלו ויגעו מצוקי ארץ זיע"א ומשם יצאה תורה לישראל, כשמבנה זה יוכל לשרת את בניין הישיבה לכשיקום בע"ה מקום תורה במקום.

כזכור, במהלך חודש אב בשנה שעברה התקיים המסע המרגש "להשיב עטרה" בראשותו של רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א, יחד עם עשרות מנכדי ראשי ישיבת טעלז זיע"א שנסעו לישיבת טעלז דליטא, למעמד גאולת בנין הישיבה דטעלז, אותו השיבו שלטונות ליטא ועיריית טעלז לידי הישיבה הקד'.

עם השבת בניין הישיבה דטעלז לידי הישיבה הקד', החליטו השלטונות למסור לידי הישיבה הקד' בנין נוסף הסמוך לישיבה על מנת לתת את התנאים להקים במקום מקום תורה, עם השלמת מסירת הבניין הסמוך לבניין הישיבה, הגיע רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א ושליח הישיבה להשבת הבניין דטעלז הרה"ח ר' שמעון לוינגר שליט"א למסע בזק לעיר טעלז בליטא, במהלכו הושלמה מסירת הבניינים הרשמית לצד ביקור של ראש עיריית טעלז ופמלייתו, לאחר מכן עלה רבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א לתפילה על ציונו של זקינו מרן הגאון רבי יוסף לייב בלוק זיע"א בטעלז לישועת הישיבה הקד' ולישועת כלל ישראל.

הבניין הסמוך לבניין ישיבת טעלז שנמסר לישיבה הקד'

רבינו רה"י הגרש"ב סורוצקין שליט"א בתפילה על קברו של מרן המהר"ל בלוק זצוק"ל בטעלז

שיעורי דעת המודפסים - אלו החוברות המודפסות בישיבה בטעלז מהשיעורי דעת של המהר"ל, ולימים נקבצו לספר "שיעורי דעת"

תדשן עצם

חיבורי חכמי ורבני הישיבה הקד' שליט"א
שנתחברו בין כותלי הישיבה הקד'

מלחמתה של תורה - ב"מ ח"א

נפל נהורא בבי מדרשא: לקראת סוף זמן חורף הופיע ויצא לאור עולם בישיבה הקד' קובץ "מלחמתה של תורה" מפרי עמלם של בני הישיבה נ"י, על מסכת ב"מ ח"א, היוצא לאור על ידי בני החבורה נ"י בסיוע ארגון "תורה דיליה", ובו שאלות והערות מבני החבורה שנתכו על גיליון המתפרסם בישיבה הקד'. בקובץ מצורפים כל הגיליונות שיצאו לאור במהלך חודשי החורף, ערוכים ומסודרים בסדר חדש, כאשר לכל הערה מובאות התשובות וההערות שנשלחו מבני החבורה בגיליונות הבאים. הקובץ המונה מאות עמודים סובב ובה על כל חלקי המסכת שנלמדו במהלך חודשי החורף. בחלקו הראשון של הקובץ המכונה "מתורת רבותינו" מובאות הערות וחידושים מרבתינו ראשי הישיבה ורבניה שליט"א שנדפסו בראש הגיליונות, כשעליהם מובאים תשובות והערות שנשלחו ע"י בני החבורה לדון בדבריהם. בחלקו השני של הקובץ מובאות מאות רבות של הערות ועיונים מבני החבורה נ"י לפי סדר הסוגיות שבפרק קמא, מסוגיות 'כי היכי ו'הילך' ועד סוגיות 'תוקפן כהן' והמסתעף לסוגיות ד'תפיסה'. בחלק השלישי מופיעות הערות 'על סדר הדף' על שאר הפרקים שנלמדו בסדרי היום בישיבה ובסדרי שיש ושב"ק.

הקובץ המופלא הזה אשר כשמו כן הוא "מלחמתה של תורה" מזכה את הרבים בהרבת תורה בשער בת רבים בזמנינו אנפין ובריבינו עצום ומפלא מאין כמוהו של מלחמת התורה בין כלל יושבי בית המדרש, בתוך זמירת התורה המופלאה הנשמעת יום וילהל בהיכל הישיבה הקדושה, נעימה מיוחדת נשמעת בלא קול והיא נעימת מלחמת דת השערה.

את הקובץ ניתן להשיג בישיבה הקד' - קריית הישיבה

העמק דעה - ברכות

שמחה רבה בהופעת הספר החשוב והנכבד "העמק דעה" על סוגיות מסכת ברכות, היוצא לאור על ידי הרב הגאון ר' שמעון עזרי שליט"א מחשובי חכמי ורבני הכולל שע"י הישיבה הקד' בעיר בני ברק, בו צולל המחבר במים אדירים ומעלה בידו ביאורי סוגיות ברחבי המסכתא ובעניני ברכות, מעומקא דשמתנתא ועד אליבא דהלכתא למעשה.

עיקרו של הספר "העמק דעה" מבוסס על ליבון סוגיות החמורות במסכת ברכות, בדגש על הסוגיות המצויות בזמננו, בעמקות ובבהירות, החל בסוגיות שה"ס בעין, תוך בירור שטות הראשונים וש"ס בדבריהם בעין רב, עד העמדת דינים העולים, בדגש על הכרעות פוסקי זמננו, תוך מו"מ עם גדולי פוסקי ההוראה שליט"א אשר דבריהם מובאים בתוך הספר.

בין בתריו של הספר, בן קרוב לשבע מאות עמודים, המקיפים את סוגיות המסכת בענין רב, ניתן לראות עשרות מערכות שבעניני ברכות ערוכים ומבוארים היטב, כמו בעניני קדימה בברכות, עיקר וטפל, פת הבאה בכיסנין, דברים הבאים בשולחן וסילוק השולחן, שיעור דגן לברכה אחרונה, דיני זימון והבא להסת, ספק ברכות, דין ברכות התורה, ועוד מערכות רבות בשאר עניני המסכת כמו דין ערבית מפלג המנחה, חיוב חתן בק"ש ועוסק במצוה, השתמשות בבית הכנסת, ועוד ועוד. כשדגש רב שם הרב הגאון המחבר שליט"א על הדינים העולים ובפרט בנושאים השכיחים ואקטואליים בדורנו, כאשר תחזינה עיני הקורא מישרים.

הספר מעוטר בהסכמותיהם הנלהבות של ראש הכולל דב"ב הגר"ש רבינו שליט"א, הגאון רבי עמרם פריד שליט"א שמו"מ של הלכה עימו בנושאים רבים מובאים בספר, וכן הסכמת הגר"א ח"ד שליט"א ר"י שערי תבונה. ואחת היא הברכה שיזכה המחבר שליט"א להוסיף עוד כהנה

וכהנה ולזכות את הרבים בחיבורים נכבדים להשקות ממעיני הדעת והחכמה.

את הספר ניתן להשיג אצל הרה"ג המחבר שליט"א בטל 234-3117-250

אבנתא דליבא - נזיר

אור חדש האיר לאוהבי ושוחרי התורה ועמלה בהופעת הספר הנפלא "אבנתא דליבא" על מסכת נזיר מהמחבר הגאון רבי יהודה לייב יגנר שליט"א, ראש הכולל שע"י הישיבה הקד' בעיר ביתר עילית ובו קיבץ ואסף, והעמיד הגאון המחבר שליט"א את ביאורי הסוגיות השיעורים ומראי המקומות שנמסרו ביני עמודי דבי מדרשא ככולל שע"י הישיבה הקד' במהלך השנה שעברה בלימוד מסכת נזיר ככולל.

אבנתא דליבא

ספר
הדפוסים באישים
המלא סקסות
על מסכת נזיר
הדפוסים ירושלים תשפ"ג
המחבר שליט"א יגנר

הספר מחולק לג' חלקים, החלק הראשון הוא ביאורי הסוגיות במסכת זו שנתלבנו בי מדרשא ורבים מהם נמסרו בשיעורים ובחבורות ככולל על סדר הסוגיות ובהם מניף הגאון המחבר שליט"א ידו במערכות ובמשנה סדורה וברורה, בהעמדת הסוגיא וביאורה לעומקה ולרוחבה מרישא ועד גמירא. בחלק השני מביא הגאון שליט"א את מראי המקומות וביאורים בקוצר אמרים, לצד סיכומי הסוגיות לפרטיהן שנכתבו לבני הכולל על סדר לימוד הדף, ובחלק השלישי מביא הגאון שליט"א מחדושינו על מסכת מנחות פ"ז.

אחת היא הברכה שיזכה הגאון המחבר שליט"א להמשיך בהרבת התורה, לשמוע ללמוד וללמד, לשמור ולעשות, להוסיף ולעלות עוד כהנה וכהנה ולזכות את עמלי התורה בכל אתר בדברי התורה המתבררין בי מדרשא, בירורי דברים ערבים נהירים ומשמחי לב, בהרחבת הדעת בריות גופא ונהורא מעליא.

את הספר ניתן להשיג אצל הגאון שליט"א במס' 250-6767-171. או ככולל שע"י הישיבה הקד' בעיר ביתר.

הערות וסיכומים - מסכת נדה

בשמחה רבה התקבל קונטרס הערות וסיכומים במסכת נדה, בסוגיות כתמים ודיני הרחקות שנכתב על ידי הרב הגאון ר' יונה מרצבץ שליט"א מחשובי חכמי ורבני הכולל שע"י הישיבה הקד' בעיר ביתר עילית. מכיווני הסוגיות והדברים שנכתבו בבי מדרשא בלימוד הסוגיות במהלך חודשי החורף במסכת נדה, וזה כהמשך לקונטרסים הנפלאים שהוציא לאור הרב הגאון המחבר שליט"א בעניני מוקצה ובסוגיות במסכת נזיר, ועוד.

בקונטרס מאיר ומעיר בטוב טעם ודעת הרב הגאון המחבר שליט"א בסוגיות כתמים והרחקות, הן בהערות ביסודות הסוגיות ובנידוני הסוגיות ושיטות הראשונים, והן בהערות על סדר הדף וסיכומי סוגיות ועוד, הוסיף על זה בהערות על סדר הטור שו"ע. הקונטרס מעוטר בהסכמת ראש הכולל הגאון רבי חיים זאב קרלנשטיין שליט"א, כשהברכה מעומקא דליבא היא שיזכה להמשיך במלאכת הקודש לעלות ולהתעלות בתורה ובהרבתה לרבים.

את הקונטרס ניתן להשיג בטלפון 450-6606248

בגליון הבא אי"ה נפרסם על הספרים שייצאו לאור מתמוז תשפ"ד. ניתן לעדכן בכתובת:
gilyon@asi.org.il

הפזוזה אשר לפני ארון הקודש

זה השער אשר לפני השם: כשמלאכת בניית ארון הקודש של הישיבה הקד' בקרית הישיבה הולכת ומושלמת ברוב הוד והדר, שב הרב מ. קצבורג לפולמוס 'פזוזה הקשת' שהתעורר סביב קשת ארון הקודש אשר בהיכל הכולל שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית. עם לימוד הלכות פזוזה בזמן חורף בחבורה שבראשות ראש הכולל הגר"א ברורמן שליט"א, שב עלה והתעורר הפולמוס ההלכתי הגדוש בצדדים שונים וצדדים יחודיים ולא מצויים. הדברים נערכו מתוך תשובה ערוכה עמוקה וארוכה בעומקה של סוגיית זו מהגאון ר' יעקב ישראל יונגראן שליט"א, מחשובי חו"ד הכולל שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית.

כדמות הקשת בתוך הארון

הרב מאיר קצבורג

תורה מפוארה בכלי מפואר, הכולל זוכה לשכון פאר במבנה רב רושם, שנבנה ברוב פאר והדר כראוי למאן מלכי רבנו. בקדמת ההיכל מתנשא ומתנוסס לתפארה ארון הקודש, אשר נודע שמו למרחקים, עמודי בהט ויש מצופים זהב לכבודה של תורה, ודלתותיה המה אותם הדלתות של היכל התורה - הישיבה הקדושה בטעלז בליטא, אוד מוצל מאש, שהובאו אל הארץ בדרך ניסית על ידי רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקי שליט"א מתוך היכל הישיבה כשהוא נותר שער הישיבה ומקום התורה הקדוש מיום סגירת הישיבה בשנות העברה והזעם, ועד קביעתם בפתח ארון הקודש בהיכל הכולל שע"י הישיבה הקד'.

העלו מרגעיתא טבא

זה לא מכבר בתוך הכולל הוקמה חבורה מיוחדת של תלמידי חכמים, מוותיקי וחשובי חכמי הכולל שליט"א, אשר מילאו כרסם בש"ס ופוסקים, וכבר סיימו את כל מחזור י"ב השנים כפי אשר נקבע ע"י אבי הישיבה מרן רה"י הגר"א ל שטיינמן זצוק"ל, עבור חו"ד הכולל. ובאופן ייחודי קבעו המה

טובי האומנים העוסקים במלאכה למצוא פתרונות יצירתיים וחדשניים שיישמו לראשונה כאן, בארון הקודש המיוחד אשר אין כמוהו בכדי לסמל את האמירה שכל עולם וחללו מוקדש לתורה ולומדיה.

ארון הקודש ככולל שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית

בעמדינו בצילו של היכל, שבנו לארון קודש היסטורי נוסף המתנוסס בהיכלי התורה של הישיבה הקד', שיעור בשעתו שיח הלכתי נרחב, גדוש בצדדים מרתקים אליבא דהלכתא, אשר מישך שייך אף על ארון הקודש החדש שבנייתו מושלמת בחודשים הקרובים בע"ה בהיכל הישיבה הקד' ברוב הוד והדר.

כנודע לכל, מאבני החן שבכתרה של עטרת שלמה, הוא היכל התורה הגדול - הכולל שע"י הישיבה הקד' בעיר מודיעין עילית, היכל תורה שוקק חיים, יום וליל לא ישבות, המהווה מגדלור לעיר התורה והיראה, ובית למאות עמלי תורה מובחרים תלמידי חכמים ובני עלייה.

'זהו מלכים אומניך' - בשעה שנכתבות ונקראות שורות אלו, עמלים אומנים רבים הפזורים על פני כמה מדינות ברחבי תבל - על מלאכת השלמת ארון הקודש המפואר בעולם, אשר עתיד להתנוסס כבוד והוד בהיכל הישיבה הקדושה אשר בקרית הישיבה.

ארון הקודש אמור בעז"ה להגיע לשלימותו ובניינו לקראת חודש אלול הבעל"ט, ימים בהם מתעוררת הבקשה של כלל ישראל'ובכן תן כבוד השם לעמך', דומה, כי בכך ניתן לראות מעין קיום פורתא של 'כבוד לעמך', וכאשר שם שמים מתקדש באומות בעת אשר אפילו גויי הארצות עומדים ומשתאים בתימהון עד היכן מגעת דבקותם של ישראל בהשם ובתורתו, ונכונותם להקדיש לכבוד השם את כל מלוא עולם, לפאר ולרומם את בית השם והיכל תורתו.

כפי אשר הורחב בכתבה הייעודית בגליון הקודם שיעוררה הדים רבים בעולם היהודי כולו, בניית ארון הקודש הייחודי שכמוהו לא היה מעולם ולא עלה בקצה דמיונו של איש ליצור דבר בדומה לזה, עוררה בעיות טכניות ומעשיות מורכבות, ואתגרה ומאתגרת את

רחבת הארון והקשת. מן רה"ג הנרי"ג אדלשטיין זצ"ל בשיחה בהיכל הכולל

מזוזה. אך במקרים רבים נוכל עדיין לראות מזוזה המתנוססת על המשקוף, אך בשינוי קל – אם בדרך כלל קיימא לן שהמזוזה נקבעת בימין הנכנס לחדר, כאן היא תיקבע לשמאלו.

וכאן הבן שואל, ממה נפשך, אם המקום אכן חייב במזוזה, תיקבע כתקנה, בימין הנכנס, ואם פטור – אין צורך לקבעה, ומהיכן מצאו פשרה זו, לקבוע את המזוזה בפתח החדר הקטן – משמאל הנכנס.

תשובתו של דבר היא, שאכן, החדר מצד עצמו אינו מחייב מזוזה, אך אל לנו לשכוח, שכאשר נצא מהחדר הקטן, פנינו יהיו מועדות אל הבית פנימה, וחידש הרעק"א דאם כן יש לראות את הפתח כפתח הבית, ולכן המזוזה צריכה להיקבע בימין הנכנס אל הבית, שהיא בשמאל הנכנס אל החדר הפטור.

ואם כך, טען ראש הכולל, אתם הועלתם בטענותיכם לפטור ממזוזה בימין הנכנס אל רחבת ארון הקודש, אך עדיין עליכם לחייב במזוזה בצד שמאל, בימין הנכנס מן הרחבה אל עבר היכל בית המדרש. אך טען ע"ז הגר"א שליט"א, דלדעת החזון איש באופן שהחדר הקטן מקום חשוב כגון ביהכ"ס אין לחייב במזוזה ממנו לחדר הגדול ולפי"ז גם כאן יש לפטור.

השער השישי: האם בכלל נקרא 'פתח'?

המ"ב קובעים מזוזה בלי ברכה, ולדעת החזו"א פטורים ממזוזה.

אשר על כן נמנו וגמרו בני החבורה, להעלות למסקנא דדינא לפטור את שער רחבת ארון הקודש מקביעת מזוזה, משני טעמים הללו, ראשית שאינו משמש תדיר את ציבור הלומדים, ורק בדרך ארעי כאשר מוציאים ספר תורה או בשעת ברכת הכהנים. ומלבד זאת, אין בו ד' אמות על ד' אמות רבועות, ולפי דעת החזו"א נפטר ממזוזה במקרה כזה.

אכן ראש הכולל שליט"א דן לפי דעת ה"חמודי דניאל" דבית הראוי לתשמישו חייב במזוזה אף בפחות מד' אמות ואפ"ל לפי החולקים על דעת החמודי דניאל כאן נעשה בכוונה קטן ולא מחוסר ברירה שאין מקום, ובה"ל דלכו"ע חייב.

השער החמישי: לקבוע מזוזה בשמאל!

אך כאן הגיע ראש הכולל, הגאון רבי אליעזר ברוורמן שליט"א, בטענה חדתי, הן אמנם, שיש להסכים למסקנת הלומדים שאכן יש לפטור את המקום הן מצד גדלו והן מצד שימוש, שאינו עומד לשימוש תדיר. אך עדיין, יש מקום לדון לחייב. מדוע?

דבר מצוי הוא בבתי מגורים שיש מרפסת או חדר קטן, שגודלו וייעודו אינו מחייב

כיוון שהוא משמש את ארון הקודש, אשר מכיל בקרבו את ספרי התורה, כי עומדים שם להוציא ספרי תורה.

אבל העירו על השוואה זו, משום שכאן גם לו נניח את חשיבות העניין שמאחסן ספרי תורה, סוף סוף הרי אינו אלא שימוש של בית הכנסת, שכבר נתבאר לדינא שפטור במזוזה, ורק שימוש בדומה לשימוש של בית המדרש חייב במזוזה. ועל כן אין מקום לחייב מצד 'בית האוצר'.

השער הרביעי: האם בכלל יש ארבע על ארבע אמות?

נימוק נוסף ומשמעותי לא פחות טענו הלומדים, שבשטח זה אין את השיעור הנדרש לחייב במזוזה. אחר מדידה יסודית נמצא שלמרות השטח הנרחב, עדיין אין בו ארבע על ארבע אמות רבועות, כשיעור הנדרש לחייב חדר במזוזה. ורק על פי החישוב יש בו ארבע על ארבע במצטבר, אך לא ארבע על ארבע מרובעות במקום אחד.

והאמת שזהו נידון גדול המצוי בבתי להם חדרים קטנים, או צרים, שבמצטבר ניתן למדוד בהם ארבע אמות, אך לא ארבע על ארבע רבועות. ובעניין זה מצינו מחלוקת נרחבת ברבותינו הראשונים, כאשר המסקנה להלכה נחלקת לשלש דעות. א. לקבוע ברכה. ב. לקבוע בלא ברכה. ג. דעת החזו"א – שפטור מכל וכל ממזוזה. ולהלכה למעשה לדעת

הכתב, כששאלות ונידונים רבים כרוכים בסוגיית "קשת הארון" דהיכל התורה שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית.

השער הראשון: האם בית המדרש בכלל חייב במזוזה?

לפני כל, עלינו בכלל לדון ולברר האם מבנה המשמש לבית המדרש חייב בכלל במזוזה. שהרי בתורה הקדושה מופיע חיוב מזוזה 'על מזוזות ביתך', ומכאן למדו חז"ל שלא כל בית חייב במזוזה, אלא רק בית המשמש למגורים. לגבי חיוב בית המדרש במזוזה, נחלקו בכך תנאים בברייתא, והדבר נידון בכמה וכמה סוגיות.

נחלקו הראשונים למסקנת הדברים להלכה – האם אכן בית המדרש פטור ממזוזה. ובשולחן ערוך פסק שאף שייתכן שמעיקר הדין בית המדרש פטור ממזוזה, עדיין יש לחוש לדעת המחמירים, ועל כן יש לקבוע מזוזה לחומרא, בלי ברכה.

לאור הדברים הללו, שאמורים לגבי שער בית המדרש, לכאורה היה צריך לקבוע מזוזה בשער ארון הקודש בלי ברכה. אך כאן עוררו הלומדים נידון נוסף ומרתק, בדבר אופי השימוש של הבית המחייב במזוזה.

השער השני: האם המקום נדרש להיות בשימוש תדיר?

אלא שכל האמור לעיל, בדבר חיוב מזוזה, הוא רק לגבי בית המדרש המשמש ללימוד. אבל בבית הכנסת, המשמש אך ורק לתפילה, מעיקר הדין אין כל חיוב לקבוע בפתחו מזוזה. ובטעם הדבר ביאר הש"ך, שבית המדרש משמש תדיר לתלמידים השוהים בו את עיקר יומם, וממילא נחשב כמו בית עבורם. מה שאין כן בית הכנסת ששימושו מועט רק לתפילה, ועל כן אין לו דין בית ואינו חייב במזוזה.

לאור זאת, יש עלינו לדון מחדש בדבר רחבת ארון הקודש, שהיא אינה עומדת בהגדרה זו משמשת את הלומדים באופן תדיר, ובה היא דומה יותר לבית הכנסת, ואם כן, לכאורה אינה חייבת במזוזה בפתחה. זו הייתה סיבה אחת שהסיקו בני החבורה, לפטור הלכה למעשה את המקום ממזוזה.

השער השלישי: בית האוצר

אבל כאן עלתה סברה וטענה חדשה, לומר שהמקום ושימושו קובעים חשיבות לעצמם. וזאת על פי המבואר בשולחן ערוך, ש'בית האוצר', היינו מחסן שנועד לאגור יין או תבואה וכדומה, חייב במזוזה. ואם כן, רצו לומר שאף מקום זה 'בית האוצר' ייקרא –

רבינו מרן ראש הישיבה הגר"א זצ"ל שטיינמן זצוק"ל בשיחה בהיכל הכולל

רבינו רה"ג הנרי"ג שליט"א בשיעור כללי בהיכל הכולל, נראית רחבת הארון וצורת הפתח עליה נוסב הנידון

וזה הנידון, לפני ארון הקודש מתנשאת לתפארה קשת מיוחדת, שמהווה מעין שער לרחבה הבנויה לתלפיות לפני ארון הקודש. כבר בעת בנייתה היו שעוררו שיש לדון האם פתח זה חייב הוא במזוזה, הפולמוס סביב העניין התעורר ביתר שאת בזמן החורף האחרון, עת בני החבורה המיוחדת עסקו בהלכות המזוזה, וירדו לעומק הסוגיה בנידון המיוחד, אזי התבררו והתלבנו צדדים רבים וצדדי צדדים נוספים ומרתקים.

לקראת עריכת הכתבה ליקטנו וערכנו בקיצור אמרים את הדברים מתוך תשובה ארוכה ערוכה ועמוקה שכתב הרב הגאון רבי יעקב ישראל יונגרמן שליט"א מחשובי חכמי ורבי הכולל שע"י הישיבה הקד' בה הוא מאריך ומעמיד את סוגיא זו וסוגיות נוספות בהלכות מזוזה, במשנה ברורה וסדורה מנומקת באר היטב, ליקטנו סנסנים מתוך התשובה שכתב הרב הגאון שליט"א והעמדנו את עיקרי הנידונים בקצרה ממש ובשפה השווה לכל, אותם העלנו על גבי

חבורה לעצמם בתוככי היכל הכולל, העומדת בראשות הגאון רבי אליעזר ברוורמן שליט"א להקיף ולהרחיב עוד חלקים בש"ס.

הלימוד בחבורת תלמידי חכמים מופלגים זו, הינו יחודי ביותר, שכן זוכים חשובי הת"ח בחבורה לעסוק בסוגיות רבות מכל חלקי הש"ס, בעומק הסברות ובפלא דאורייתא בעומקן של הסוגיות, אף שאינם מחלקי הש"ס שנלמדים באופן רגיל בהיכלי התורה, וזוכים האברכים להעמיד בהירות והיקף ולרדת לעומקן של הסוגיות בעיון גדול, ולהעמדת הסוגיות בסגנון הרייד הישיבתי, נוסף על כך זוכים אף האברכים בחבורה בחפצם להקיף את כל הנושא כולו אף לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, ואך זה לא מכבר זכו לסיים ולהקיף העניינים החמורים של הלכות מזוזה, על כל פרטיה ודקדוקיה.

כאשר אך זה לא מכבר נדרשו ללון בעומקה של סוגיה זו והעלו מרגייתא טבא בדייהו. אחד העניינים שהתעוררו תוך כדי הלימוד, הוא עניין הנוגע ממש להיכל מבנה הכולל.

חלופת מכתבים בענין מאמר זה

מכתב מהרב הגאון ר' שלמה עובדי' קוסובר שליט"א מח"ס עבודת שלמה הל' מזוזה וש"א"ס

כגון חצר באופן שפטורה ממזוזה, פשוט שבית האוצר לתשמישי החצר חייב במזוזה, אבל כאן אין הנידון שייך כלל לבית האוצר כי אי"ז פתח של הארון קודש ולארון קודש יש פתח נפרד.

ד) בענין ד"א על ד"א בבית האוצר דעת החמודי דניאל שא"צ דע"ד כי חזי' למילתיה ויש חולקים ובודאי כשיש כדי לרבע יש לחוש לדעתו.

ה) טענת ראה"כ הגאון שליט"א שצריך לקבוע את המזוזה לכיוון הביהמ"ד וכפי המבואר ברע"א נכונה באם היה המקום הזה שם חדר אבל כיון שמחובר הכל לביהמ"ד והכל א' כמש"נ אין כאן חדר קטן היוצא לחדר גדול.

ו) הנה גם להצד בכלל לחייב מזוזה צריך לברר היכן לקבוע את המזוזה והרי משני צידי המזוזות יש גדר וממילא שם אין בכלל פתח וא"כ צריך לקבוע המזוזה במקום הכניסה ושם הרי צריך לבדוק אם יש שם מזוזה מספיק גבוהה ואם אי"ז פתחי שמאי ועוד כמה נידונים בצוה"פ.

ז) אכן אם ה' דלת חולקת ודאי שהיה נחשב לחדר בפנ"ע והיה צריך לדונו אם חייב במזוזה.

בברכה מרובה לעמלי התורה

לכבוד חכמי ורבני הישיבה הקד' שליט"א. קראתי את ח' השערים בדבר המזוזה בארון הקודש שבהיכל הישיבה במודיעין עילית שנכתבו בבהירות הסוגיות ואבוא להעיר על סדר השערים.

א) פשוט הדבר שאין לחייב את ארון הקודש מדין ביהמ"ד או ביהמ"ד שהרי אינו עשוי לדירת אדם ורק שייך לחייב מדין בית האוצר, ואמנם הנידון כאן הוא על הכניסה לחלל הסמוך לארון קודש ואין לו שום שייכות לארון קודש כי הרי יש מחיצות נפרדות לארון קודש ולכן אולי אפשר לדון את המקום הזה כבית שער לארון קודש, ומכיון שארון הקודש פטור ממזוזה מטעם שאין נכנסים לתוכו וגם הדלתות שלו גבוהות הרי שגם אין לחייב את המקום מדין בית שער.

ב) אין לחלק את המקומות בתוך ביהמ"ד ולקבוע שאותו מקום הסמוך לארון הקודש דינו כביהמ"ד כי צריך לדון את הכל כמקום אחד ואדרבה אם נחלק את המקומות יצא שברכת הכהנים היא ברשות אחרת ואין לברך במקום אחר ובע"כ שאפ"י שיש צוה"פ לא שייך לחלק את המקומות כי אין רוצים בחלוקה הזו וממילא אין כאן מקום למזוזה ואין כאן קריאת שם ביהמ"ד.

ג) טענת בית האוצר נכונה בארון קודש כיון שזה תשמיש אדם ולצורכו ואין נפק"מ אם זה לצורך תפילה, ובית האוצר של מקום פטור

תשובה מהרב הגאון ר' יעקב ישראל יונגמן שליט"א

כבוד הגאון שליט"א

א) אמנם יש מחיצות לארון הקודש, סוף סוף הרחבה שלפני ארון הקודש נועדה בעיקר לעמוד שם ולהוציא או להכניס ס"ת, ונמצא דצוה"פ של הרחבה יש לדונה כפתח בית האוצר כי משמש לבית האוצר. (או כבית שער של בית האוצר, ודלתות גבוהות לא מצינו שגורם שאין בית שער).

ב) א. לגבי ברכת כהנים, יתכן דכיון שרואים אלו את אלו מועיל. ב. לגבי מה שבע"כ אפ"י שיש צוה"פ כיון שאין צורך לא מחלק, בחזו"א א"ר"ח סו"ס קי"א כתב דצורת הפתח לנוי חייב במזוזה, והובא במזוזות ביתך למרן הגר"ח ק"רפ"ז שעה"צ ד'.

ג) נתבאר בהערה ראשונה.

ד) לדעת החזו"א לא חוששים לשי' החמודי דניאל וכן לחזו"א גם לרבע פטור.

ה) אם צוה"פ לנוי נחשב צוה"פ מדוע לא יהיה חייב במזוזה?

ו) הגדר סותמת משהו קטן מצוה"פ ונשאר צוה"פ שאינה פתחי שמאי.

תשובה להנ"ל מהרב הגאון ר' שלמה עובדי' קוסובר שליט"א

אחזור להבהיר מש"כ, הנה ארון הקודש עצמו אינו חייב במזוזה כי הוא לא חדר ולא בית האוצר אלא ארון, ועל ארון אין חייבים, וזה מב' טעמים הא' שלא נכנסים לשם זה לא חדר, והב' שהדלתות לא מגיעות לרצפה שיש לדון גם בחדר אם זה נחשב פתח או חלון שאינו חייב במזוזה. ונמצא שהבית שער הוא בית שער למקום שאין בו חיוב מזוזה וכבר האריך הגר"ח שבכה"ג אין חיוב מזוזה.

ובדעת הרמב"ם הסתפקו האם מסכים עם הריטב"א או שמא חולק עליו, ויש מן האחרונים שנקטו ודייקו מלשונו שהוא מסכים עם הריטב"א. אך בחזו"א נקט בפשטות שהרמב"ם חולק ומחייב גם בכהה מקרה במזוזה.

בעת נעילת שער: דינו של חדר הקודש בארון הקודש החדש שנבנה בקרית הישיבה

לסיום, בארון הקודש ההיסטורי שהולך ונבנה בהיכל הישיבה בעז"ה, אחד מיני הדברים הרבים שנתייחד בהם, הוא בכך שספרי התורה ממוקמים בתוכו של חדר מיוחד "חדר הקודש" אשר ניצב בתוך היכל ארון הקודש. וכאן, כאשר יש צורת חדר ממש, עלתה ביתר שאת השאלה – האם המקום חייב במזוזה.

אכן יש לדון בזה לפטור מכמה וכמה טעמים, ובעז"ה לקראת הקמת ארון הקודש בישיבה הקד' נרחיב הדברים. אל תקרי בנייך אלא בונייך – מכל האומנים הרבים שעמלו על בניית ארון הקודש המפואר, איש מהם לא ייזכר לדורות על חלקו במלאכת הקודש, כל אחד מהם עשה את חלקו ועמלו, וקיבל כדי שכרו, ואולם דווקא אלו הספונים באהלה של תורה כל ימיהם, שמם ועמלם ייחרט באותיות של זהב – אשר על פיהם ייחתך ויישק כל דבר, תוכרע ותיקבע דבר השם זו הלכה, לדורי דורות.

כתב הרמב"ם, שטעם הדבר הוא מפני שכתוב בפסוק 'וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך', ולכאורה המילה 'ובשעריך' היא אריכות ללא צורך, אלא על כרחך שדווקא פתח שיש בו שער – דלת, הוא זה שחייב במזוזה.

אמנם, דעת רוב הראשונים אינה כך, ולהלכה למעשה נפסק שבמקרה כזה יש לקבוע בלא ברכה.

וראש הכולל הגר"א ברוורמן שליט"א דן גם להסוברים דפתח בלי דלת חייב במזוזה מ"מ צריך 'ראוי לדלת' כדמוכח בכמה דוכתי ובצורת הפתח בהיכל הכולל שעשויה לנוי אינה ראויה לדלת ויתכן דלכו"ע פטורה ממזוזה.

השער השמיני: משקוף העשוי כניפה

עוד נקודה ייחודית בפתח שלפני ארון הקודש – והיא היותו עשוי מעוגל קשת וכניפה. נידון זה מובא בגמרא בכמה מקומות, ומסקנת הסוגיות הם שבמשקוף מעוגל, אם ברגליו יש עשרה טפחים ישרות, הרי הוא חייב במזוזה. ולכאורה לפי זה, גם השער דנן חייב במזוזה.

דא עקא, שכתב הריטב"א, שכל דברי הגמרא לחייב במזוזה אמורים דווקא בשער שמלבד רגליו הישרות, יש לו בראשו גם שורת אבנים ישרה, ורק ההתעגלות מתחת השורה הישרה. אך שער שהוא עגול כולו – פטור ממזוזה.

אחר הדברים האלה, לא ויתרו הלומדים, ועמדו בטענתם לפטור את הפתח במזוזה, מסיבה חדשה: בגמ' במנחות מבואר, ששער שכל תפקידו הוא להחזיק את התקרה, אינו נקרא פתח המחייב במזוזה. ולפי זה רצו לטעון כאן, שהשער נבנה בעיקר לנוי, ולא נועד לשמש כפתח כניסה ויציאה, ועל כן יש לפטרו ממזוזה.

ואמנם יש שרצו לחלק ולומר שלא ברור הדבר שפתח שמשמש אך ורק לנוי, יש לפטרו לגמרי ממזוזה. ושונה הדבר מהנידון בגמרא, שמדובר על פתח שיעודו רק טכני-הנדסי, להחזיק את התקרה, ואילו פתח לנוי כוונת הבונים אותו היה שייראה כפתח.

אך ראש הכולל הגר"א ברוורמן שליט"א, השיב, והכיצד יכולים אתם לטעון שפתח זה אינו נעשה אלא לנוי, והלא הוא משמש כשער כניסה לרחבת ארון הקודש, שמיועדת ומיוחדת לשימושים שונים מאשר השימוש של שאר היכל הכולל, למסירת שיעורים, לברכת כהנים ולהוצאת ספר תורה, ואם כן יש לחייב את המקום במזוזה ככל פתח.

השער השביעי: פתח בלא דלת

עוד אבן נגף עמדה לרועץ בדרך לחייב את הפתח במזוזה, וזאת כיון שבצורת פתח זו אין ולא תהיה מציאות, לקבוע בה דלת. ודעת הרמב"ם היא שפתח בלא דלת פטור ממזוזה. ואמנם בפשטות לא נתבאר בגמ' מקור ברור לדין זה, אך זכינו שהנשר הגדול בעצמו ביאר ופירש את כוונתו ונימוקו. בשו"ת פאר הדור,

הכולל שער" הישיבה הקד' במודיעין עילית

דע מה

בהירות במצב השעה והתשובות לאחינו
הטועים: שבועות ספורים אחרי פסיקת
הבג"ץ על גיוס בני הישיבות והמשך
הקיצוצים הדרקוניים בתקציבי עולם התורה
מביאים אנו את השיחה הנוקבת בעקבות
הגזירות הקשות והמצב הכלכלי הקשה
של עולם התורה עם רבינו ראש הישיבה
הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א
שהתקיימה לפני כחצי שנה עם תחילת גזירות
הבג"ץ נגד עולם התורה | "עולם התורה לא
יכנע. נתגבר וכולם ימשיכו ללמוד בשיא
הקדושה. הקב"ה יבטיח את קיומנו ממקום
אחר" | השיחה המלאה

שנתשיב

אריה ארליך | שלמה קופרמן

**'נגמרה' חובת ההשתדלות' לקחת מהמדינה.
עכשיו זה בידי הקב"ה בלבד'.**

האם אני מתרגש מהמצב החדש? האם אני
חושש לגורלו של עולם התורה? התשובה היא לא,
ובאל"ף רבתי. אין שום חשש. החשש היחיד הוא
על מדינת ישראל, שמאבדת מהרגע הזה ואילך
את הזכות שלה להחזיק את התורה.

"עולם התורה", ממשיך ראש הישיבה לטוות
את המונולוג, "עמד תמיד בניסי ניסים. כמי שניצב
שם אני רואה יום יום, באופן הכי מוחשי, איך
הקדוש ברוך הוא מחזיק את עולם התורה ומספק
לו את מזונותיו כדי יומו, כלשון הרמב"ם בסוף
הלכות שמיטה ויובל. זה גם הפשט של המושג

'תורתו אומנותו'. בדיוק כפי שהרבונו של עולם
מפרנס חזן את כל ברואיו, איש איש כפי אומנותו,
אחד באופן זה שהוא עובד כעורך דין, השני
דרך עבודתו כיהלומן – כך הקב"ה מפרנס את
לומדי התורה כאומנות ממש, ומספק להם את
מזונותיהם ברווח. הקב"ה מבטיח שבן שבת לוי
הפורש מעול העולם הזה כדי להיות שקוע בתורה
הקדושה – מזונותיו מספיקים לו כדי עבודתו
ומזומנים לו בכל עת".

אבל יש 'חובת ההשתדלות'.

"ברור שישנה חובת ההשתדלות, אבל לא מפי
של המדינה או מחסדיה אנו חיים. כל עוד היו
התנאים שאפשרו זאת, היה מקום להשתדל

שהמדינה תזכה גם היא לקחת חלק בהחזקת
עולם התורה. היות שכעת למרבה הצער העלו
אחינו הטועים את הכורת על האפשרות הזו
– נגמרה חובת ההשתדלות שלנו בעניין הזה.
הקב"ה כבר ימצא את הדרך לפרנס את עולם
התורה כפי צורכו.

"גם כשהחלה הקורונה לא היה כלכלן אחד
שהסכים לומר שעולם התורה ישרוד את המשבר
הזה. כל העולם הרי עבר משבר כלכלי שאין
כדוגמתו, עסקים נסגרו ללא שוב, ואנשים איבדו
את מטה לחמם, גם כאלה שהיו בעלי מעמד כלכלי
יציב ואמיד. עולם התורה שנשמך על תרומות?
אין סיכוי. בפועל, לא רק שעולם התורה שרד גם

התהלכה

האדירה שנפלה בחלקנו להיבחר כעם ה' ולקבל את התורה, מתוך הודאה להשי"ת על ששם חלקנו בתורתו ובחר בנו מכל עם.

עם הכנסת ספר התורה לארון הקודש בהיכל הישיבה וסיום הריקודים פנה הקהל הרב לשורות האוטובסים החונים ברחבת הכולל, לעבר סעודת המצוה ומעמד ההכנה לקבלת התורה בראשות רבותינו ראשי ורבני הישיבה שליט"א המתקיים באולם גן הדסים בעיר.

כשהשולחנות ערוכים היטב, וצלילי מחרוזות שירי קבלת התורה נשמעים ברגש, התאספו מאות רבות של בוגרי הישיבה סביב בתחושת שייכות ואווירת רוממות, מתוך תחושה מופלאה ששם חלקינו מיושבי בית המדרש הגדול והקדוש הזה, ובניעמות תלמידי חכמים זה לזה ישבו הכל זה לצד זה.

אל מעגלי הרוקדים והחוגגים ליטול חלק בשמחת התורה.

יום קודם קבלת התורה, היום בו ניתנת תורה לישראל בכל שנה ושנה, היו הכל מזמרים ומרקדין לכבודה של תורה ולומדיה, בשמחה של תורה לגמרה של תורה, וכשהרחובות לובשים חג מובל ספר התורה החדש אל עבר היכל בית המדרש של קהילת קודש חניכי הישיבה הקד'.

ובאו כולם

בהיכל הכולל הגדול שע"י הישיבה הקד' בעיר התאספו הכל לשמחה של תורה בעת הכנסת ספר התורה אל הארון בהיכל התורה, בריקודים ובמחולות נשמעה השירה האדירה 'נגיל ונשיש בזאת התורה כי היא לנו עוז ואורה', שירת הזכות

טאוב שליט"א מחשובי אברכי הכולל שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית, ספר התורה המהודר שנכתב לקיום מצוות כתיבת ס"ת, הוכנס להיכל הכולל שע"י ק"ק חניכי הישיבה הקד' במודיעין עילית. המעמד החל בסיום כתיבת האותיות בבית חמיו הרב מרדכי אורלנסקי שליט"א ברחוב נתיבות המשפט, שם נאספו בוגרי הישיבה לדורותיה, שהגיעו מכל רחבי הארץ במערך הסעות מאורגן, כדי להשתתף בשמחת התורה ובקבלתה.

משם יצאה התהלכה לרחובה של עיר, מלווה בתופים ובמחולות ובשורות לפידים בוערים אחוים בידיהם של תינוקות של בית רבן. התהלכה החלה בראשות רבותינו ראשי הישיבה שליט"א, כשמאות מבוגרי הישיבה הקד' שליט"א, ועימם רבים מתושבי העיר המצטרפים

אשר בהחר בנו מכל העמים ונתן לנו את התורתו

בעיצומם של ימי ההגבלה: מעמד אדיר לכבודה של תורה ועמליה בכינוס בוגרי הישיבה בראשות רבותינו ראשי ורבני הישיבה שליט"א מאות בוגרי הישיבה הקד' שליט"א מכל רחבי הארץ התאספו למעמד 'בברית יחד' - הכנה לקבלת התורה והכנסת ס"ת לקהילת בוגרי הישיבה שבמודיעין עילית שנכתב ונודב ע"י הרה"ג ר' מאיר טאוב שליט"א • ומסר לן אורייתא

א. מושקוביץ

קודם חג מתן תורתנו יום קבלת התורה, בו נאספו מכל רחבי הארץ מאות בוגרי הישיבה הקד' שליט"א לכינוס הבוגרים השני מאז ייסוד הישיבה, להתכונן לקבלת התורה ולשמוח במעמד הכנסת ס"ת, כאיש אחד בלב אחד.

ועתה כתבו

המעמד החל בהכנסת ספר תורה אותו כתב בהידור רב ובדקדוק עצום ידידינו הרב מאיר

תלמידי חכמים בני עליה שהניחו למספר שעות את כל עניניהם וטרדות היום יום ונאספו יחדיו, להשתתף בקבלת התורה בצוותא, לרקוד עם ספר התורה, לשמוח בקבלתו, להתכונן לקבלת התורה, ולהיקבץ ולחנות בכפיפה אחת יחד עם רבותיהם ומאוריהם רבותינו ראשי ורבני הישיבה שליט"א, לחזק את קשר האיתן בל ינתק אל התורה ומסריה.

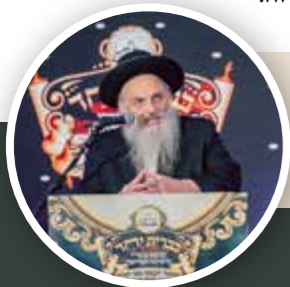
המעמד האדיר 'בברית יחד' לכבודה של תורה ועמליה, התקיים בעיר מודיעין עילית, יממה

ערב חג השבועות, אולם גן הדסים מודיעין עילית, באותם ימים בהם התאספו כלל ישראל למעלה משלושת אלפי שנים קודם לכן בתחתית ההר כאיש אחד בלב אחד כדי לקבל עליהם את התורה ולהימנות עם עם ה', מאות בוגרי הישיבה הקד' שליט"א לדורותיה, מגיעים להשתתף בשמחה וליטול חלק במעמד האדיר לכבוד התורה ועמליה, מעמד הכנסת ספר תורה והכנה לקבלת התורה, בכינוס הבוגרים - 'בברית יחד'.

מכל רחבי הארץ נקבצו ובאו מאות אברכים

כאיש אחד בלב אחד

משא רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א

קבלת התורה, וזאת הצורה של כלל ישראל, זה הנס של כאיש אחד בלב אחד.

עיקר הדרך של לימוד התורה הוא לא ביחידות, על אף שגם כשאדם יחידי הוא מצווה ללמוד, אבל צורת הלימוד היא כמו שכתוב 'הסכת ושמע ישראל, עשו כיתות ועסקו בתורה'. זה האופן שבו קבלנו את התלמוד תורה, וזו הדרך שבה לומדים אותה, וכמו שכתוב על רבי עקיבא שהיה מקהיל קהילות ברבים ועוסקין בתורה.

וזהו גם החיבור הזה של הישיבה הקד', שאנחנו רואים פה שבאו מכל המקומות לכינוס הזה, זהו חיבור של 'עשו כיתות ועסקו בתורה', להמשיך את הדיבוק חברים שזו מעלה לתורה, מעלה לתפילה, ולכל דבר שבקדושה, וכמו שכתוב 'ועבדך ירא את ה' מנעוריו' - שזו החבורה הזו. וכך אנחנו אומרים באקדמות, 'קביעין כן תהוון בהנהו חברותא'.

ואפשר לומר הביאור בזה, שזהו עצם העניין של מסירת התורה לעם ישראל, שבקבלת התורה כל עם ישראל ככלל קיבלו עליהם את התורה ולא כהרבה יחידים. כאיש אחד בלב אחד, לציבור כולו ביחידה אחת. ובשביל זה היה צריך את הנס שהתורה לא הייתה יכולה להינתן להרבה יחידים בנפרד אלא לעם ישראל כולו ביחד.

ולכאורה הביאור בזה הוא כעניין שכתב בנפש החיים שלכל אחד מ'ישראל יש אות אחת בתורה שהוא היניקה שלו, והיינו שיש שישים ריבוא אותיות בתורה ושישים ריבוא כללות נשמות ישראל, ונמצא שהיניקה של עם ישראל היא מהתורה, כל עם ישראל כולו ככללות זה התורה. וכשמצרפים את כל האותיות והאנשים יחד מזה נכתב ספר התורה. ובשביל זה צריך שיהיו כולם כאיש אחד. זאת הצורה של התורה, זאת הצורה של

ידוע מה שמובא בפרשת קבלת התורה על הפסוק 'ויחן שם ישראל כנגד ההר', שהיו כולם 'כאיש אחד בלב אחד'. ואחרי זה בסדר הפסוקים כתוב 'ויענו כל העם קול אחד ויאמרו, כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע'.

ואף ב'נעשה ונשמע' מובא שאמרו כולם בקול אחד, שאף אחד לא הקדים את השני או שינה מרעהו במשהו, אלא כולם ביחד ממש כאיש אחד בלב אחד.

ולכאורה זה שהיו כולם כאיש אחד בלב אחד זהו מעשה ניסים ממש, שהרי כבר כתבו חז"ל 'כשם שפרצופיהם אינם שווים כך דעותיהם אינן שוות', הרי שבשביל שיהיו כאיש אחד בלב אחד הוצרכו לנס ממש בשביל זה. וצריך להבין מה היה הצורך הגדול בנס שיקבלו כולם את התורה בכעין איש אחד, שהרי 'לא עבד רחמנא ניסים בכד'.

בהיכל בית המדרש

הקדושה המאוחדים בתורתך, בזמן קבלת התורה. אחר דברי הפתיחה הזמין אל דוכן הנואמים את בוגר הישיבה הרב מאיר טאוב שליט"א, שזכה לכתוב בעצמו את ספר התורה בשלימות ובהידור לשם מצוות כתיבת ס"ת, לשאת דברים ולהודות לרבש"ע על הזכות הגדולה שנפלה בחלקו.

בדבריו פתח "יש להבין מה השמחה הגדולה והמיוחדת שבהכנסת ס"ת. והרי לכאורה כבר ישנם מאות אלפי ספרי תורה בעולם ומה העניין הגדול כשמכניסים ס"ת חדש להיכל. וכן יש להבין מהו העניין הגדול שמקבלין פני הס"ת החדש כשמכניסים אותו להיכל בספרי תורה ישנים?"

זכירת מתן תורה בכל עת

משא רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אהבנד שליט"א

היום זה חמישי בסיוון. היום של ה'נעשה ונשמע'. בספר חמדת ימים מובא שמעמד הר סיני לא התחיל רק בשישי בסיוון, אלא כבר מראש חודש סיוון. וכמו כן כתוב בחי' רי"ז הלוי על התורה בפרשת משפטים: 'כל הכתוב בפרשת החודש השלישי הוא בכלל מעמד הר סיני והמצווה לדורות'.

כל אחד ואחד צריך לזכור את מעמד הר סיני כולל הפרשה כולה, כך כתב הרב מברסקי בפשיטות בלי להביא ראיות. וכתוב באלשיך הקדוש שבימים אלו הטהרו כלל ישראל והתקדשו עד למעמד הר סיני, אבל 'פסקה זוהמתם בתחילה מראש חודש'. וכל זה כבר מופיע באופן דומה בספר חמדת ימים. ומוסיף החמדת ימים שכשם שאז היה

היום זה חמישי בסיוון. וכסדר נטהרו והתקדשו עד שבאו למעמד הר סיני, כך זה גם לדורות. דהיינו, שהימים האלו שמראש חודש סיוון ועד השישי בסיוון, הם ימים המסוגלים להיטהרות ולהתקדשות.

אנחנו עומדים עכשיו בסעודה לכבודה של תורה, וזהו עניינו של יום הנוגע לכולנו. היום הזה קיבלנו על עצמנו 'כל אשר דיבר ה' נעשה ונשמע'. זה היום שאנחנו צריכים להחזיק את בעצמינו, ככה נזכה לקבלת התורה.

כתוב בגמ' 'לא היו ימים טובים לישראל כחמישה עשר באב', שאינא הוא היום בו פסקו לכות עציים למערכה. וכתב על זה ברשב"ם שכיוון שזוהי מצווה הנמשכת, הרי

"אומרים על זה בשם הרב מפוניבז' שהיא היא המיוחדות של הכנסת ס"ת. דווקא בזה שספר התורה הוא בדיוק אותו הדבר כמו כל הקודמים אליו, דווקא בזה שהוא לא נשתנה במאומה בכל הדורות ונשאר בדיוק כמות שניתן בהר סיני. וזהו גם העניין להוציא הספרים הקודמין לקבל את פניו כדי להראות ולהודיע שאותם הספרים עברו במסורת במשך דורות ולא נשתנו באות אחת ובחידוש אחד. ועל זה השמחה הגדולה".

'אודה ה' מאוד ובתוך רבים אהלנו'. אני חייב להודות להקב"ה על הזכות הגדולה שזיכה אותי להשלים את המצווה האחרונה שבתרי"ג מצוות, כמו שכתוב 'ועתה כתבו לכם את השירה הזאת'. שזוהי אולי המצווה הארוכה ביותר בתורה, וברוך ה' שעזרני לבוא לידי כך, וכמו שהגמ' במנחות אומרת 'כתבם, מעלה עליו הכתוב כאילו קיבלם מהר סיני'. וביותר אודה על שזיכתי לכתוב את זה שלא על חשבון הסדרים והלימוד, ואף על כך שזיכה אותי הקב"ה להכניס את הס"ת לק"ק חניכי הישיבה דעטרת שלמה".

הרב טאוב שליט"א הודה במהלך דבריו לבני המשפחה שיחי' שסייעו לו בקיום המצווה הנפלאה הזו, בסיום הדברים ביקש להודות בשם כלל בוגרי הישיבה הקד' לרבינו ראש

הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א על כי עזה כמוות אהבה, על גידול דאגה ברוח ובגשם לכל תלמידי ובוגרי הישיבה כבנים ממש, את הדברים סיים בתפילה נרגשת ש'נהיה אנחנו – כולנו – וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה'.

וכל בניך לימודי ה'

במרכז המעמד נשמעו משאותיהם של רבותינו ראשי הישיבה שליט"א כשהתרגשות מרובה ניכרת בדבריהם ממראה הוד בני הישיבה, פירות הגידולים, מבקשי ה' באי אוהל מועד שבדורנו. במשאות נשמעו דברי חיזוק ורוממות בגודל השעה, בעבודת קבלת התורה ובהודאה הגדולה להשי"ת על הזכות להיות נמנים על בני אותו בית ועד לחכמים – בית מסירת התורה בטרהרת שלא תמוש מפיהם ומפי זרעם עד עולם (המשאות המלאים במסגרת).

במהלך הכינוס הוכרז בשילוט מרשים במבואות הכניסה לאולם על הקמת גמ"ח "חברים לעטרה" לכלל בוגרי הישיבה הקד' לסייע בעדם במתן הלוואות וסיוע שיש בו ממש, בהחזרים נוחים מאוד – איש לרעהו ועזרו ולאחי יאמר

רשמים מהכינוס

אור איש מאחז מוסרי הישיבה שליט"א

ה'שלום עליכם' של בוגרי הישיבה לרבני הישיבה, המבט של אהבת הרב לתלמידיו ותלמידים לרב, היש משהו שישווה לזה?...

והסיבת השולחנות, כשסביב כל שולחן מעשרות השולחנות הפרוסים באולם, יושבים אגודות אגודות, שומעים ומשמיעים, תוך שהלב מודה לה' על מי שזכינו להיות, ועל מה שאנו זוכים להיות חלק ממנו.

ובכן, יהי רצון ששעה זו של קורת רוח תינצר בלבבות ותמשך לעד. שהפנים השוחקות שהראה לנו הקב"ה במקום התורה הכל כך נפלא הזה, ימשיכו לנצח. שהרוממות ועבודת ה' שרואים אצל כל אחד מבני העליה היוצאים מהישיבה, אשר למען האמת אינם יוצאים כלל ועיקר, כי אם נשארים לתמיד חלק מהמקום המופלא הזה, חלק מהשטייגען הזה והגדלות העצומה הזו. שכל זה רק ימשך ויגדל, ושנזכה לראות את מקום התורה הזה פורח

באין ניתן להחמיץ את המראה המלבב הנשקף מן המזרח, את

האולם את רבני הישיבה גוזזים תלת מתוק לילד 'חלאקה', בן בכור לאחד מבוגרי הישיבה. משמעות נוספת ב'ושנתם לבניך' – אלו התלמידים.

מלבד דבריהם המרוממים של ראשי הישיבה כשלעצמם, הייתה כאן גם מין שיבה לספסל הישיבה, שיבה למנגינה המיוחדת של מורינו רה"ג הר"ח שליט"א בהיותו מאיר בדברי תורה, מרוממים וחודרים, רק מלאות את ההארת הפנים ונעימות הדברים הלב מתרומם ומתרונו.

לראות את התלמידים המתקרבים, מתאספים, ומשתדלים שלא להפסיד אף מילה מדבריו המעוררים של מורינו רה"ג הר"ח שליט"א, כאילו ישובים הם בהיכלה של הישיבה.

לשמע דברי מורינו רה"ג הגרש"ב שליט"א, עולה בזיכרון טעם השיעורים מהישיבה, בגישמעק מהחידוש, במתיקות הנפלאה ובעריבות.

ואין ניתן להחמיץ את המראה המלבב הנשקף מן המזרח, את

ההרגשה הנפלאה של להיות 'חלק ממשוה גדול', הרי זה דבר כה מיוחד להיות 'בוגר' של הישיבה"ק, אבל כאשר מתקבצים יחד ואתה חלק מתמונה גדולה ומריהבת התחושה היא עוצמתית ונדירה פי כמה. נאה הוא השם שנבחר למעמד, 'בברית יחד' שתי מילים המבטאות באופן המדויק ביותר את תמצית הרגע הנשגב.

ואולם, הדבר החזק מכל מבחינתי היה הרגשת הקשר המיוחד שכל אחד מאיתנו הרגיש וקיבל מרבותינו ראשי הישיבה שליט"א ובפרט ממורינו הראש ישיבה הגרש"ב שליט"א. היטיב להגדיר זאת המנחה במעמד 'כשראש ישיבה מתיחס לכל אחד כמו בן אהוב, ממילא כל אחד מתיחס אליו כאבא'.

למעשה ניתן לומר שעבור המשתתפים שנכחו במקום שורות אלו מעט מיותרות, כי כל מי שהיה שם הרגיש זאת כמוני, ובכל זאת אבקש לשתף במספר 'תמונות' שתפסו את ליבי במעמד.

כמה נפלא היה לראות בזוית

שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה

משא רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סרוצקין שליט"א

כתוב בפסוק 'אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו, ויקשב ה' וישמע'. על מעמד קיבוץ יראי ה', שמתכנסים יחדיו עמלי התורה כדי לבטא דרך וכיוון בקשר לבורא עולם דרך לימוד התורה, על עצם הכינוס הזה, כתוב ויקשב ה' כי על עצם העובדה שיש כינוס של יראי השם, כבר יש הקשבה של הקב"ה. אבל מלבד זאת ובתוספת לזה כתוב גם הבטחה נפלאה, לא רק ויקשב ה', אלא גם וישמע. כי כשמתכנסים יחד יראי ה', אז הקב"ה שומע, זה זמן של עת רצון, זה זמן של בקשה, של ויקשב ה' וישמע.

כתוב בנביא 'שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו ובאו לך'. הנביא מתנבא על זמן הגאולה, שאז יש את גילוי ה' הגדול ביותר, של ניסים גדולים ושל כבוד שמיים, ובכל אופן כתוב בפסוק 'שאי סביב עיניך וראי'. כי לא מספיק להיות שם אלא צריך גם להתבונן, צריך לראות, צריך לנסות ללמוד מה רואים. לא מספיק שחווים את הדברים ונוכחים בגאולה, צריך גם שיהיה 'שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו ובאו לך' - לשאת עיניים ולראות ממש.

אני חושב שהרגע הזה, המעמד הזה שאנחנו עומדים בו, הוא לקיים את השאי סביב עיניך וראי'. להתבונן ולראות ולהמשיך להתפלל גם הלאה, אבל העיקר ההודות ולהלל על אותו נס גדול שבקיום הישיבה הקדושה על כל ענפיה, לראות את הסייעתא דשמיא הגדולה שמלווה אותנו, את תלמידי החכמים המופלגים שנמצאים פה.

אני לא יודע כמה מקומות יכולים להעיד על כזה ציבור של תלמידי חכמים ששוקדים יומם ולילה, בין בעיונה של תורה, ובין בעמקותה, ובעסק ידיעתה. לשאת עיניים ולראות את זה ולהודות להשי"ת בכל יום ויום.

כתוב בגמ' 'ארבעה חייבים להודות, חולה שנתרפא מחוליו, יורדי ימים שעלו מן הים, והולכי מדברות שהגיעו למקום יישוב והיוצא מבית האסורים'. זה וודאי שבכל רגע ורגע

יהודי צריך להודות להקב"ה על כל החסד הגדול והניסים העצומים שהוא עושה איתנו בכל יום ויום. אבל אנחנו רואים שיש עניין שהברכה של ההודאה כתובה דווקא כשנתרפא וכשעלה מן הים וכשהגיע למקום יישוב ויצא מבית האסורים. מתי נשגמר הנס ומסתיים, אז כתובה הברכה של ההודאה. לא באמצע הנס.

אני יכול להעיד שמיום קיום הישיבה הקד' רואים את הניסים הגלויים ממש בכל רגע ורגע, את הסייעתא דשמיא בהעמדת תלמידי חכמים כאלו מופלאים, הסייעתא דשמיא של תורה בטוהרת, תורה בעיונה, תורה בעמקותה, תורה בידיעתה. אבל עכשיו, כשיושבים פה כל מאות מאות בוגרי הישיבה הקדושה בשנת העשור לישיבה, זהו זמן הודאה נוסף לבורא עולם. כשרואים בחינה מסוימת של סיום 'מעשה נס ההקמה' של הישיבה הקד', את התוצאה של ההשקעה הגדולה, את תלמידי החכמים שיושבים פה.

כתוב פה שאדם הנמצא באוהל תלמידי החכמים, בחיבור תלמידי החכמים, במקום תורה שמגדל ומרומם ביחד עם תלמידי חכמים גדולים, אז התורה מתקיימת אצלו. יש אהלי החכמים מסוים, ויש אהלי החכמים אחר. ולא קרב זה אל זה.

יש אהל חכמים שכל המקום שלו התייחד לגדילה ולהתעצמות התורה, כמו המקום הקדוש הזה, בצמיחה ובפריחה המיוחדת למקום תורה הזה. ובזה זכתה ישיבתנו ברוך ה'. שאנחנו, כל בני הישיבה, זכינו ללמוד ולגדול באהלי חכמים מסוים הזה, שהתקיים בנו 'אתן חלקיננו בתורתך'.

כך אחד יכול להסתכל מינה ושמאלה, 'שאי סביב עיניך וראי כולם נקבצו ובאו לך', תלמידי חכמים, עמלי התורה ביגיעתה בהבנתה ובעמקותה, שלמות נפלאה. צריך פשוט להגיד פה 'שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה'. לראות את הנס בשלמותו, את הפירות הנפלאים, הניסים הגלויים, זר לא יבין זאת! ומי שלא חי בתוך הישיבה הקד', מי שלא גדל בין כותלי בית המדרש וקיבל מתורתם של רבותינו ראשי הישיבה שליט"א לא יכול לחוש ולהבין את זה לעולם.

אשרינו שזכינו שאהלי החכמים שלכם, שהקב"ה שתל אתכם במקום הזה, ניכר עליכם בכל מקום ובכל עת, זכינו הקב"ה שנלך עם התורה שקיבלנו באהלי החכמים ונמשיך את זה כאיש אחד בלב אחד, ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים ותתקיים בנו התורה שקיבלנו באהלי החכמים שלא תמוש מפינו ומפי זרעינו עוד עולם.

אבל אני רוצה לומר עוד נקודה אחת, זכינו ברוך ה' שהרה"ג ר' מאיר שליט"א עשה גם סיום מצוות כתיבת ס"ת והכנסת ס"ת בערב קבלת התורה, ואני רוצה לעמוד על עוד קשר ושייכות בין המעמד הגדול הזה לקבלת התורה מחר.

כולנו יודעים מה שכתוב 'אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה',

אשרי יושבי ביתך

אוהב ה' שערים המצוינים בהלכה מכל משכנות יעקב:

אחת עשרה שנים להקמת הישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בעיר ביתר עילית • על השתלשלות ההקמה, על ההצלחה והסייעתא דשמיא העצומה, ועל הטפחיים שהוגבהה העיר ביתר כולה • מהקמת הכולל השני של הישיבה הקד' ועד הקמת הישיבה לצעירים השישית של הישיבה הקד' עשור אחר

מייסוד הכולל ועד רעיון הקמת הישיבה

העיר ביתר, עיר מלאה תורה ועבודת ה', הוקמה לפני כשלושים שנה לציבור יראי ה' בני היהדות החרדית, עם הקמת העיר, וביתר שאת במהלך השנים, נוסדו ברחבי העיר קהילות רבות של משפחות אברכים בני תורה, ובעיקר משפחות אברכים צעירים שהגיעו להתגורר בעיר, התבססו בה ופרחו ותקעו יתד בל ימוט.

במהלך השנים, עם התבססות הקהילות התורניות בעיר, זכתה העיר שקול התורה ועמלה נשמע ברמה ברחבי העיר בתלמודי התורה, בכללי האברכים ובקהילות הקודש בעיר, כשבמרכזם של כוללי האברכים בעיר עומד לתהילה ולתפארת הכולל שע"י הישיבה הקד' שנוסד לפני כעשרים שנה, והיה למעשה הכולל השני שנפתח ע"י הישיבה הקד', לאחר ההצלחה הגדולה בכולל ובישיבה לצעירים בבית שמש.

דא עקא, שלמרות הגידול והשגשוג הרב בהתפתחות קהילות האברכים ובני התורה, ישיבה לצעירים מצוינים ובני עלייה טרם הוקמה בעיר, ובני העלייה מחשובי ויקרי קרתא נסמכו על קשת הישיבות המצוינות בערים הסמוכות לביתר, בירושלים עיה"ק ובעיר בית שמש, כשמטבע הדברים תלמידי הישיבות לצעירים

היו נודדים בדרכים כמעט כל יום, או אחת לכמה ימים, לחוק תלמודם שבישיבות לצעירים בערים הסמוכות.

מה גם שבשל הסיבה שמשפחות רבות אשר העתיקו את מושבם לעיר היו משפחות צעירות שהגיעו להתגורר בעיר לאחר החתונה, טרם הגיעו תלמידי כיתות ח' לשיעור המספיק לייסד 'ישיבה למצוינים'.

אגב, מתוך בני כיתות ח' שלקראת השנה הבאה היו מכתתים את רגליהם לישיבות מחוץ לעיר היתה במשך שנים ארוכות, באופן קבוע מידי שנה בשנה, קבוצת בני עלייה מיוחדת מצויני המצוינים בעיר שהיו עולים לישיבת 'אור אליעזר' שע"י הישיבה הקד' בעיר בית שמש.

הציפייה להקמת ישיבה בעיר

עם ריבוי המשפחות והגידול בקהילות בני התורה בעיר והגדילה הטבעית של מחזור התלמידים בכיתות ח' משנה לשנה, הורגש הצורך הרב שהפך לחיוני ממש, לייסוד ישיבה בתוככי העיר עצמה ולבניית מקום תורה שיהיה מקום לגדול ולצמוח להיות גדולים בתורה כבני עלייה מובהקים, בלא להיזקק לשולחנם של אחרים.

רבותינו שליט"א במעמד

וכמו שכבר הורו חכמי זקני ישראל זיע"א שבגיל הישיבה קטנה ראוי הוא שיהיה התלמיד בישיבה סמוכה לביתו, ובפרט כשהדבר היה כרוך בטלטולי דרכים רבים, בביטול תורה וביטול שעות רבות על זמן הנסיעות, וכבר אמרו חז"ל שכל הדרכים בחזקת סכנה.

במשך מספר שנים 'עלו וירדו' הדיבורים בענין בקרב רבני העיר ופרנסי הקהילות, אולם טרם הגיעה השעה ועוד לא בשלה העת, ומסיבות שונות לא הוקמה עדין ישיבה כזו שתתאים ברמתה לבני העלייה המצוינים בעיר, ועל כן למרות הרצון הרב לא הגיע הרצון לכלל מעשה.

אלא, שעם התרבותם של משפחות בני התורה האברכים בעיר, לצד התרבות תלמידי כיתות ח' מהמשפחות הצעירות בעיר בלעה"ר, התעצמה והתגברה הדישה מצד הציבור בצורך הרב, לצד הימצאות האפשרות המעשית לייסד ישיבה מקומית למצוינים מבני העיר.

על אף הדרישה הרבה שהגיעה מהציבור, בלב הרבנים ופרנסי הציבור קינן החשש, מכיוון שכדי להקים ישיבה כראוי אליה ירצו ללכת העיידית שבעיידית ולבחור בה מתוך הישיבות אליהם הורגלו ליסוע בערים הסמוכות, ברור הדבר כי רק אם יתחשב הישיבה להיחשבות ראשונה במלכות התורה ותהא בעלת שם טוב להצלחה בעז"ה, ירצו העיידית שבעיידית להגיע אליה, מטעמים אלו רבו ההתלבטויות והספיקות בדרך, כשביני וביני שוב נדחו הדברים, עלו וירדו כלעומת שבאו.

ההחלטה נפלה

היה זה לפני אחת עשרה שנים, שנת תשע"ג, כשקבוצת אברכים חשובים ומופלגים גמרו אומר שהגיע הזמן לייסד ולהקים ישיבה שתהיה בע"ה למגדלור של תורה ויראה ותהא בית למבקשי ה' בני עלייה, ראוי לציין לטובה את הרה"ג ר' אשר גרוס שליט"א מראשי החבורה בכולל בעיר ביתר שזים ופעל גדולות ונצורות בענין.

לשם כך ובברכת רבני הקהילות פנתה משלחות מרבני העיר פרנסי הקהל ונציגי האברכים לרבני ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א על מנת שיאות להקים ישיבה בעיר, בחינוכה וברוחה של ישיבת 'עטרת שלמה', שכבר פקיע שמה בכל עולם התורה בהצלחתה הגדולה בכלל הישיבות ברובי הארץ, בבית שמש, ירושלים, בני ברק, מודיעין עילית, ואופקים, שנודעו בהעמדת תלמידים בני עליה, בדרכה ובחינוכה לאות ולמופת, ונודעו בסייעתא דשמיא המופלאה שליותם מראשיתם, כשהדבר ברור לכולם שאם אכן תיאות הישיבה הקד' להקים את הישיבה החדשה בעיר הרי שבעז"ה תצליח הישיבה להיות אבן שואבת לבני עליה ומבקשי ה'.

ומשהועלו הדברים בפני רבני ראש הישיבה שליט"א, שזה אך כעשור קודם לכן עמד וטרח להקים בעיר כולל אברכים מצוינים להרביץ תורה ולהעמיד ולהרבות התורה בעיר, ועתה שוב מגיעה ובאה הבקשה להרבצת בעיר להוסיף ולהרבות בתלמידים הגונים, לרומם קרנה של תורה בעיר, נבחנו הדברים ונידונו הצדדים ונתוני המקום, ונמצא כי אכן ההיתכנות להקמת מקום תורה גדול לה' ולתורתו ולהצלחת הישיבה בעז"ה מרובה מאוד, ובס"ד יהווה הדבר לריבוי תורה מופלא ולהשפעה עצומה על כל שיעור הקומה

רבני ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א במשאג ביסוד הישיבה

כנס ייסוד הישיבה

ראש הישיבה הגר"א יונגרייז שליט"א בהנחת אבן הפינה

הרוחני של העיר.

לאחר מכן עלה רבני ראש הישיבה שליט"א לבית בחזון איש 5, והעלה את הדברים בפני רבני הגדול מרן רשכב"ג מייסד ואבי הישיבה הגר"ל שטיינמן זיע"א שעודד ותמך ביוזמת הקמת הישיבה שתהיה בע"ה ישיבה לבני עליה ומקום תורה שיאיר על כל העיר, ולאחר מכן רבני מרן זיע"א בירך וחיזק את רבניו רה"י שליט"א, כשהוא משלחו להקים את הישיבה בעיר, ברוח ובהמשך לשאר הישיבות של עטרת שלמה, אותם ייסד ונתן עצמו עליהם.

ומשהורה זקן, החלה הישיבה הקד' בתכנון ובהיערכות להקמתה מהמסד ועד הטפחות, כשרבני ראש הישיבה שליט"א עומד על כך שבחירת התלמידים תהיה קפדנית ביותר באיכותם של התלמידים שיהיו בני עליה מצוינים מבקשי תורה ועלייה.

הקמת הישיבה

לקראת הקמת הישיבה, מינה רבניו רה"י שליט"א את הגאון רבי שמחה זיסל כהנא שליט"א מחשובי התלמידי חכמים בעיר ב"ב לכהן כר"מ ש"א בבוקר ולשמש בראשות הישיבה, ולצידו מינה את הגאון רבי משה שצ"ג שליט"א לכהן כמשגיח הישיבה וכר"מ ש"א אהה"צ.

ואכן במהלך החורף נודעה הבשורה המשמחת ועוררה הדים רבים בציבור משפחות האברכים בעיר, כשבכל קהילות בני התורה בעיר מובעת שמחה וקורת רוח מרובה על החיזוק האדיר שתביא עימה הישיבה בכנפיה לעיר כולה, ומכך שאף עוד טרם נפתח הרישום, כבר נפל הדבר קם ונהיה ובע"ה מוקמת 'ישיבה' לבני עלייה מצוינים בעיר ביתר שתהיה בע"ה מקום תורה שלא יורד בהצלחתו ובמעלותיו משאר הישיבות בערים אחרות, אליהן היו נודדים התלמידים עד עתה.

במהלך החורף התקיים כנס ייסוד הישיבה בעיר בהשתתפות עשרות רבות מחשובי האברכים בעיר שבניהם עולים בשנה הבאה לישיבה הקד', המעמד התקיים בהשתתפות רבניו ראש הישיבה שליט"א וראש הישיבה הגר"ש כהנא שליט"א, במעמד נשא דברים רבניו רה"י שליט"א על חשיבות מקום התורה הגדול שייבנה בעז"ה ועל דרכה של הישיבה הקד' בדרכי החינוך והעמדת התלמידים,

כנס ייסוד הישיבה, נושא דברים ראש הישיבה הגר"ש"ז כהנא שליט"א

הישיבה במשכנה הקודם

אדול תשע"ג. תפילת שחרית בישיבה

וכן נשא דברים רה"י הגר"ש"ז כהנא שליט"א, המעמד הותיר רושם עצום על כל המשתתפים.

אחד מהורי התלמידים שיחי' עימו שוחחנו מספר כי היתה הרגשה מיוחדת בעת הקמת הישיבה אותה הרגישו רבים כי בכך העיר ביתר משתנה מ'עיר ספר' לעיר ואם בישראל, מעין מה שאמרו חז"ל כי כרך שאין בו עשרה בטלנים שבטלים ממלאכתם ועוסקים בתורה דינה ככפר.

כאמור, עם פתיחת עונת הרישום נרשם ביקוש רב ובס"ד נבחרו עשרים ושמונה תלמידים מצוינים בני עליה להיות שיעור המייסדים בישיבה, כשהם מגיעים מות"ת 'נטעי מאיר' שבגבעה A ומת"ת 'נפש החיים' שבגבעה B ומת"ת מאה שערים, לקראת פתיחת הישיבה הקד' בראש חודש אלול שנת תשע"ג.

פתיחת הישיבה

עת הגיע ראש חודש אלול התשע"ג, יום פתיחת הישיבה הקד', בהתרגשות עצומה ומרובה נפתחה הישיבה בראשות רבניו ראש הישיבה הגר"ש"ב שליט"א ועימו רבני הישיבה שליט"א, הישיבה נפתחה בקרוואן שכור ברחוב פחד יצחק שבגבעה B בעיר, כשהקרוואן מכיל את היכל בית המדרש, לצד פנימייה שיועדה לתלמידים למנוחת הצהריים, ואילו עזרת נשים של בית מדרש סמוך לישיבה, שימש 'חדר אוכל'.

והיה אותו הקול 'קול התורה' בעוז ובשמחה, בחשק ובחדווה של בני העליה הרוכנים על משנתם ושקועים בתלמודם נשמע למרחוק, והשפעתו לאות ולמופת על כל האזור כולו ועל כל העיר כולה, כשללא ספק ניתן לומר שהישיבה חוללה מהפך בעיר ביצירת מציאות חדשה בה צעירי הצאן ה'צורבי מדרבנן' משמיעים קול תלמודם ברחובותיה ובמשעולי הדרכים, כשהם הולכים מביתם בבוקר ושבים לביתם בערב מתוך דברי תורה ואווירת רוממות נפלאה.

לימים סיפר ראש הישיבה הגר"ש"ז כהנא שליט"א כי בעת שהציע לו רבניו רה"י הגר"ש"ב שליט"א לעמוד בראשות הישיבה אמר רבניו רה"י שליט"א כי ברור ובטוח הדבר כי לא ישיבה בלבד קמה כאן אלא העיר כולה תגבה ותתרומם עימה, וכפי שאכן כך היה.

בשנה זו שמעו הבחורים את השיעור בבוקר מראש הישיבה הגר"ש"ז כהנא שליט"א שאף היה מוסר שיעור הלכה לאחר שחרית, ואת השיחות והשיעור אהה"צ מהמשגיח הגר"מ שצ"ג שליט"א שאף עבר לקראת השנה הבאה מב"ב לגור בעיר ע"י הישיבה, בנוסף לכך היה מגיע רבניו ראש הישיבה הגר"ש"ב שליט"א לישיבה תמידין כסדרן הן למסירת השיעורים בסוגיות הנלמדות ולשיעורי חומש, הן לעמידה מקרוב אחר הצלחת התלמידים, והן לתפילות שחרית בישיבה אליהם היה מקפיד רבניו רה"י שליט"א להגיע בשנת הייסוד ולאחריה.

וכשצוות הישיבה - גדולים עומדים על גביהם, מגדלים במסירות ובהשקעה עצומה, זכו בני הישיבה לייסד מקום תורה נפלא, שקול התורה נשמע ממנו בעוז בחיות ובשמחה, ולגדול ולהתעלות בתורה, בעבודה וביראה, בשקיעות בלימוד, בהתמדה וביגיעת ההבנה.

הברע"ן שבתוך בית המדרש והכפור מהוצה לו

אחד המאורעות הבלתי נשכחים בתולדות ימי הישיבה, היה באותו החורף, שנת תשע"ד, כשאת ירושלים וערי סביבותיה פקד חורף לבן, ובמשך למעלה מיומיים שלג כבד כיסה את העיר כולה ואת הכבישים בעיר, אי לכך התבטלו כל הנסיעות והשתבשו סדרי הלימוד במוסדות החינוך בעיר, אלא שבשישיבה הקד' אין עצה ואין חכמה ואין תבונה נגד ה' ותורתו...

הנהלת הישיבה במאמצים אדירים השיגה רכבים שיש באפשרותם לנסוע גם בשלג המכונים רכבי ארבע על ארבע, או רכבים המצוידים בשרשראות על הגלגלים, ואיתם הגיעו וחזרו כל התלמידים כל אחד לביתו, וכך זכתה הישיבה בס"ד שלא להשבית לימודה ולו יום אחד.

אותו עמל בתורה מיוחד ונפלא בלתי נשכח נצרב בלב התלמידים עד היום, כשהכל זוכרים את הגישמע"ק והברע"ן שהיו באותם הסדרים, כשבחוף שלג מכסה ארץ ובפנים אש להבת התורה בוערת.

לקראת סוף זמן קיץ התשע"ד, נכנסו בני הישיבה להיבחן על כל ההספק שזכו ללמוד במהלך הקיץ אצל רשכב"ג רבניו מרן ראש הישיבה הגר"ל שטיינמן זצוק"ל שקיבלם בחביבות מרובה, ובמשך שעה ארוכה שאל שאלות מיוחדות במסכת, כשהשאלות שנשאלו היו משולבות ושייכות הן ללימוד העיון בבוקר והן ללימוד הבקיות אהה"צ, מרן זיע"א האזין לתשובות התלמידים ונשא ונתן עימם, בסיום המבחן בירך מרן זיע"א בקורת רוח מרובה את רבני הישיבה שליט"א וכן ברך את כלל התלמידים שיזכו להיות ת"ח ועובדי ה' באמת.

במאמר המוסגר יצוין, כי למרות שכעיקרון התלמידים שבים לביתם בערב, בצהרים הבחורים נשארים בישיבה, וזאת בשל המרחקים בתוך העיר עצמה, כשהישיבה מצידה נותנת ארוחת צהרים ופנימייה לנוח, סדרי לימוד רבים במסכתות שונות יסודו בישיבה במהלך השעות הללו, כשהתלמידים מצליחים לנצל את הזמן כראוי אף בשעות 'בין הסדרים'.

בנין הישיבה כיום

מקום תורה מופלא ומרומם המתנוסס ומשפיע מהודו והדרו על כל העיר כולה. כשבין ספסליה למעלה ממאתיים תלמידים כ"י, שקועים בתלמודם יגיעים בעמלה של תורה מחונכים וגדלים לעיון התורה ועמקותה ולהתמדה וידיעת התורה ועבודת ה'.

תחת הנהגת ראש הישיבה שליט"א, המשגיח שליט"א ועימם כלל רבני הישיבה שליט"א הנותנים את כל כולם בהשקעה עצומה ושוקדים על טובתם והצלחתם של התלמידים ביחס אישי ובשימת לב מופלאה, זוכים בני הישיבה לעלות ולהתעלות ביגיעת התורה בעמקות התורה ובידאת שמים מתוך עבודה בשמחת לב ושמחת חיים, כשמקום תורה גדול זה מגדל ומרומם עדרים של תלמידי חכמים לתהילה ולתפארת.

בו תוקם הישיבה הקד' ברחוב החוזה מלובלין, בראשות ראשי הישיבה ורבניה שליט"א ורבני העיר שליט"א. במעמד המרגש זכו כל התלמידים ובוגרי הישיבה לצקת מאבן הפינה, ולאחר מכן התקיימה סעודת המצוה.

מסיבות שונות התעכבה הבנייה עד שהושלמה בסייעתא דשמיא עצומה ברוב פאר והדר, ובשנתה השביעית של הישיבה הקד' זכו בני הישיבה לברך על המוגמר ולהיכנס בראש חודש אלול להיכלה החדש של הישיבה, בבניין רב קומות מרווח והדור לרווחת עמלם ויגיעתם בתורה הקד' של תלמידי הישיבה ועלייתם והצלחתם במעלות התורה והיראה.

היום, בשנה האחת עשר של הישיבה הקד' זכתה הישיבה להיות

היכל הישיבה בביתר עילית

ובני עלייה, לכהן פאר ולעמוד בראשות הישיבה.

במהלך שנת התשע"ז – לקראת השנה הבאה, התשע"ח, עת כבר שמעה הטוב של הישיבה הקד' נשמע למרחוק והושלש בשנות חזקה כשרבים רבים מתדפקים על דלתותיה, לצד גידוליה של הישיבה העולים לשיבות הגדולות וזוכים לכתר תורה וכתר שם טוב ההולך לפנייהם, ובנוסף לכך עם הגידול הטבעי בקהילות בני התורה בעיר ובפרט במשפחות הצעירות הרבות בעיר שזכו עתה שבניהם עולים ליש"ק, חולקו השיעורים לשני שיעורים, כך יכלה הישיבה להגדיל את כמות התלמידים בכל שיעור. ואכן, למרות השנים המעטות מיום הקמתה, גבולות הישיבה התרחבו בתלמידים מצוינים העולים ומתעלים בין כותליה כשהישיבה קונה לעצמה שם של כבוד.

היתה לראש פינה

כאמור, בכל תקופה זו טרם הגיעה הישיבה לשכון במבנה קבע, והשימוש כולו היה בקרוואנים שונים כשהמקום הארעי צר מלהכיל. לאחר מאמצים מרובים של הנהלת הישיבה הגיעה העת בשעה טובה בה זכתה הישיבה למצוא את המקום בו תשב הישיבה בישיבת קבע ברווח ובהרחבת הדעת כנאה וכיאה. בסיועם ובהשתדלותם המיוחדת והנמרצת בעמידה לימין הישיבה הקד', של ה"ע הרב מאיר רובינשטיין שיח' וממלא מקומו דאז הרב יצחק רביץ שיח', ניתנו האישורים לבנייה מתקציבי משרד החינוך ומפעל הפיס. המתחם בו יועד לקום הישיבה הקד' הוא במרכז גבעה B בעיר.

מעמד אדיר לכבודה של תורה, מעמד הנחת אבן הפינה לישיבה הקד' התקיים ביום ד' אדר התשע"ז – יום היארצייט של מרן ראש הישיבה דטעלז הגר"א גורדון זצוק"ל, המעמד התקיים במקום

הישיבה במשכנה הראשון

בית גידול לתלמידי חכמים

ואכן, זכתה הישיבה להוות בית גידול לתלמידי חכמים, ובסייעתא דשמיא מיוחדת שעמדה מיום הקמתה ומראשיתה ממש זכתה הישיבה להשמיע קול תורה ועמלה בעיר, כשקול ה'ריתחא דאורייתא' נשמע בהיכלה תמיד בתעצומות והיא זוכה לחנך ולהעמיד את דורות העתיד של כלל ישראל שתולים בבית ה' בחצרות אלוקינו יפריחו. בס"ד עצומה חתמה הישיבה את שנתה הראשונה בהצלחה יוצאת מן הכלל ממש, כשהכל רואים כי הסייעתא דשמיא המיוחדת המלווה את ישיבת עטרת שלמה בכל אתר ואתר כוננה והעמידה את הישיבה בהצלחה גדולה שכזו.

לקראת הרישום לשנתה השנייה של הישיבה, שמע הצלחתה הרבה הגיע לאוזני כל בס"ד, ועל אף שרבים רבים הידפקו על דלתות הישיבה על מנת להתקבל אליה, קיבלה הישיבה מתוכם שלושים וחמש תלמידים בלבד, מצוינים שבמצוינים, שהצטרפו לכ"ח בני וועד המייסדים.

לקראת השנה הבאה – שנתה השנייה של הישיבה, מינה רבינו ה"י שליט"א את הגאון רבי מאיר הלפרין שליט"א לכהן כר"מ לבני ש"ב בבוקר, הגאון רבי ינון יצחק קון שליט"א מונה לכהן כר"מ אחה"צ לבני ש"ב, ולמשיב בסדר שלישי מונה הרה"ג ר' אפרים הכהן קופולביץ שליט"א, לצד הרה"ג ר' שאול מירון שליט"א שכהן כבר מהשנה הראשונה כמשיב ומשגיח אחה"צ.

לאור התרבות מספר התלמידים ב"ה, הקצתה העירייה מתחם קרוונים בגבעה A, במעלה רחוב אם הבנים, והישיבה העתיקה את משכנה לגבעה זו, ללא ספק הייתה זו הרווחה משמעותית בכך שהיה קרוואן מרכזי להיכל הישיבה – לבית המדרש, לצד מספר קרוואנים בצידי המתחם לחדרי פנימייה לצהרים, ומאחורי בית המדרש קרוואן נוסף למטבח וחדר האוכל, ובכך התחיל זמן אלול בשמחה ובחשק רב ובתחושת רוממות והתעלות.

באלול תשע"ה, לקראת שנתה השלישית של הישיבה, עם עלותו של רה"י הגאון רבי שמחה זיסל כהנא שליט"א לכהן בישיבה הקד' בקריית הישיבה ובישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בב"ב ולצד מגוריו בעיר בב"ב וקושי הנסיעות מידי יום, הפסיק הגרש"ז שליט"א את מסירת השיעורים היומיים בישיבה, ובשנה הבאה אף את מסירת השיעור כללי, כשרבינו ראש הישיבה הגרש"ב שליט"א ממנה את הגאון רבי אליאב יונגרייז שליט"א, מגדולי מרביצי התורה בירושלים שנודע בניסיונו הרב להעמיד תלמידים לת"ח

דברי הימים תעודת זהות

רבני הישיבה:

- הגאון רבי לוי שושן שליט"א
- הגאון רבי אליהו מאיר זסקינד שליט"א
בוגר ישיבת - אור אליעזר
- הגאון רבי משה דיסקין שליט"א
- הרב הגאון ר' שאול מירון שליט"א
- הרב הגאון ר' אפרים הכהן קפילוביץ שליט"א
- הרב הגאון ר' אליהו רוט שליט"א

- הגאון רבי אליאב יונגרייז שליט"א
ראש הישיבה
- הגאון רבי משה שצ'יגל שליט"א
משגיח הישיבה
- הגאון רבי נתן דרבקין שליט"א
בוגר הישיבה הקד' - קרית הישיבה
- הגאון רבי מאיר הלפרין שליט"א
- הגאון רבי ינון יצחק קון שליט"א
בוגר ישיבת - אור אליעזר
- הגאון רבי אורי גוט שליט"א
- הגאון רבי עכרם קנטור שליט"א

ישיבת "עטרת יוסף שלום"
ביתר עילית

שנת הקמתה:
אלול תשע"ג

מס' התלמידים ביום הקמתה:
28

מס' התלמידים כיום:
200

מיקום הישיבה בהקמתה:
רחוב פחד יצחק

מיקום הישיבה כיום:
רחוב החוזה מלובלין 7

שירה חדשה שבחו גאולים

בליל שביעי של פסח התקיים מעמד תפילה ואמירת 'קריעת ים סוף' ושירת הים בחצות הלילה, בישיבת בין הזמנים שע"י הישיבה הקד' בעיר בני ברק. המעמד התקיים בהיכל הישיבה לצעירים ברחוב חגי בעיר, בהשתתפות עשרות רבות מבני הישיבה הקד' שליט"א.

קודם אמירת שירת הים, נשא רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א שיעור מיוחד בעניני החג וקריעת ים סוף, ולאחר מכן בשעת חצות נאמרה שירת הים פסוק בפסוק ברוב עם כשרבינו ראש הישיבה שליט"א עובר לפני התיבה. בסיום המעמד ערך רבינו רה"י שליט"א תפילה לזיווגים הגונים בקרוב.

הלכות חג בחג

חיזוק רב בקהילת בוגרי הישיבה הקד' שליט"א בעיר בני ברק במהלך חודש ניסן בו התקיימו כל התפילות בהיכל הישיבה לצעירים ברחוב חגי בעיר. בתפילות השתתפו קרוב למאה מבוגרי הישיבה הקד' המתגוררים בעיר המגיעים מרחבי העיר לתפילה בקהילת בוגרי הישיבה הקד' בעיר.

במהלך חודש ניסן התקיימו שיעורים מפי רבותינו שליט"א בעומקה של הלכה. בשבת הגדול מסר רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א את 'דרשת שבת הגדול', ובשבת חול המועד מסר רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א שיעור בהלכות החג. עוד מסרו שיעורים במהלך חודש ניסן, מורנו הגאון רבי יהושע וינברגר שליט"א, מורנו הגאון רבי יהודה ברמן שליט"א ומורנו הגאון רבי ישעיהו גינזבורג שליט"א.

ערבי פסחים

לקראת חג הפסח קיימה הישיבה הקד' 'חלוקה' מיוחדת של ארגזי בשר לכבוד יו"ט, לבוגרי הישיבה הקד' שליט"א לכבוד הרגל ולכבוד התורה, החלוקה התקיימה מספר ימים קודם החג, בשמונה מוקדים ברחבי הארץ, ולראשונה היה הבשר משחיטת החבורה שע"י הישיבה הקד', השחיטה המהודרת בתכלית ההידור והדקדוק של רבני הישיבה שליט"א שנעשתה בהדרכת ובהכוונת גדולי ההוראה בדורנו שליט"א.

לצד זאת קיימה הישיבה הקד' כמידי שנה את החלוקה המסורתית של מלבושי הכבוד, הכובעים והחליפות מבית רשת 'המקום הנכון' ולונדון טיילור, בעבור בני הישיבה הקד' נ"י, בני הישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד' נ"י וכלל חכמי ורבני הישיבה הקד' שליט"א די בכל אתר ואתר.

עשירי קודש

חלוקה מיוחדת לכבוד הרגל התקיימה לבני העלייה בני חבורת 'עשירי קודש' עליה נמנים ב"ה רוב מניין ובניין דבני הישיבה הקד' נ"י שנמנו וקיבלו על עצמם שקיעות מוחלטת בעסק התורה בנינוק ובהתנזרות מהחזקת מכשיר טלפון נייד כשר עד תונתם בעז"ה.

בערב חג הפסח העניקה הישיבה הקד' תשורה מיוחדת לבני החבורה להוקרתם של בני העלייה ולכבוד התורה ויקר הערכת עמליה הדבוקים בה. הבחורים קיבלו כשי אישי שעון יוקרתי מהמותגים האיכותיים והיוקרתיים לפי בחירתם, החלוקה התקיימה בשישה מוקדים ברחבי הארץ.

ההכנות לחלוקה בירושלים

ההכנות לחלוקה בבני ברק

שבת התעלות

במהלך ימי בין הזמנים, שבת רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א, בקהילת בוגרי הישיבה הקד' בעיר מודיעין עילית. בליל שבת קודש בין קבלת שבת למעריב נשא רבינו ראש הישיבה שליט"א שיעור בפני האברכים החשובים שהתקבצו מכל רחבי העיר להיכל הישיבה לצעירים לשעבר.

בסעודה שלישית התקבצו ובאו בשבת אחים עשרות רבות מבוגרי הישיבה הקד' שיחי' לרעוא דרעוין' יחד עם רבינו ראש הישיבה שליט"א שנשא דברי חיזוק ורוממות בפניהם בדרכי העלייה וההצלחה בתורה ובעבודה, הסעודה נמשכה זמן רב בהתעלות הרוח ובשירה וזמרה לקל ח.

במלאכת קודש

לקראת זמן קיץ הבא לטובה, יצאו כמידי שנה כלל עובדות הצוות ברשת הגנים של תלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' העומד בניהול הגב' חיה אילן תחי', ליום גיבוש וריענון ואגירת כוחות עם תום זמן החורף המעובר ולקראת המשך זמן הקיץ הבא לטובה, עשרות עובדות צוות הגנים, הכולל את הגננות, המורות, הסייעות וגננות השילוב, השתתפו ביום הגיבוש.

יום הגיבוש התקיים באולם הדור על חוף הים בנתניה, בסוף היום התקיימה דרשה מיוחדת מפי רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א, בה עמד על זכותם של מגדלות הבנים לתורה, ועל העמל המרובה הנדרש להחדרת יראת שמים כבר מינקות ובפרט בדורנו אנו.

לכו לחמו בלחמי

הצלחה גדולה ועצומה למיזם המיוחד "מלחמתה של תורה" שהוקם בישיבה הקד' בברכתם ובעידודם של רבותינו ראשי הישיבה שליט"א במהלך החורף בסיוע ארגון "תורה דייליה", גליונות מלחמתה של תורה מופיעים מידי מספר שבועות ובהם מובאים חידושים, הערות, קושיות ותמיהות, מבני החבורה נ"י שכותבים על הסוגיות דעיון ודבקיאות. בכל גיליון מובאות התגובות מבני החבורה, כשזה שואל וזה מתרץ, זה מקשה וזה מפרק, ומינה ומינה רווחא שמעתתא.

לאור ההצלחה המרובה במהלך חודשי החורף בריבוי מלחמתה של תורה, כפשוטו, עלי הגיליון, והשתתפותם הנלהבת של מאות בני העלייה נ"י בתוכנית המופלאה, החל הגליון לצאת בתדירות גבוהה בזמן הקיץ, כשבכל ערב שבת קודש יוצא לאור הגליון על הסוגיית הנלמדת עתה. כמו כן יצא לאור קובץ מיוחד בן מאות עמודים של כל גליונות מלחמתה של תורה מזמן חורף, יצוין כי לאור

הקבלת פני רבו במעון רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א

הקבלת פני רבו במעון רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א

הקבלת פני רבו במעון רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א

בסד

צדקתו עומדת לעד

באגודת רב וביגון קודר בפעילותו על ידי ידו הישיבה אוהב התורה ומועדיה רודף צדקה וחסד עם הליכות אשר נרבה רחמי אמתו להרבנות תורה בפורתה לכבוד אמו עליה העולם ועקר ועמל בבניית מקוה הגהרה בישיבתו רובב פאר והדר עד אשר גמר המלאכה ומסר נפשו בעבודת הבורא נודק בסיורים וקבלים באמונה ובתמימות

היה יעקב ישראל גולן ז"ל

בן אברהם ומונירה מונאזם ע"ה

ולבע ביום ראשון ד' אייר תשפ"ד

זכות התורה והצורה תעמוד לו ותגן בעדו והיה למליץ וישר על רעייתו בניו ונכדיו וידאו הצלחה בכל מעשה ידיו

כוס תחומים נשגד לבי מעבודתו המיוחדת בעל הנחמה ירפא לשבריים ולא תספיק לדאבה עוד ונזכה במהרה לביתא גואל צדק ולחמת ישראל החוחמים באגוד

ראשי הישיבה רבניה ותלמידיה

מקוה טהרה אגם מים בקרית הישיבה שנתרם ע"י הר"ר יעקב ישראל גולן ז"ל

"מקוה ישראל"

בצער רב נודע על הסתלקותו של היקר באדם הר"ר יעקב ישראל גולן זכרונו לברכה, שנזב את כל הוצאות מקוה הטהרה בקרית הישיבה, בצנעה ובעילום שמו. מקוה הטהרה נתרם לפני מספר שנים ע"י הר"ר יעקב ישראל ז"ל ששמע מאחד מתלמידי הישיבה על כך ומעצמו נשא ליבו לתרום את כל הקמת המקוה, בנדיבות לב לזכות את הרבים, ולא חס על הוצאות והדמים המרובים וכל והכשר ביותר, בתכלית כל ההידורים והדקדוקים. ואכן זכה לכך, וזכה לזכות בזה את הרבים, לצד שאר מעשיו הטובים. בני הישיבה ובוגריה מתבקשים להשיב טובה וללמוד לעילוי נשמתו של ר' יעקב ישראל בן משה, תהא נשמתו צרורה בצרור החיים וימשיכו זכויותיו הגדולות לעשות לו נחת רוח ועילוי לנשמתו.

רצונו היה שיהיה המקוה אך ורק באופן המהודר והכשר ביותר, בתכלית כל ההידורים והדקדוקים. ואכן זכה לכך, וזכה לזכות בזה את הרבים, לצד שאר מעשיו הטובים.

בני הישיבה ובוגריה מתבקשים להשיב טובה וללמוד לעילוי נשמתו של ר' יעקב ישראל בן משה, תהא נשמתו צרורה בצרור החיים וימשיכו זכויותיו הגדולות לעשות לו נחת רוח ועילוי לנשמתו.

תורתו מגן לנו

בכל תלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' בכל רחבי הארץ, קוימו הדלקות ל"ג בעומר לכבוד התנא רבי שמעון בר יוחאי זיע"א. בעיר בני ברק קיימו כלל תלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' את ההדלקה המרכזית ברחבת גבעת הר הבנים, יחד עם ההורים שיחי', המנהלים והמלמדים שיחי'. במעמד השתתפו רבינו רה"י הגרש"ב סורוצקין שליט"א והגאון רבי עמרם פריד שליט"א, שהגיעו לחזק ולברך את התלמידים היקרים נ"י.

הגאון רבי עמרם פריד שליט"א במעמד, נראה עוד מנהל ת"ת מערב הרה"ג ר' מיכאל לוי שליט"א

קמו בניה ויאשרוה

מעמד מיוחד של סיום הש"ס נערך בישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בבית שמש, ישיבת אור אליעזר, אחר שנלמד ע"י תלמידי הישיבה לע"נ הרבנית החשובה מרת חנה נעמי פלס ע"ה, אמו של ראש הישיבה הגאון רבי אברהם ישעיהו פלס שליט"א שנפטרה בכ"ד אייר תשפ"ג. המעמד המיוחד התקיים סמוך ונראה ליום מתן תורתנו. הרבנית ע"ה זכתה בחיי חיותה להעמיד אלפי בתים בישראל בדרך ישראל סבא, בהיותה מחנכת ומדריכה לבנות ישראל שגדולי ישראל סמכו ידיהם על כל מוצא פיה, ודברים שיצאו מן הלב נכנסו לליבות תלמידותיה והשפעתה היתה יוצאת מגדר הרגיל על רבים רבים.

עם הסתלקותה לב"ע בשם טוב קיבלו בני הישיבה ע"ע את לימוד הש"ס לעילוי נשמתה, וביום היארציית כ"ד באייר תשפ"ד נערך מעמד סיום הש"ס שנלמד ע"י בני הישיבה נ"י. המעמד התקיים באולם אסטרייכער הסמוך לישיבה, שם התאספו הבחורים בשעת בין הסדרים לסעודת מצוה לגמרה של תורה, בשיר ובשבחה להודות לה' שחפץ ה' בידם הצליח לסיים את לימוד כל מסכתות הש"ס כולן.

במעמד המיוחד נשא דברים נרגשים בנה ראש הישיבה שליט"א, במהלך דבריו הודה רה"י שליט"א לכל תלמידי הישיבה נ"י על עילוי הנשמה המיוחד שזכו לעשות, בלימוד כל מסכתות הש"ס, בתוספת לימוד בשקידה חוץ לשעות סדרי הישיבה, להגדיל תורה ולהאדירה. ראש הישיבה שליט"א ציין את גודל עילוי הנשמה העצום, בזכות עצומה ומיוחדת זו של ריבוי תלמוד תורה וסיום ש"ס, ובוודאי שחיזוק מופלא זה של בני הישיבה הרי הוא הבעת הרצון לקבלת עול תורה באמת, ובודאי יזכה החיזוק הזה את כל בני הישיבה לעליה בתורה ויר"ש.

בני הישיבה בריקוד לגמרה של תורה

מעמד סיום הש"ס

ראש הישיבה שליט"א נושא דברים במעמד

במעונו של מרן הגר"ד לנדו שליט"א

מרן שליט"א מעיין בגיליון

קובץ מלחמתה של תורה של כל גליונות זמן חורף

ההצלחה הגדולה, ביקשו ישיבות רבות מארגון תורה דיליה להצטרף למיזם המיוחד שהוכיח את עצמו בהצלחתו הגדולה בישיבה הקד'.

עם סיועם תוכנית החורף עלו קבוצה מבני הקיבוץ בישיבה הקד' למעונו של מרן גאון ישראל הגאון רבי דוב לנדו שליט"א לשמוע דברי עצה והדרכה בעניני תלמוד תורה, מרן שליט"א עיין בגיליון במשך שעה ארוכה והביע קורת רוח מרובה מהוצאת הגיליון, לאחר מכן שמעו התלמידים דברי חיזוק והדרכה בקניני התורה, במהלך הדברים התפעל ועודד מרן שליט"א את הוצאת הגיליון וכן הורה לעורר כי יש להיזהר במהלך כתיבת המשא ומתן של הלכה שיהיה באופן של כבוד זה לזה ולא בחריפות התלמידים כמה הערות בסוגייה הנלמדת להעלותם ע"ג הגיליון. במעמד השתתפו עוד הגרמ"א פרידמן שליט"א מרבני הישיבה הקד', והרה"ג ר' משה פרוכטר שליט"א וי"ר ארגון תורה דיליה.

ימא טבא לרבנו

בערב ראש חודש אייר התקיים בכולל שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית, מעמד סיום על מסכת נזיר אותה למדו בחבורה שהוקמה לפני כשנה, לחבר תלמידי חכמים מופלגים שסיימו את לימוד המחזור הקבוע בכוללים, והוסיפו בלימוד מסכתות נוספות מרחבי הש"ס.

המעמד התקיים בראשות רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א וראש הכולל הגר"א ברוורמן שליט"א, שנשאו דברים במעמד. עוד השתתפו הגר"א ברונר שליט"א מרבני הישיבה והכוללים, והגר"ש פריינד שליט"א ראש החבורה דמודיעין עילית, (סיקור נרחב בנפרד).

בריקוד במעמד לכבוד התורה

שמחתי באומרים לי בית ד' נלך

זמן קיץ התחיל בר"ח אייר בישיבה הקד' בקריית הישיבה ובכל בהיכלי התורה שע"י הישיבה הקד' די בכל אתר ואתר ביתר שאת וביתר עוז ובחיזוק עצום, בראשיתו של זמן ובעבודת ימי הספירה וההכנה לקבלת התורה. בישיבה הקד' בקריית הישיבה המשיכו בלימוד מסכת ב"מ והתחילו בלימוד פרק המפקיד, בכוללים שע"י הישיבה הקד' המשיכו בלימוד מסכת נדה, ובישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד' המשיכו בלימוד מסכת ב"ק.

עם תחילת הזמן, שבו ועוררו רבותינו ראשי הישיבה שליט"א לבני הישיבה הקד' כי תורה מגנא ומצלא וכל הצלת עמ"י תלויה אך ורק בחיזוקנו בעסק התורה בלבד, וחובה עלינו להוסיף ולהרבות בחיזוקים לישועת עמו בקרוב.

חזו בני חביבי. היכל הישיבה הקד' ביום תחילת זמן קיץ

דבש וחלב תחת לשונך

תלמידי כיתות ג' בת"ת שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית, זכו לעלות למעונו של מרן ראש הישיבה הגרבי"ד פוברסקי שליט"א, להתברך לקראת תחילת לימוד הגמרא. מרן שליט"א קיבל את התלמידים בחביבות מרובה, ואמר לתלמידים כי מחד גיסא נאמר 'דבש וחלב תחת לשונך', ומאידך נאמר 'ארץ זבת חלב ודבש', וצריך ביאור מדוע כאן נאמר קודם חלב ואחר כך דבש וכאן נאמר קודם דבש, אלא, כי נכון הדבר שהחלב מזין יותר מהדבש ועל כן הקדימוהו, אבל דבש וחלב תחת לשונך נאמר על תורה, ובתורה קודם כל צריך שיהיה מתוק וערב, ועל כן הקדימו את הדבש.

בסיום הדברים ברך מרן שליט"א את התלמידים נ"י, שיזכו לקבל מתיקות בתורה ועריבות בתורה, ולגדול ולהצליח בתורה, כן בירך מרן שליט"א את המנהל שליט"א והמלמדים שיחיו. לאחר מכן העניק מרן שליט"א לתלמידים דבש כמנהג ישראל בתחילת הלימוד, שיהיו ד"ת מתוקים מדבש.

בהמשך, נערך לתלמידים סדר לימוד בביהמ"ד מחדת צבי, במהלכו הגיע הגאון רבי חיים פרץ ברמן שליט"א לברך את התלמידים היקרים. כמו כן, זכו התלמידים למעמד רוממות מיוחד במעונו של הגאון רבי מרדכי שמואל אדלשטיין שליט"א, שהרחיב במעלה זו של לימוד תורה של תינוקות של בית רבן.

במעונו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי ברוך דוב פוברסקי שליט"א

הגאון רבי חיים פרץ ברמן שליט"א מברך את התלמידים

במעונו של הגאון רבי מרדכי שמואל אדלשטיין שליט"א

היום, לאחר תפילת מעריב התקיים הריקוד המסורתי ברחבת היכל הישיבה במשך דקות ארוכות. מיד לאחר הסעודה, בער שוב בית המדרש משלהבת אש תורה בעוז ובתעצמות עד עלות השחר, כשבמהלך כל היום כולו, מכניסו ועד צאתו, קול התורה נשמע ברמה בהיכל הישיבה – כשעת נתינתה מסיני. לקראת הערב שמש יום מתן תורה, התקיים מעמד נעילת החג המסורתי בחדר האוכל, בראשות רבותינו ראשי ורבני הישיבה שליט"א ובהשתתפותם של מאות תלמידי הישיבה הקד', כשבמרכז המעמד שורר רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אדלשטיין שליט"א, יחד עם כלל תלמידי הישיבה במשך שעה ארוכה – 'אשר בחר בנו', אמת מה נהדר היה המראה. במרכז המעמד נשא דברים מורינו הגאון רבי אליעזר לוי שליט"א.

רבינו רה"י שליט"א בסעודת יום טוב שני בישיבה הקד' לתלמידים בני חו"ל, נראה עוד הגר"א ברונר שליט"א

עליונים ששו ותחתונים עלזו בקבלת יום זה

בקהילות בוגרי הישיבה הקד' בבני ברק ובמודיעין עילית, התקיימו סדרי לימוד ליל שבועות לבוגרי הישיבה הקד', בהשתתפות עשרות רבות מבוגרי הישיבה הקד'. סדר הלימוד בב"ב התקיים בהיכל ביהמ"ד אמשינוב בעיר, ובמודיעין עילית, בהיכל הישיבה לצעירים. לשעבר. במהלך הסדר בעיר ב"ב אף הגיע רבינו רה"י הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א, שנשא דברים מרוממים בעניני קבלת התורה.

ויתייצבו בתחתית ההר

בהיכלי התורה של הישיבה הקד' בכל אתר ואתר, התקיימו שיחות חיזוק והכנה לקראת יום מתן תורתנו חג השבועות. במעמדי ההכנה לקבלת התורה, נשאו דברי חיזוק רבותינו ראשי הישיבה וראשי הכוללים שליט"א.

המשגיח הגאון רבי מרדכי פיש שליט"א בשיחת הכנה למתן תורה בפני הכיתות הגבוהות בת"ת עטרת שלמה מודיעין עילית

רבינו רה"י הגאון רבי חיים מרדכי אדלשטיין שליט"א בשיחת הכנה לקבלת התורה בהיכל הכולל במודיעין עילית

ימא טבא לרבנן

מיד לאחר יום מתן תורה חג השבועות, השתתפו בני שיעור ג' בישיבה הקד' בקריית הישיבה במעמד סיום חצי ש"ס שקיים ע"י הבה"ח מיכאל גפני נ"י, לשמוח בשמחת התורה בזכות גדולה זו. במעמד נשאו דברי ברכה מורינו הגאון רבי שמעון יחזקאל סורוצקין שליט"א והגאון ר' משה אהרון פרידמן שליט"א מרבני הישיבה הקד'.

מורינו הגאון רבי שמעון סורוצקין שליט"א נושא דברים בסיום

במלאות השנה

במלאות השנה להסתלקותו של רב רבנן מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל הגיע מרן גאון ישראל הגאון רבי דוב לנדו שליט"א למסור שיעור כללי בהיכל הישיבה הקד' בקריית הישיבה, השיעור התקיים ביום היארצייט למרן רה"י הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל ולע"נ, בסיום השיעור נשא מרן שליט"א דברי חיזוק לאור המצב. (ראה ידיעה נפרדת).

המרא דאתרא הגר"מ קסלר שליט"א בהספד בהיכל הכולל במודיעין עילית

מורינו הגאון רבי ישעיהו גינזבורג שליט"א בהספד בהיכל הכולל במודיעין עילית

בברית יחד

לקראת חג מתן תורתנו, התקיים כינוס בוגרי הישיבה השני "בברית יחד", בו התאספו מאות רבות מבוגרי הישיבה שליט"א מכל רחבי הארץ, מהמחזור הראשון לפני עשר שנים ועד היום הזה, למעמד חיזוק אדיר ורב רושם שכולו התעלות והתרוממות, בראשותם של רבותינו ראשי ורבני הישיבה שליט"א. המעמד ננעל בהתרגשות ובהתרוממות הרוח מיוחדת ונעלית, ובתחושת חיזוק וחיבור וקשר של קיימא לבית חיינו הישיבה הקד'. המעמד התקיים בשילוב "הכנסת ספר תורה" לקהילת בוגרי הישיבה הקד' במודיעין עילית, שנכתב על ידי ידידינו הרה"ג ר' מאיר טאוב שליט"א. (סיקור נרחב בכתבה נפרדת)

כינוס הבוגרים השני של הישיבה הקד'

אי לאו ההוא יומא

חג מתן תורתנו בישיבה הקד' בקריית הישיבה, נחוג בהתרוממות הרוח ובהתעלות עצומה, ובקבלת תורה אמיתית, בראשות רבותינו ראשי ורבני הישיבה שליט"א. מספר שעות קודם התקדש החג החל "סדר קבלת התורה" בישיבה, בריחוק דאורייתא כאש להבה ובשקידה עצומה כראוי לקבלת היום הקדוש והנשגב – חג מתן תורתנו. בסיום הסדר, סמוך לתפילת מעריב, התקיים שיעור דעת מרבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי שליט"א, במהות ובעבודת היום, בגודל השמחה בקבלת תורה ובדרך להמשיך השפעת

יסדת עוז

מעמד מרגש ורב רושם, התקיים לילדי כיתות ג' בתלמודי תורה שע"י הישיבה הקד' בעיר בני ברק, לרגל תחילת לימוד הגמרא. תלמידי כיתות ג' בתלמוד תורה ב"ב – מערב, זכו להתקבל במעונם של גדולי ישראל שליט"א, מרן הגאון רבי דוב לנדו שליט"א ומרן הגאון רבי משה הלל הירש שליט"א, יחד עם המנהל הרה"ג ר' מיכאל לוי שליט"א והמלמדים שיחי', שקיבלום בחביבות מרובה וברכו את התלמידים שיזכו להצליח בתורה וביראה ולגדול לאילנא רברבא, ויראו הוריהם ורבותיהם נחת דקדושה מאיתם כל הימים. גם תלמידי כיתות ג' בת"ת ב"ב – מרכז, זכו להתקבל, לרגל תחילת לימוד הגמ', יחד עם המנהל הרה"ג ר' יונה עמנואל שליט"א והמלמדים שיחי', ברוב הוד וברגש רב, במעונו של מרן הגר"ש גלאי שליט"א, שקיבלם בחביבות יתירה. לאחר שהתלמידים שרו שירי התעוררות לאהבת תורה, שמעו התלמידים דברי חיזוק וברכה מהגאון הצדיק שליט"א, שבירכם שיזכו להצליח ולעלות מעלה מעלה להצליח בתלמודם ולגדול לת"ח ועובדי ה'.

מרן הגר"מ הירש שליט"א מברך את המלמדים

התלמידים במעונו של מרן הגר"ד לנדו שליט"א

מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו שליט"א בשיעור בהיכל הישיבה הקד'

כמו כן בהיכל הישיבה הקד' התקיימה עצרת מספד המרכזית ונשא בה דברי זיכרון ומספד רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א ותלמידו מורינו הגאון רבי ישעיהו גינזבורג שליט"א. בהיכל הכולל שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית נשא דברים המרא דאתרא הגאון רבי מאיר קסלר שליט"א ותלמידו מורינו הגאון רבי ישעיהו גינזבורג שליט"א.

מרנן ורבנן שליט"א עוררו בדבריהם בלימוד מדרכיו הגדולים של מרן זצוק"ל בחלקי העבודה בהצלחה והגדילה בתורה ובדרכי קנייניה, ובלמוד מדרכיו מעמלו דבקו וגדלותו בתורה, כל חייו וזממותו הגדולה שהשפיעה על כל הדור כולו.

והארון בהבנותו

בימים אלו ממש נמשכות בשיאן ההכנות לקראת בניית ארון הקודש שיוקם ויעמוד על תילו בע"ה לקראת חודש אלול הבעל"ט לתהילה ולתפארת לכבוד התורה הקדושה, כפי שנתפרסם בהרחבה בגליון והודעתם ניסן תשפ"ד ועורר גלי קורת רוח שמחה והתעניינות עצומה בכל שדרות ציבור אוהבי התורה בארץ ובעולם. בימים אלו עושות את דרכן לארץ אוניות תובלה ממספר נמלים ברחבי העולם, לצד רכבת אווירית שהמריאה מהודו, כשעליהן חלקים מארון הקודש המפואר שנבנה בידי גדולי האומנים בעולם. מלאכת הרכבת הארון הקודש תחל עם תחילת ימי בין הזמנים, כשבמקביל לכך עבודות שונות כבר בוצעו במהלך הקיץ ברחבת ארון הקודש. יצוין עוד, כי במהלך חודש ניסן הוחלפו רצפות היכל הישיבה.

חלקים מהארון הקודש, טרם שליחתם מהודו לארץ הקדש

היכל הישיבה בסיום החלפת הרצפות, ערב תחילת זמן קיץ תשפ"ד

אז נדברו

עם תחילת הקיץ ייסדה הנהלת הישיבה את 'פורום המנהלים' בו חברים כלל מנהלי התלמודי תורה שע"י הישיבה הקד' בכל הארץ המחנכים החשובים הרבנים שליט"א, הפורום מתכנס אחת למספר שבועות לעצה ברוב תושיה בעניני חינוך העומדים על הפרק. במקביל לכך, שמחה עצומה בקהילות האברכים בעיר בית שמש עם ההודעה מהישיבה הקד' על הקמת ת"ת נוסף בשכונה הותיקה בעיר והתחלת הרישום בע"ה, כידוע בשנים האחרונות העיר בית שמש חווה פריחה רוחנית תורנית אדירה עם בואן של אלפי משפחות להתגורר בעיר, ומשכך גם השכונות הותיקות המשוויכות לאלו שאינם מהציבור החרדי החלו לשנות את פניהן וצביון, כשרבים מבני התורה רוכשים דירות באיזורים אלו. בחודשים האחרונים עם התבססות קהילות רבות באיזורים אלו בשכונה הותיקה בעיר נפגשו רבני הקהילות שליט"א עם רבינו

בימים אלו פועלים אנו להנעה להסדרי הנחות והטבות בעבור בני ובוגרי הישיבה הקד' שיחי'

ספקים וחברות המעוניינים להצטרף ניתן ליצור קשר במייל: gilyon@asi.org.il

כבודה של תורה

העיר אופקים לבשה חג לכבוד התורה במעמד סיום הש"ס בבלי וירושלמי שנלמד ע"י בני הישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד', שנלמד לע"נ מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין זצוק"ל.

מעמד הסיום, התקיים לכבודה של תורה בראשות מרנן ורבנן שליט"א ובהשתתפות בני הישיבה לצעירים ואברכי ורבני הכולל שע"י הישיבה הקד' בעיר. גדול היה המעמד לכבודה וחיזוק רוממות קרנם של תורה ועמליה (ראה כתבה נרחבת).

הקהל במעמד

מרנן ורבנן שליט"א במעמד

עבודה שבלב

ילדי כיתות א' בתלמודי התורה שע"י הישיבה הקד' בבית שמש ברמה א' וברמה ג', עלו בהתרגשות עצומה למעונו של מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי דן סגל שליט"א, למעמד מרומם. במעמד בירך מרן המשגיח שליט"א את התלמידים ואף שר עימם מספר דקות, כשבסיום המעמד עברו התלמידים לפני מרן שליט"א שבירך כל אחד ואחד.

בסיום המעמד, נשא מרן שליט"א דברי חיזוק בפני המנהלים הרה"ג ר' יוסף ניסל שליט"א והרה"ג ר' שמואל אהרון יודלביץ שליט"א והמלמדים שליט"א ועמד בפניהם על גודל מעלת לימוד תשבי"ר והזכות העצומה שנפלה בחלקם וברכם, "הקב"ה יתן לכם סייעתא דשמיא והצלחה מרובה, אשריכם". ילדי כיתות א' בת"ת שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית, עלו לעיר הקודש לכותל המערבי שריד בית מקדשנו, מקום שהשכינה לא זזה משם – למסיבת סידור לרגל התחלת התפילה, במעמד

אף זכו התלמידים להתברך מפי הגאון הצדיק רבי שמעון גלאי שליט"א שברך את כל התלמידים שיתקבלו תפילותיהם לרצון. ילדי כיתות א' בת"ת שע"י הישיבה הקד' ברמה ד' בית שמש, זכו להתברך מפי הגאון הצדיק רבי בנימין פינקל שליט"א משגיח ישיבת מיר, שברך את כל התלמידים לקראת תחילת התפילה בסידור. קודם לכן, זכו התלמידים להתפלל בסידור בכותל המערבי.

מרן המשגיח שליט"א נושא דברים בפני המנהלים והמלמדים שליט"א

מרן המשגיח הגאון הצדיק רבי דן סגל שליט"א מברך את התלמידים

הגאון רבי בנימין פינקל שליט"א נושא דברים בפני התלמידים

הנה"צ רבי שמעון גלאי שליט"א נושא דברים בפני התלמידים בכותל המערבי

קדש את שמך על מקדישי שמך

בהתרגשות מרובה מציינים בישיבה הקד' שנה לייסוד חבורת 'עשירי קודש' עליה נמנים רוב מניין ובניין של תלמידי הישיבה הקד' נ"י שקיבלו על עצמם להוסיף בקבלת עול תורה בשקיעות מוחלטת ובניתוק מכל הבלי העוה"ז ולא להחזיק מכשיר טלפון כשר עד חתונתם בעז"ה, בכדי שיוכלו לגדול ולהתגדל בתורה"ק בהתמסרות ובשקיעות מוחלטת בעסק התורה וכפי שיסדו רבותינו ראשי הישיבה שליט"א את הישיבה הקד' בהקמתה להיות מקום תורה בלתי לה' לבדו, לשמו ולהידבק בלתורתו.

ראש הישיבה הגר"א מרמרוש שליט"א נושא דברים במעמד הסיום

אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו

בישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' באלעד התקיים מעמד סיום מסכת גיטין שנלמד בסדר ה'עתיקתא', בו חוזרים התלמידים על משנתם שלמדו במהלך שנה שעברה, המעמד התקיים לכבודה של תורה בהשתתפות ראשי ורבני הישיבה שליט"א ותלמידי הישיבה.

נא לפרט: שם פרטי ושם משפחה, שייכות לישיבה (בוגר, הורה, אברך), כתובת מדויקת ומספר טלפון ליצירת קשר לבירור. בוגרי הישיבה שנשאו מתבקשים לעדכן כתובת נוכחית (גם זמנית) כדי שהגיליון יגיע גם אליכם.

נא לפרט בהודעה גם את כתובת ההורים כדי שהגיליון ימשיך להשלח גם אליהם.

בוגרי, אברכי והורי התלמידים בישיבת עטרת שלמה, במידה ולא קיבלתם את הגיליון הזה לתיבת הדואר, נא עדכנו אותנו בכתובת המייל: gilyon@asi.org.il או השאירו הודעה קולית בטלפון: 03-9279259

קישקיש נושא פירות

מטבח עטרת שלמה
המטבח המיוחד והטוב ביותר

לאשת הודל
שבת שלום וטוב

אכסני פוגל, אמנית בגילופי פירות
מזמינה אתכם לכבד, להרשים ולהנות ממגשי פירות יוקרתיים, אסטטים ומזמינים. **ברמה אחת מעלי!**

כל המוצרים בכשרויות מהודרת

אכסניס ונהנים!
058-321-6563
esti6563@gmail.com

אסתי פוגל
אומנות בפירות

גמ"ח חברים לעטרה

'איש את דעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק'

לאור הצורך הרב ובסייעתא דשמיא זכינו והוקם גמ"ח 'חברים לעטרה' - עבור בוגרי הישיבה לעמוד לימין בוגרי הישיבה בעת הצורך ולשאת בעול הכספי, בתנאים נוחים מאוד.

נציגים מכל וועד יעמדו לרשות בוגרי הישיבה לבירור פרטים ויצירת קשר

על נ' חברים העולם עומד תורה עבודה וגמילות חסדים

פרטי חשבון הגמ"ח לתרומות והפקדות
ח.פ. 580-629491 חשבון בנק: פאני 52 סניף 185 ח-1 589942
קוד מוסד לה"ק 36816 סמ"ל 6A5837428@GMAIL.COM

ראש הישיבה הגר"ש"ב סורוצקין שליט"א לפגישה מכרעת בענין כשעל הפרק עומד ענין צביונה הרוחני התורני של השכונה והמשך ההתפתחות העניפה, כשרבינו ראש הישיבה שליט"א ניאות להקים את הת"ת שיהווה בס"ד מגדלור של תורה ויראה ובית חינוך לתפארת כרם בית ישראל.

אסיפת מנהלי התת"ם שע"י הישיבה הקד' שליט"א בחדרו של רבינו רה"י הגר"ש"ב סורוצקין שליט"א

אשריכם תלמידי חכמים

מאות מאברכי הכולל שע"י הישיבה הקד' בעיר בני ברק שליט"א התאספו למעמד לכבודה של תורה מעמד סיום סדרי זרעים טהרות ומסכתות קטנות (שאין עליהם תלמוד בבלי), שנלמדו בשיעור המשניות של ראש הכולל הגאון רבי אברהם ישעיהו אדלר שליט"א המתקיים מידי יום בסיום סדר ב'.

השיעור נוסד לע"נ הטהורה של מרן רה"י הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל כבקשתו בצוואתו להרבות בלימוד משניות טהרות וזרעים, כשסדר מחזור הלימוד נמשך י"ג שנים והושלם ביום היארצייט כ"ו בסיון תשפ"ד, בשיעור לומדים משנה אחת בכל יום בעיון רב, השיעור נוסד מיד ביום פטירתו של מרן זצ"ל בסיוע משפחת קורלנסקי שיחי'. כאמור, עתה עם סיום המחזור הראשון של לימוד סדר זרעים טהרות ומסכתות קטנות, התאספו רבים מבני הכולל למעמד הסיום לגומרה של תורה באולם בית הכנסת נאות יוסף, במרכז המעמד נשא דברים ראש הכולל הגרא"ש אדלר שליט"א וכמה מבני החבורה שיחי', עם סיום המעמד החל המחזור החדש בס"ד בתחילת סדר טהרות בלימוד מסכת אהלות.

מקדש מלך

שיפוץ נרחב חידושים והידורים מיוחדים נוספו לעירוב המהודר שע"י הישיבה הקד' בקריית הישיבה כהוראות רבני הישיבה הקד' שליט"א להוסיף הידור על הידור בשלימות הדקדוק.

מרוינו המשניח שליט"א בבדיקת העירוב

בהגבת הגדר לעירוב

ולאחיו יאמר חזק

קורת רוח מרובה בקרב בוגרי הישיבה הקד' עם פתיחת גמ"ח 'חברים לעטרה'

רבתינו ראשי הישיבה שליט"א במכתב היסוד: "והדבר נצרך מאוד לעמלי התורה והוא אחד מהעמודים שהעולם עומד עליהם" | רבתינו שליט"א מוסיפים ומבקשים: "ליקח כל אחד יותר מכפי יכולתו וה' הטוב ישפיע שפע רב" | הגמ"ח יתן מענה וסיוע לכלל בוגרי הישיבה הקד' בהלוואות גדולות והחזרים נוחים מאוד | "יקראו לתלמידי חכמים 'חברים', ונקראו בזה השם, כי חברתם זה לזה חברה נאמנה, כי היא חברה לשם שמים" (רמב"ם דמאי) | כל הפרטים

קורת רוח מרובה בקהילות בוגרי הישיבה הק' עם ההכרזה שניתנה במהלך כינוס בוגרי הישיבה על הקמת הגמ"ח לבוגרי הישיבה הקד' שייקרא "חברים לעטרה", הגמ"ח יעמוד לימנעם לסיוע ולעזרה במתן הלוואות גדולות ובהחזרים נוחים מאוד, כשמטרתו לסייע בעד עמלי התורה לשקוד על תלמודם ברוגע ובשלמות הנפש.

על הקמת הגמ"ח שוקדים מזה מספר חודשים קבוצה מבוגרי הישיבה, כשבניהול הגמ"ח עומד בוגר הישיבה הרב דוד קאופמן שליט"א מחשובי חו"ר הכולל שעי" הישיבה הקד' בירושלים, שנטל על עצמו את עול הקמת וניהול הגמ"ח על מנת לעזור ולסייע בהלוואות גדולות ובהחזרים נוחים. את הדברים הבאים אנו שומעים במהלך שיחתנו עימו.

הבעיה שבהחזרים המרובים כל חודש

"כידוע", מסביר הרב קאופמן, "אחת הטרדות המלוות כל זוג בתחילת דרכו הינה סביב העיסוק בקניית הדירה, כשהריביות בבנקים גבוהות מאוד כידוע, ומנגד החזרי הלוואות לגמחי"ם גם הם מאוד גבוהים, כך שהצטברות הלוואות מכמה גמחי"ם יחד נוגסת בהכנסה החודשית באופן חזק מידי. ניתן לומר כי לפעמים ריבוי הלוואות מכמה גמחי"ם מעיק יותר מאשר מועיל, וגורם לעגמת נפש מרובה, כשבמקרים רבים הלוואות הקטנות מהגמ"ח ונטל ההחזרים, מקשים וגורמים להתרוצצויות ולגלגולי גמחי"ם מהכא להתם על כל המשתמע מכך".

"כמובן שאין בכך כלל וכלל שום האשמה למנהלי הגמחי"ם העושים חסד גדול ועצום ומסורים ביותר ככל אשר ביכולתם לסייע, אך צורכי עמך מרובים..."

"בעקבות הצורך הרב שנוכחתי בו אצל רבים בשנים הראשונות אחרי החתונה", ממשיך הרב קאופמן, "כאשר הם עומדים בתקופת רכישת הדירה, לפני ולאחריה עם כל ההוצאות הנלוות והטרדות, והדבר פשוט שכל אחד יכול לראות מסביבו את העול והטרדה הנגרמת לאברכים בתקופה זו ולאחריה, התעוררו רבים בענין זה איך אפשר לעזור ולסייע".

גמ"ח חסדי עולם

מספר פעמים כבר עלה הרעיון של הקמת גמ"ח לכלל בוגרי הישיבה אולם דומה כי בשנים האחרונות עם נישואיהם של מאות תלמידים בישיבה כ"י, הצורך הפך להיות נחוץ ביותר.

"מי שעודד והמריץ לענין מאוד" הוא מספר, "היה רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א, שאף פנה אליי וביקש ממני להקים את הגמ"ח, לאחר מאמצים מרובים, ובכדי שנוכל לתת הלוואות בסכומים גדולים כבר מיד בתחילת הדרך, הצלחנו להתחבר בסייעתא דשמיא לגמ"ח "חסדי עולם" העומד תחת ניהולו של הרב ישראל קינוולד שליט"א, הגמ"ח פועל בשכונת נווה יעקב והינו גמ"ח וותיק מאוד הפועל עשרות שנים עם ניסיון רב מקצועיות ואחריות גדולה מאוד".

מנהל הגמ"ח חסדי עולם, הרב קינוולד שליט"א, בא לקראת בוגרי הישיבה, לאור בקשתו של רבינו רה"י שליט"א, לצד בירור ובדיקות מעמיקות של כל הנתונים הכלכליים לגמ"ח העתידי, על מנת שהגמ"ח יוכל להיות מבוסס כלכלית על ההפקדות שיהיו בעז"ה מקרב בוגרי הישיבה.

הלוואות גדולות לכלל בוגרי הישיבה הקד'

מכיון שמטרת הגמ"ח היא להגיע בעז"ה למתן הלוואות בסכומים גדולים עם החזרים נוחים והגיוניים, הרי שכבר מתחילת הגמ"ח בעז"ה יינתנו הלוואות שיוכלו להיות לסיוע שיש בו ממש ולעזרה אמיתית, רבינו רה"י שליט"א אף התבטא כי בנפשו הדבר ממש שכל אברך יוכל ללמוד ברוגע מהעול הכספי.

"לאחר התייעצויות ודיונים ממושכים", מספר הרב קאופמן בסיפוק, "הצלחנו להגיע בס"ד עם הנהלת הגמ"ח למסלול שבו ויכלו בוגרי הישיבה הקד' לקבל כבר מעת פתיחת הגמ"ח, הלוואות גדולות בהחזרים נוחים מאוד, בשאיפה בעז"ה שנוכל להגדיל את סכומי הגמ"ח ועממם גם את סכומי הלוואות".

אין צורך להסביר את החשיבות שבהלוואות עשרות אלפי ש"ל לכל בוגר ובוגר מהישיבה הקד', הן מבחינת הלוואה הגדולה וההחזר הנוח של התשלומים, והן מבחינת הוודאות והרוגע בכך

שאין צורך ב'פרוטקציות' וכדומה, כשבכך ללא ספק יוכל הגמ"ח לסייע בעד עמלי התורה, מעמידי העולם בעמלם ומחזיקי תבל בתורתם.

איש לרעהו יעזור

כמובן שבכדי למסד את הגמ"ח בעז"ה נדרשת הירתמות של כלל הבוגרים להוסיף ולהעצים את גודלו וביסוסו של הגמ"ח, כשכל הפקדה לחשבון הגמ"ח יש לה משמעות רבה. מן הראוי לציין גם כי ניתן לתרום לכך ולהפריש מכספי מעשר וצדקה, והתועלת היא לאין ערוך, ההתחייבות יכולה להיות מועטה, והשפעתה על הגמ"ח בהירתמות של כלל הבוגרים משמעותית מאוד, ובהמשך יוכל המפקיד למשוך את הפקדתו.

לשם כך הגמ"ח ימנה בזמן הקרוב נציג מכל וועד מעשרת הוועדים הראשונים של הישיבה הקד', איש קשר מבוגרי הישיבה הקד' מבני הוועד שירכז את הלוואות וההפקדות של כל וועד וועד.

מלבד גודל המצווה הרבה שבעזרה וסיוע לכל אחד ואחד, הרי שפרויקט זה יכול להועיל לכל בוגרי הישיבה מאוד גם כיום עבור קניית הדירה למגורים וההוצאות הנלוות, וגם בהמשך השנים למקרים בהם נצרכים לכספים מסיבות שונות ואחרות, וכמובן בעת נישואי הילדים וכד' שבעז"ה יוכל הגמ"ח לעמוד לימין בוגרי הישיבה הורי החתן והכלה, בהוצאות החתונה והדירה.

הגמ"ח מבוסס על הערבות הקיימת בין החברים השייכים לגמ"ח, על הפקדות חודשיות, או הפקדות של סכומים גדולים העומדים בצד ללא שימוש, כשהגמ"ח כולו מבוסס על מחזור של הפקדות של תרומות וכנגדם הלוואות, כשהכל בפיקוח ונאמנות, בדקדוק עצום באחריות ובתבונה.

לצד התועלת האישית, הרי דומה שאין צורך להזכיר כי אין לשער ואין לתאר את גודל זכות גמילות החסדים שנעשית על ידי כסף שמונח בהפקדה בגמ"ח, שמתקיימות בו מצוות רבות בכל רגע נתון.

מהעמודים עליהם העולם עומד

עם היוודע בשורת הקמת הגמ"ח נרשמה קורת רוח מרובה בקרב בוגרי הישיבה שליט"א, ולרגל ייסוד הגמ"ח כתבו רבתינו ראשי הישיבה שליט"א מכתב ברכה מיוחד לחיזוק ועידוד הענין, כשבמשך כל התקופה הם מדרבנים ומעודדים את הקמת הגמ"ח ואת קיום המצוות הגדולות שבענין חשוב זה, שיש בו קיום של כמה וכמה מצוות גדולות ונשגבות.

את מכתב הברכה כתב רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א "הנני בזה בדבר מצוה, אודות גמ"ח עובר בוגרי ישיבתנו 'עטרת שלמה', והוא דבר גדול ומקרא 'אם כסף תלווה את עמי' והוא אחד מעמודים שהעולם עומד עליהם... ועל גמ"ח. ובמנין המצוות להרמב"ם ע' קצ"ז, והדבר נצרך מאוד לעמלי תורה, וגמילות חסדים

רבתינו ראשי הישיבה שליט"א בכתבת מכתב ייסוד גמ"ח חברים לעטרה

העוסקים בדבר הגדול הזה".

בשבועות אלו יחל הגמ"ח את פעולתו, כשבמקביל להתחלת קבלת הבקשות להלוואות מהגמ"ח כפי שיפורסם, הגמ"ח יקיים בתקופה זו גם את הקמת מסלולי הפקדות השונים מכל בוגרי הישיבה כל אחד כפי יכולתו על מנת להוות בסיס יציב ואיתן לגמ"ח, כשבנתנית כתף מכל אחד ואחד ייקפו לזכותו כל פעולותיו הברוכות והגדולות שיהיו בעז"ה, לסייע לתמוך ולעמוד לימין משפחות עמלי התורה.

מהדברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז והקרן קיימת לעוה"ב ותבוא ברכת טוב על העושים והמעשים ורודף צדקה וחסד ימצא חיים צדקה ושלום".

אל המכתב הצטרפו רבתינו ראשי הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אהובנד שליט"א שהוסיף "מצטרף בכל לב לכל העוסקים והמסייעים", רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א הוסיף "מצטרף ומבקש ליקח כ"א יותר מכפי יכולתו וה' הטוב ישפיע שפע רב לכל

יומא טבא לרבנן

בשמחה וברגש רב התקיים בערב ראש חודש אייר, ערב תחילת זמן קיץ, מעמד סיום מסכת 'נזיר' שנלמדה בסדר אחר הצהריים על ידי חבורת תלמידי חכמים מופלגים העומדת בראשות הגאון רבי אליעזר ברורמן שליט"א בכולל במודיעין עילית, ועתה זכו לסיימה מרישא ועד גמירא בליבון כל סוגיותיה

ביאור על הפסוק "מה אהבתי תורתך כל היום היא שיחתי", ויש לפרש כי כוונת הדברים מדוע מה אהבתי תורתך? על ידי שכל היום היא שיחתי, וככל ששקועים יותר בתורה ועוסקים בתורה יותר ויותר

המעמד התקיים בשמחה בהתעלות וברוממות הרוח, בהשתתפותם של חכמי ורבני הכולל בני החבורה שליט"א, בראשות רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א וראש הכולל הגאון רבי אליעזר ברורמן שליט"א, הגאון רבי אריאל ברונר שליט"א מרבני הישיבה והכוללים, והגאון רבי שמשון פריינד שליט"א מראשי החבורה, העמלים על הצלחתה בכל עת.

ייסוד החבורה

זכור, בתחילת זמן אלול התשפ"ב נוסדה החבורה החדשה בכולל שע"י הישיבה הקד' במודיעין עילית לחבר תלמידי חכמים מופלגים מחכמי ורבני הכולל שליט"א שזכו ללמוד את כל מחזור הי"ב שנים בכולל כפי שנקבע ע"י מרן ראש הישיבה הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל, כשראש החבורה הועמד הגאון המובהק רבי אליעזר ברורמן שליט"א, ואשר נוסדה במטרה להוסיף בעסק התורה וברכישת חלקים נוספים בש"ס.

עם תחילת המחזור החדש בכוללים שע"י הישיבה הקד', הוקמה החבורה החדשה בה נקבעו סדרי לימוד בסדר א' בשאר חלקי הש"ס, כשבחודש אלול בשנתה הראשונה של החבורה למדו סוגיית שופר, ואח"כ עסקו בסוגיות ציצית, עם השלמת סוגיית ציצית החלו בלימוד סוגיית מזוזה, ועתה לאחר חג השבועות החלו לעסוק בענייני סוגיות ארבעת מינים. במקביל לכך, בסדר אחרי הצהריים החלו בחבורה בלימוד מסכת נזיר יחד עם כל חכמי ורבני הכוללים שע"י הישיבה הקד' בכל אתר ואתר, כשעתה זכו לסיים בני החבורה את לימודה מרישא ועד גמירא בעיון רב ובהקפת כל הסוגיות מתחילת המסכת ועד סופה.

תנו כבוד לתורה

לרגל כך התקיים מעמד הסיום בערב ראש חודש אייר, ברגש בשמחה ובחיזוק רב, ובו התאספו כלל חבר תלמידי החכמים לשוב ולשמח בשמחת התורה. את הסיום ערך הרב הגאון ר' אריה פריד שליט"א מחשובי חכמי ורבני הכולל שליט"א, ולאחר מעמד הסיום יצאו בני החבורה בריקודים לכבודה של תורה.

במרכז המעמד נשא דברי חיזוק רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א שהרחיב בדבריו במשך שעה ארוכה בחשיבות ובמעלת עסק תלמידי החכמים בתורה, והביא בדבריו

אל חיל וכובשים עוד ועוד פסגות במעלות הר ה'. עוד הרחיב ראש הישיבה שליט"א, במעלת הכהן הגדול שאסור אפילו בטומאת קרוביו, והיה נראה כאילו זה אכזריות נגד הטבע לצוות עליו כן, אבל אנחנו יודעים שהפשט הוא כי אדרבה, מגודל המעלה וגודל הקדושה העצומה הוא, שאדם אחר הוא, נעלה ומרומם עד כדי כך שגם לזה לא יוכל לטמאות על אף שהם קרובים אליו, ולפום רום דרגתו אין זה שייך אליו. ותורה נאמר עליה יקרה היא מפנינים ודרשו חז"ל יותר מכהן גדול הנכנס לפני ולפנים, בודאי שהעוסקים בתורה, תלמידי החכמים המוסיפים במעלות התורה הרי הם מקודשים עד מאוד, אנשים אחרים מכל האנשים הם, מרוממים לאין שיעור.

וחיי עולם נטע בתוכנו

ראש החבורה הגאון רבי אליעזר ברורמן שליט"א נשא דברים נרגשים במעמד ועמד בין דבריו גם על החידוש הרב שיש בחבורה מופלאה זו, אשר עמלים ועוסקים בליבון סוגיות בהלכה, ולומדים אותם בעמקות גדולה וזוכים להגיע לחידושים גדולים ולעמקות גדולה בתורה.

הרב הגאון ר' שרגא קצבורג שליט"א מרבני החבורה הביא את דבר החבורה ועמד בתוך דבריו על המעלה הגדולה שזכתה הישיבה הקד' לחדש ולהרבות בהעמדת תלמידי חכמים מופלגים ולגדלם מתוך בין אדם לחברו ומתוך כבוד וחשיבות לעמלי התורה תמיד.

דברי נעילה נשא הגאון ר' אריאל ברונר שליט"א שידי רב לו בהקמת החבורה ובשקידה על הצלחתה, שהזכיר בדבריו כי פלא והפלא הוא לראות כיצד תלמידי חכמים ככל שעוסקים בתורה שנים רבות יותר, כך גדלים צימאונם ותשוקתם להוסיף, ואדרבה, ניכר דווקא אצל אלו את גודל השקידה תמידים כסדרם לא ישובתו באופן מעורר התפעלות, על אף שבדרך הטבע מתרבים הטידודות והמפריעים כידוע, אדרבה דווקא חבורה זו היא לסמל ולמופת לרבים גם בעניינים אלו של שמירת הזמן והסדרים. את הדברים סיים בתפילה ובברכה שהחבורה תגדל ותצמח ותוסיף ותרבה ריבוי עמל תורה ותלמידי חכמים.

המעמד ננעל בתחושות רוממות וכבודה של תורה ועמליה הדבוקים בה והשמחים בשמחתה, שהבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת, וברגש נעלה לחיזוק רב לקראת תחילת הזמן הבא לטובה בס"ד.

מרן גאון ישראל הגר"ד לנדו שליט"א במישאו בהיכל הישיבה בעקבות המצב:

"עומדים עלינו לכלותינו רחמנא ליצלן שלא יהיה, בני הישיבות, בני התורה, צריכים מאד מאד להתחזק נגד זה, והחיזוק הוא בלימוד התורה, לימוד התורה ושוב לימוד התורה, אין שום דבר אחר זולת זה"

מרן שליט"א בפני בני ביתו מספר פעמים כי "גישמע'ק מרובה וקורת רוח היה בשיעור הזה, הורגש על אורת הבחורים בישיבה שיש להט מיוחד של ריתחא דאורייתא, באופן שאינו מצוי, בגדר יוצא מן הכלל".

"הם חושבים מחשבות רעות עלינו ואנחנו צריכים לבטוח בהשם ולהתפלל להשם שהכל יהיה בסדר, לא להתעסק בשטויות שהם מדברים, רק לשבת וללמוד ולהגות בתורה, עוד ללמוד ועוד ללמוד, צריך לדעת שאין שום דבר אחר זולת זה, רק תורה, עוד לימוד תורה ועוד לימוד תורה, זה הדבר שיש לנו, זה עצם החיים זה עצם המהות שלנו".

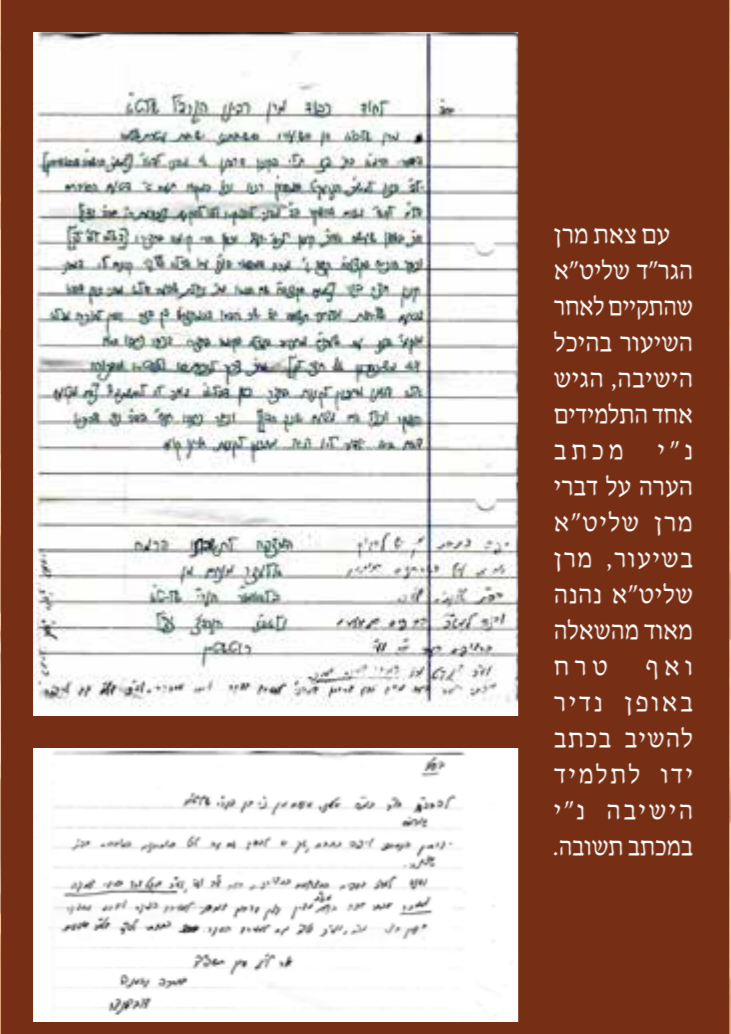
"צריכים מאד להתחזק, החיזוק הוא בלימוד התורה, לא להתעסק בשטויות שהם מדברים רק לשבת וללמוד ולהגות בתורה אין שום דבר אחר זולת זה, רק לימוד תורה ועוד לימוד תורה, זה הדבר שיש לנו, עצם החיים ועצם המהות שלנו" דברים נוקבים אלו בחובת השעה נשא מרן גאון ישראל הגאון רבי דוב לנדו שליט"א בהיכל הישיבה הקד' בעקבות המצב הקשה.

מאות מאות בני הישיבה הקד' נ"י זכו לשמוע שיעור כללי מיוחד ממרן גאון ישראל הגאון רבי דוב לנדו שליט"א שהגיע להיכל הישיבה הקד' בקריית הישיבה למסור שיעור, ביום היארצייט של מרן ר"ה הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצ"ל.

עם בוא מרן שליט"א לקראת סוף סדר ב' לקריית הישיבה קיבלו את פני מרן שליט"א רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים מרדכי אהבנד שליט"א ומוריגו המשגיח הגאון הצדיק רבי יוסף דיויס שליט"א, מרבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א נבצר מלהיות במעמד עקב נסיעתו לגולה למען הישיבה הקד', כשבני הישיבה נ"י ממתנינים בהתרגשות מרובה בהיכל הישיבה הקד' לקראת השיעור.

מרן שליט"א מסר בפני תלמידי הישיבה שיעור מיוחד בסוגיית דריש המפקיד בענין הקנאת כפל לשומר, בסיום השיעור נשא מרן שליט"א דברי חיזוק נוקבים בחובת השעה, לאור המצב הקשה בו נמצא היישוב היהודי כולו בתקופה זו כשאויבי ישראל עומדים לכלותינו והקב"ה מצילנו מידם.

מרן שליט"א אמר בדבריו: "אנחנו נמצאים כעת במצב קשה מאד, עומדים עלינו לכלותינו רחמנא ליצלן שלא יהיה, בני הישיבות, בני התורה, צריכים מאד מאד להתחזק נגד זה, והחיזוק הוא בלימוד התורה".

עם צאת מרן הגר"ד שליט"א שהתקיים לאחר השיעור בהיכל הישיבה, הגיש אחד התלמידים נ"י מכתב הערה על דברי מרן שליט"א בשיעור, מרן שליט"א הנהגה מאוד מהשאלה ואף טרח באופן נדיר להשיב בכתב ידו לתלמיד הישיבה נ"י במכתב תשובה.

כבוד של תורה

כבוד התורה באופקים: מעמד סיום ש"ס בבלי ירושלמי שנלמד לע"נ מרן רה"ג אדלשטיין זצוק"ל, בהשתתפות בני הישיבה ואברכי הכולל שע"י הישיבה הקד'.

בהתרגשות רבה ובהתרוממות רוח, התקיים מעמד כבודה של תורה בדרום הארץ, בסיום תלמוד בבלי ירושלמי, ובחזוקת היכלי התורה שעל ידי הישיבה הקד' באופקים, כשכולם נקבצו ובאו מיד לאחר מתן תורה למעמד הגדול בראשות מרנן ורבנן שליט"א ובהשתתפות מאות אברכי הכולל שיחי' ותלמידי הישיבה נ"י.

הש"ס בבלי נלמד במהלך השנה החולפת על ידי כל תלמידי הישיבה לצעירים שע"י הישיבה הקד' בעיר, ואילו הש"ס ירושלמי נלמד ע"י תלמידי הישיבה הבה"ח אלעזר אלג'ם נ"י, לע"נ הטהורה של מרנן ראש הישיבה הגאון רבי ירחמיאל גרשון ב"ר צבי יהודה אדלשטיין זצוק"ל, הלימוד החל סמוך לפטירתו והסתיים ביום היארצייט הראשון ל' סיון תשפ"ד, במעמד מרומם ומרגש לכבודה של תורה בראשות ראשי עם ובהשתתפות מאות עמלי התורה.

השמחה לכבוד גומרה של תורה נערכה באולמי 'ארמונות נאמן' בעיר, שם התקיימה הסעודה לכבוד התורה ועמליה. בראשות רבינו ראש הישיבה הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א, מורינו המשגיח הגה"צ רבי יוסף דיויס שליט"א, התכנסו יחדיו מרנן ורבנן רבני הקהילות בדרום שליט"א. ראשי ורבני הישיבה לצעירים, ראש הישיבה הגאון רבי אברהם דוב סגל שליט"א, הגאון רבי מרדכי מאיר קרמר שליט"א מראשי הישיבה המשגיח הגאון רבי יעקב איצקוביץ שליט"א, ועימם כל רבני הישיבה, יחד עם ראשי הכולל, הגאון רבי דניאל אטלן שליט"א והגאון רבי יעקב פריימן שליט"א.

לכבוד התורה ולכבוד שמחת בני התורה בדרום, טרחו ובאו כלל רבני הקהילות בדרום שליט"א להשתתף במעמד, מרנן ורבנן הגאון רבי יודא טשזנר שליט"א מ"ץ ק"ק אופקים, הגאון רבי יעקב ישראל פינקוס שליט"א מרא דאתרא דק"ק אופקים, שנשא דברים במעמד, הגאון רבי אליהו אליעזר יעקובזון שליט"א, מרא דאתרא דק"ק תפרח, הגאון רבי שמואל מונטג שליט"א מרא דאתרא דק"ק נתיבות שנשא גם הם דברים במעמד, הגאון רבי שלמה לוי שליט"א רב קהילת תפארת תורה באופקים ומרבני הישיבה הקד'.

רבני הקהילות שליט"א עמדו בדבריהם על מעלת השמחה הגדולה במעמד נשגב זה, ובדרכי העלייה וההצלחה בתורה, כמו כן ציינו את הלימוד שעלינו לקחת מדמותו המופלאה של מרנן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון זצוק"ל, מדרכיו וחינוכו לדורנו אנו. כן ציינו הרבנים שליט"א את שבחה הגדול ומעלתה הנודעת של הישיבה הקד' לצעירים שכבר פקיע שמה ב"ה לתהילה ולתפארת ולהעמדת התורה ותלמידים הגונים ובני עלייה.

לאחר מעמד הסיום שהתקיים ע"י הבה"ח אלעזר אלג'ם נ"י שזכה לסיים את התלמוד ירושלמי, וסיום הבבלי שנלמד ע"י כל בני הישיבה הקד', התכבד רבינו רה"ג הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א לומר את הקדיש.

לאחר אמירת הקדיש, נשא דברים רבינו רה"ג שליט"א וציין את התפעלותו המרובה מהתלמידים שזכו להגיע למעמד נשגב זה, והוסיף כי המראה הזה משמח עד מאוד ומעורר התפעלות מרובה. כן העמיד

במשאו את יסודות חובת בהירות הידיעה כי מלבד תורה אין בעולם כלום וכל תכלית התורה היא רק בשביל האברך או בחור שיושב ועוסק בתורה"ק, והשמחה שלנו היא שאנו 'משכימים לדברי תורה' בשביל זה אנו בעולם הזה, ואשרינו שזכינו לכך.

בסיום המשא ברך ראש הישיבה שליט"א את אברכי הכולל שליט"א ותלמידי הישיבה נ"י שהקב"ה יעזור ויזכו לעסוק בתורה בהרווחה וביישוב הדעת, מתוך בריאות איתנה ויזכו להוסיף ולחדש חידושי תורה, בבקאות ובעומק העיון, ויגדלו ויפרחו כגפן פוריה.

ראש הישיבה הגאון רבי אברהם דוב סגל שליט"א נשא דברים ועמד על גודל השמחה במעמד נפלא ומרומם זה, כן הודה לקב"ה במעמד זה על הסייעתא דשמיא המלווה את הישיבה מיום הקמתה ב"ה שזכתה הישיבה לגדל ולרומם תלמידים מופלגים ממש במושגים מופלאים ממש, הן בניצול הזמן והן בגדלות בתורה בהתמדה וביראת שמים.

ראש הישיבה שליט"א ציין כי כל זה הוא בכוח עמלם התמידי של רבני הישיבה הקד' שליט"א לגדל ולרומם את התלמידים, וגדול עומד על גביהם רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער שליט"א שכל זה הוא מכוחו ומעשיו, ובאמת שכבר ביסוד הישיבה התבטא רבינו רה"ג שליט"א שברור שכאן תהיה ישיבה של תלמידי חכמים מופלגים, וב"ה זכינו לכך. ומתוך הודאה על העבר וצעקה על העתיד הננו מתפללים ומבקשים מהקב"ה שיוכנו שיהיו כל התלמידים וכל הבוגרים תלמידי חכמים אמיתיים.

בהמשך המעמד הביא המנחה המגיד הרה"ג ר' שלמה מילר שליט"א את מכתבו של רבינו רה"ג הגרש"ב סורוצקין שליט"א שנבצר ממנו להשתתף במעמד, כן נשא דברים ראש הכולל הגאון רבי יעקב פריימן שליט"א.

לקראת סיום המעמד התקיימו במשך שעה ארוכה ריקודים לכבוד גומרה של תורה, ולאחר מכן ננעל המעמד בחיזוק עצום וברוממות קרנה של תורה ועמליה.

ילדי 'עטרת שלמה' קמים בזמן!

סיפור בהמשכים, חנופי ומרתק
יקפיץ את הילדים לקום בזמן
ויתן לכם בוקר רגוע...

איך זה עובד?

זריקה יומית ל'חשקת התורה' מפי המגיד ר' שלמה מילר שליט"א יחד עם עוד מגידים ומחנכים ידועים

הילדים מחברים את הטלפון לרמקול ומקשיבים כל בוקר לפרק חדש ומרתק בעלילה. נטענים בערכים חינוכיים ובחמימות יהודית מגדולי המחנכים.

בוחרים את שעת ההאזנה הרצויה. (ניתן לקבוע גם בערב). זו השעה שבה הסיפור נגיש לשמיעה.

מחר בבוקר קמים מוקדם בכדי לא להפסיד את המשכו של הסיפור. איחרת- פספסת.

נשארים בציפיה חזקה לשמוע את המשכו של הסיפור מחר

הטבות מיוחדות!!! לתלמידי 'עטרת שלמה'

חייגו עכשיו לקו האריות שבחבורה, והבוקר שלכם יהיה סיפור אחר...

08-313-2200

עוד אֶבְנֵךְ וְנִבְנִית

ציור: מירי וינרב

ימים לא פשוטים עברו
על עמינו, מלחמה גדולה
זעזעה את העולם

הגענו, הנה הבתים של
טעלו, אבל מה זה שם?
מלא חילים.

הגענו, אפשר ללכת לכוון הישיבה הקדושה

זאת הייתה מלחמת העולם השנייה

שלום ר' מושה, בטוח
באת לקנות נר נשמה

נו, בודאי, מחר כ' תמוז, בו יחול
יום הזכרון לקדושי טעלז.

בואו תעלו
ל'טעלזנועית'
שלי ונסע לטעלז
הישנה, של שנת
תש

טבא! ראינו את הטלזנועית שלך, זה אומר
שאתה מתכוון לטוס אתנו לעבר?

קח אותנו אתך!!
נראה מקרוב מה
קורה בישיבה

מה יהיה עם הבחורים
בישיבה? זה לא מסכן
להם?

בואו נלך לישיבה
ונראה מה קורה שם

תתחבאו, החילים הגרמנים כאן, הם אכזריים
ורוצים להשמיד את היהודים.

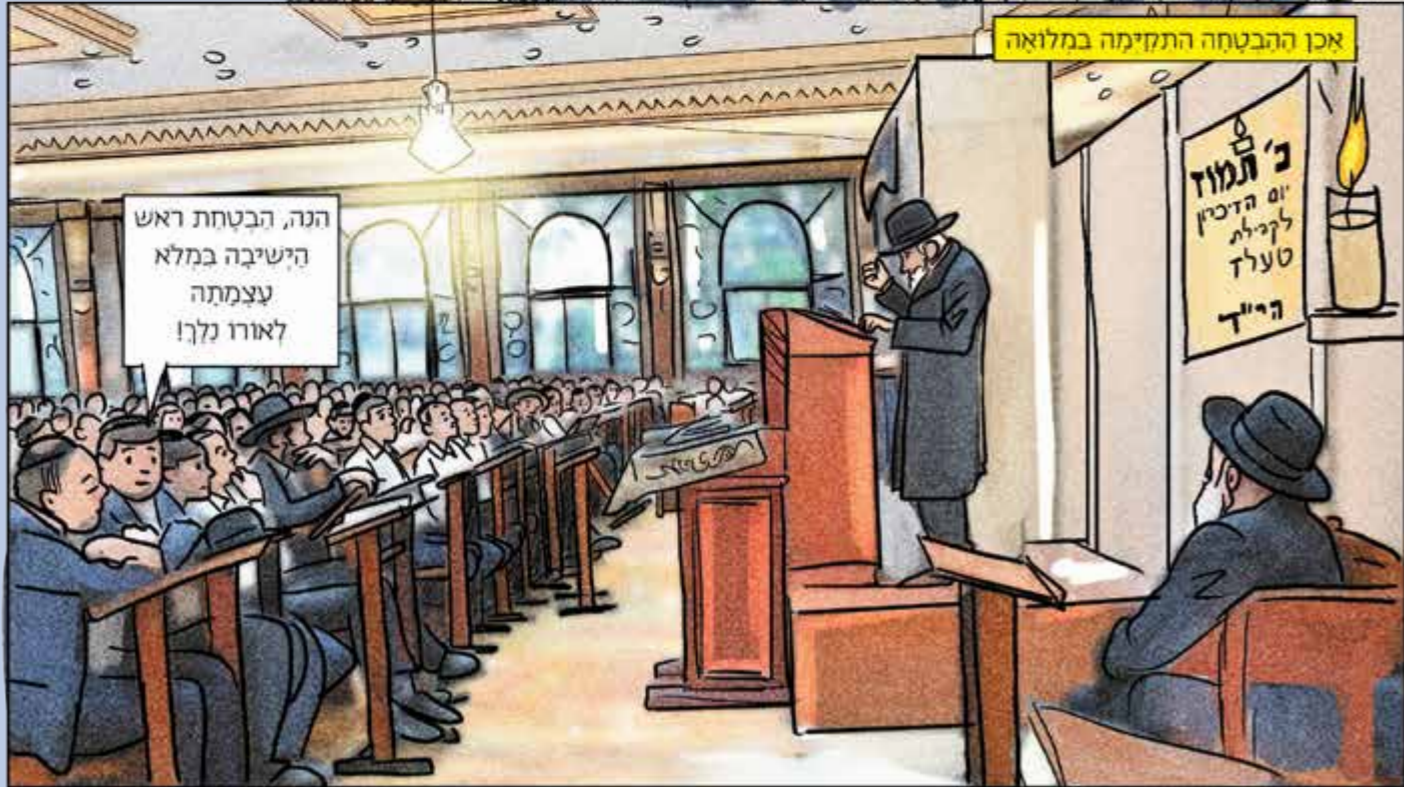
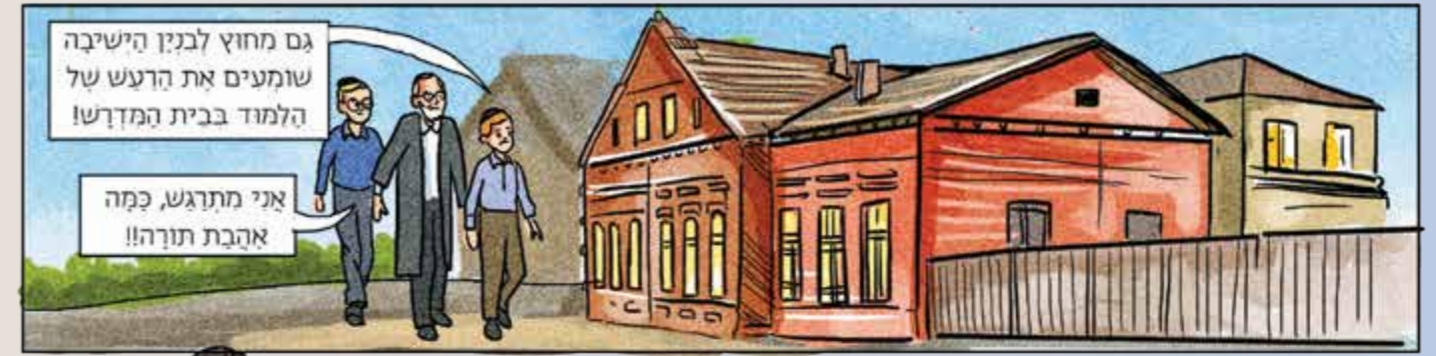

הפעם נטוס אחורה בזמן,
לתאריך כד תמוז, היום הכואב,
שבו גרשו בני הישיבה על ידי
הגרמנים הארורים.

להתראות!!

תחגרו
ממריאים

האבות הגדולים

ברכת מזל טוב מעומקא דליבא
לידידינו בני החבורה שליט"א

קרית הישיבה

כבוד רבני הישיבה

רבינו ראש הישיבה הגאון רבי שלום בער סורוצקין שליט"א להולדת הנכד	הגאון ר' שמחה זיסל כהנא שליט"א להולדת הנכד
מורינו הגאון רבי שמעון יחזקאל סורוצקין שליט"א להולדת הנכדה	הרה"ג ר' יוסף יהודה לייב אופנהיים שליט"א להולדת הבת
הגאון רבי יעקב וינפלד שליט"א לנישואי הבן הרב שלמה זלמן שליט"א תלמיד הישיבה הקד'	הרה"ג ר' משה וייס שליט"א להולדת הבן
הגאון ר' אברהם צבי פוברסקי שליט"א לאירוסי הבן	הרה"ג ר' שמעון כגן שליט"א להולדת הבת

לידידינו בוגרי וכני החבורה שליט"א - קרית הישיבה

לאירוסייהם ולנישואיהם

מחזור ד'

הבה"ח דניאל אמינוב
הבה"ח יהודה במברגר
הבה"ח זאב קלופט
הבה"ח משה נתנאל ורטהיימר
הבה"ח דב אליעזר זלוטניק
הבה"ח בצלאל גלר

מחזור ה'

הבה"ח שלמה זלמן וינפלד
הבה"ח יאיר מנצור
הבה"ח שלמה בן ציון בוגיוב
הבה"ח אליקים וייס
הבה"ח משה אורבך
הבה"ח שמואל חיים דיסלדורף

מחזור ו'

הבה"ח אליהו אמסלם
הבה"ח אהרן פינהנדלר
הבה"ח ישראל בער קרמיזין
הבה"ח אלעזר מנחם דורמשקין
הבה"ח מלאכי צדוק
הבה"ח מרדכי ליפא הופמן
הבה"ח יהונתן אבישי
הבה"ח נתן אסטרייכר
הבה"ח איתמר יהודה ברק
הבה"ח אריה לייב גרויבר

הבה"ח רפאל קלמן יצחקי
הבה"ח אברהם מויאל
הבה"ח אלחנן שמשון פילץ
הבה"ח שמואל רוטשילד

מחזור ז'

הבה"ח פנחס רוטמן
הבה"ח יוסף צבי קולדצקי
הבה"ח דוד פרוש
הבה"ח אורי שרגא מיישקובסקי
הבה"ח משה אלבוים

לרגל השמחה השרויה כמעונם בהולדת הבנים

הרב נתן טננולד
הרב יהודה לב
הרב זאב קסלר
הרב חננאל זיטלני
הרב יעקב ארנפלד
הרב סטפנסקי יעקב ישראל
הרב נתן טננולד
הרב יהודה לב
הרב זאב קסלר
הרב חננאל זיטלני
הרב יעקב ארנפלד
הרב סטפנסקי יעקב ישראל
לרגל השמחה השרויה
כמעונם בהולדת הבנות
הרב שמעון קגן
הרב יוסף יהודה לייב אופנהיים
הרב יעקב טפר
הרב ישראל שפירא
הרב שלמה זלמן הורביץ
הרב אברהם גרגנווד
הרב משה אהרן שטרן
הרב יעקב גולדשמיט
הרב אליהו מנחם קסטיאל
הרב עובדיה שלומי
הרב יעקב ישראל שוורץ
הרב שמואל בולמן

ישיבות לצעירים שע"י הישיבה הקד'

ישיבה לצעירים אור אליעזר - בית שמש

הגאון ר' חנוך הבלין שליט"א
לנישואי הבת
הגאון ר' צבי לנדמן שליט"א
להולדת הנכדה

ישיבה לצעירים תורת ישראל - אופקים

ראש הישיבה הגאון ר' אברהם דב
סגל שליט"א להולדת הנכדה
הגאון ר' מרדכי מאיר קרמר שליט"א
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
הגאון ר' שלמה לוי שליט"א
להולדת הנכדים

ישיבת לצעירים עטרת יוסף שלום מודיעין עילית

לאירוסי הבנים

ראש הישיבה הגאון
ר' זאב יעקובזון שליט"א
המשגיח הגאון ר' אברהם
ישעיהו דומב שליט"א

לאירוסי הבנות

הגאון ר' יהושע וייס שליט"א
לאירוסי הבת
הגאון ר' משה פרידמן שליט"א
להיכנס הבן לעול תו"מ
הגאון ר' יעקב גולדשמיט
שליט"א להולדת הבת
הרב הגאון ר' שמשון פריינד
שליט"א לנישואי הבת

ישיבה לצעירים - ביתר

ראש הישיבה הגאון
ר' אליאב יונגרייז שליט"א
להולדת הנכד
הגאון ר' מאיר הלפרין שליט"א
לנישואי הבת
הגאון ר' נתן דרבקין שליט"א
להולדת הבן

ישיבה לצעירים - אלעד

הרב הגאון ר' ישראל מאיר יונגר
שליט"א לאירוסי הבן

ישיבה לצעירים עטרת יוסף - בני ברק

להולדת הנכדים

ראש הישיבה הגאון ר'
עוזיאל שרייבר שליט"א
הגאון רבי שמחה זיסל כהנא שליט"א
המשגיח הגאון ר' מרדכי פיש
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

ישיבה לצעירים עטרת שלמה אחיסמך

הרב הגאון ר' יאיר מאיר שליט"א
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

כוללים שע"י הישיבה הקד'

כולל שע"י הישיבה - אופקים

להולדת הנכדים

הרב יחיאל יאירי
הרב צבי צ'רניאק

הרב אליהו מאיר כהן לרגל
הכנס בנו לעול תו"מ

להולדת הבנים

הרב שר שלום ילון
הרב דוד צבאח
הרב נתן כפיר
הרב אברהם לחיאני
הרב אשר קאופמן
הרב שמעון הרשקוביץ

להולדת הבנות

הרב נתנאל מוצרי
הרב ידידיה דויטש
הרב חיים סולטן
הרב דוד שמחוני
הרב שמואל ברמץ
הרב שמעון אלבז
הרב אהרון כהן

כולל שע"י הישיבה - נווה יעקב

להולדת הבנים

הרב מיכאל דב אברהמי
הרב אליהו בן עמי
הרב ברוך נתן
הרב בנימין קורלנסקי

להולדת הבנות

הרב נפתלי וורמסר
הרב יצחק אלחנן ליפשיץ
הרב יחיאל לנדא
הרב יעקב ישראל שוורץ
הרב משה הולנד להולדת התאומות

כולל שע"י הישיבה - ביתר

ראש הכולל הגאון ר' יהודה
לייב ויינר להולדת הבת
הרב יהושע מונק להולדת התאומים

להולדת הבנים

הרב סטפנסקי יעקב ישראל
הרב משה ספרא
הרב יעקב כהן
הרב חננאל זיטלני
הרב שמואל בייפוס

הרב שמואל בולמן להולדת הבת

כולל שע"י הישיבה - אחיסמך

ראש הכולל הגאון ר' משה קרסניצקי
שליט"א להולדת הנכד

להולדת הבנים

הרב אלכסנדר הוכברגר
הרב מנחם מורגנברג
הרב מאיר בן חיים
הרב דניאל בן חמו
הרב אליהו נוימן

להולדת הבנות

הרב חיים גולדברג
הרב ישראל לוי
הרב מרדכי לוי
הרב מרדכי פריימן
הרב מרדכי הבלין
הרב משה שטינהוז
הרב משה שווב

כולל שע"י הישיבה - גני תקווה

הרב יצחק ורטהיימר
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

כולל שע"י הישיבה - בני ברק

לנישואי הבן והבת

הרב בצלאל רוטוף

להולדת הבנים

הרב אוריאל סאל
הרב חיים מרדכי פנורובסקי
הרב יהושע היימן
הרב יעקב מיכאל מלכה
הרב יהושע קנפלמכר
הרב יהונתן בלויגרונד
הרב משה כהן
הרב חיים עוז חמו
הרב יהונתן רחנבלום
הרב משה חיים הורביץ
הרב שלום מאיר קולמן
הרב עזריאל לויץ
הרב פנחס שחור
הרב שמואל תבן
הרב שלמה זלמן ויצהנדלר
הרב משה תעניי
הרב יוסף קדוש

להולדת הבנות

הרה"ג ר' מיכאל אילני
הרב בנימין לב
הרב מנחם פייזקוב
הרב יעקב ישראל
הרב אביעד ניסים
הרב יהודה זר
הרב שמואל מנדל
הרב דניאל דיקנוף
הרב מרדכי גולדשטיין
הרב שי ישראלי
הרב משה יזדי
הרב דוד אורן
הרב ישראל מאיר יפעי
הרב אליהו מנחם קסטיאל

הרב אהרן כהן
לרגל הכנס בניהם לעול תו"מ
הרב חיים יעקובזון
הרב דוד בויםרינד
הרב יהודה טבצ'ניק
הרב בנימין קרני

**כולל שע"י הישיבה -
מודיעין עילית**

להולדת הבנים
הרב אליעזר לשינסקי
הרב יצחק רחובלט
הרב יעקב מצליח
הרב יונה פרידמן
הרב אהרן ריינר
הרב אלחנן קצבורג
הרב יעקב נויבירט
הרב מאיר יגליק
הרב רפאל אלבז
הרב פנחס קנפלאמכר
הרב יצחק מדן
הרב ישראל דרובינר
הרב ישראל הכהן ריכמן
הרב מרדכי פודרביניק
הרב ישראל רייזמן
הרב משה צבי גינסברג
הרב יחיאל אנגל
הרב ישראל גרינמן
הרב יששכר גרינברג
הרב שמואל מזח
הרב שמואל ברוך לוי
הרב יוסף זילברצוויג
הרב יצחק גולדברג
הרב דוד פורטנוי
הרב מנחם לוי
הרב צבי בודנהימר
הרב יצחק שנברג
הרב אברהם קפר
הרב אהרן ריינר
הרב נתן טנגולד
הרב יוסף חיים אלמליח
הרב יעקב הוניגסברג
הרב ניסים אלמקייס
הרב שמואל שרייבר
הרב דוד שינדלהיים
הרב יהודה לב
הרב אליהו רחנר
הרב נדב קופרמן
הרב יוסף חיים אייזיקס
הרב אלכסנדר דינקל
הרב אריאל שריקי
הרב אמיתי שוהם
הרב רפאל אלבז
הרב אפרים זילברשטיין
הרב חיים צבי שפירא
הרב משה שאול סירוטה
הרב דוד סביצקי
הרב בן ציון וינסטרן
הרב זאב קסלר
הרב מאיר שבקס
הרב יהודה אריה גולדבלט

להולדת הבנות
הרב שרגא נוימן
הרב יחזקאל מיכאל
הרב חיים יוסף הירשברג
הרב אברהם מרדכי פוסטבסקי
הרב יהונתן אלמליח
הרב אהרן קופרמן
הרב משה וינשטוק
הרב יוסף מילר
הרב נפתלי יעקבזון
הרב שמעון מאור
הרב שלמה היימן
הרב דוד דלל
הרב נתן אהרן
הרב שמעון קליין
הרב יהושע הכהן קליין
הרב אהרון קנפלאמכר
הרב בן ציון חזקיה
הרב בנימין רבינוביץ
הרב אברהם גרינווד
הרב משה אהרן שטרן
הרב אריה שפירא
הרב יעקב גולדשטימ
הרב חיים פילץ
הרב פנחס פרידמן
הרב דוד נולמן
הרב יעקב ישראל נאירנר
הרב מרדכי דב שפירא
הרב יוסף ויטמן
הרב יוסף טרייצקי
הרב יוסף שלמה לבל
הרב יצחק גליק
הרב רפאל עמנואל
הרב יהודה שפילר
הרב נתנאל זיו
הרב ישראל מאיר מנצד

להולדת הנכדים
הרב צבי ויס
הרב מרדכי אבלס
הרב שרגא קצבורג
הרב שמחה לאופר
הרב אליהו פינסקי
הרב מאיר צור
הרב שמעון שפירא
הרב יהושע ויס
הרב אברהם קרלנשטיין
הרב מרדכי אבלס

להולדת הנכדות
ראש הכולל הגאון
ר' שלמה קרייפמן שליט"א
ראש הכולל הגאון
ר' יחיאל פלק שליט"א
ראש הכולל הגאון
ר' אליעזר ברוורמן שליט"א
הרב יוסף הלל
הרב אריה פריד
הרב יוסף כהנא
הרב אברהם חיים שציגל
הרב שלמה זלמן חשין
הרב שמואל הורביץ
הרב שמעון שפירא
הרב אפרים זילברשטיין

הרב מאיר צור
הרב מיכאל האוסדורף
הרב יוסף בכרך
הרב בנימין זאב טאובה
לנישואי הבנים
הרב בצלאל אלפר
הרב יעקב הירש
הרב שלמה רימר
הרב דוד חילקו
לנישואי הבנות
הרב אליעזר גרינוולד
הרב צבי פרידמן
הרב שלמה זק
הרב משה אהן פרקש
הרב שלמה שטראוס
ראש החבורה הרה"ג ר' שמשון פריינד שליט"א
הרב משה פרקש
הרב יהודה שטראוס
הרב גדליה גלינסקי
הרב אליהו מזרחי
הרב בן ציון ברדפיס

לרגל הכנס בניהם לעול תו"מ
ראש הכולל הגאון ר' יחיאל פלק שליט"א
הרב ישראל ברסליוער
הרב אורי שרגא קצבורג
הרב משה ארון סטרול
הרב מרדכי שלמה סגל
הרב נדב טאוב
הרב יצחק אלחנן רוט
הרב דניאל פוכוביץ
הרב שלמה סוקל
הרב שמעיה וייס
הרב יעקב נויבירט
הרב ברוך קצנלבוגן
הרב שמואל שמעלקא קליין
הרב ידידיה חילקו
הרב שלמה צדוק זייבלד
הרב נחום ברגמן
הרב יצחק אלקובי
הרב צבי רובנשטיין
הרב אברהם פרקש
הרב נפתלי קובין
הרב פנחס שפר
הרב איתמר זלצמן
הרב בנימין זאב טאובה
הרב ישעיהו לוי

**כולל שע"י הישיבה -
ענערט ירושלים**
להולדת הבנים
הרב ישראל דוד קליין
הרב נתנאל סיקרון
הרב אבנר לב ארי
הרב ברוך מרדכי פרלמן
הרב מאיר ליברמן להולדת הבת
הרב חיים שלמה טפר
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

כולל שע"י הישיבה -

עיון הרף ירושלים
להולדת הבנים
הרב אליהו גלר
הרב יעקב כהן
להולדת הבנות
הרב יהודה זלצברג
הרב חיים כהן
הרב אלעזר פלא
**כולל שע"י הישיבה -
רמת בית שמש ד'**
הרב שמואל כהן להולדת התאומות

להולדת הבנים
הרב אפרים סלר
הרב יוסף חיים הללי
הרב מרדכי מאיר קרפ
הרב דוד יהודה ריבלין
הרב יעקב ישראל שושן
הרב יהודה חזן
הרב לדמיר
להולדת הבנות
הרב אברהם פארג
הרב מרדכי כהן
הרב יעקב ישראל קורט
הרב אביעד
הרב מוניץ
הרב צבי אריה קרשינסקי
הרב משה יעקב יקבסון
הרב שפרא אהרון יחזקאל
הרב נתן צבי מונק
הרב יוסף חיים פטל

כולל שע"י הישיבה - חריש
להולדת הבנים
הרב בנימין זאב ליברמן

הרב מאיר רוניק
הרב אברהם ידידיה עבו
הרב מרדכי יפרח
הרב יצחק גבאי להולדת הבת
**תלמוד תורה שע"י הישיבה -
בית שמש רמה א'**
משפחת אנשין להולדת הבת
הרב אורי צבי רוזן להולדת הבת
להולדת הנכדות
הרב ישראל צבי פרויליך
הרב חיים שלום ברגר
הרב נפתלי יעקבוביץ
הרב מנחם פרנקל להולדת הנכד
הרב חנוך לנצ'בסקי להולדת הבן

**תלמוד תורה שע"י הישיבה -
בית שמש רמה ג'**
משפחת היישריק להולדת הבת
**תלמוד תורה שע"י הישיבה -
בית שמש רמה ד'**
משפחת זקס להולדת הבת
משפחת שטרן להולדת הבן

תלמוד תורה שע"י הישיבה - חריש
הרב פפנהיים לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
**תלמוד תורה שע"י הישיבה -
מודיעין עילית**
הרב מאיר גולדבלט
הרב אליעזר ליב
לאידוסי הבנות
הרב הלל הכהן בילצקי
הרב רפאל ברנשטיין

לנישואי הבנות
הרב יהושע סקלאר
הרב יצחק זייבלד
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ
הרב שלמה זלמן חשין
להולדת התאומות
הרב יחזקאל מרקביץ
לנישואי הבן
משפחת דרובינר
משפחת קנלנבוין

להולדת הבנים
**תלמוד תורה שע"י הישיבה -
בני ברק מערב**
הרב שמעון הוניגסברג
להולדת הבת
הרב בצלאל יאקאב
להולדת הנכדה
הרב חיים דן וייג
להולדת הבן
**תלמוד תורה שע"י
הישיבה - טלז סטון**
הרב אלימלך שמרלר
הרב יעקב טאובר

להולדת הבנות
הרב חיים משה בלוי
לרגל הכנס בנו לעול תו"מ

כסא דנחמתא
נשג' קמיה ידידינו בני החבורה מחכמי ורבי הכולל
שע"י הישיבה הקד' בבני ברק
הרה"ג ר' נפתלי יוז'ק שליט"א
הרה"ג ר' ראובן יוז'ק שליט"א
וכל משפחתו הרוממה שיחי'
באבלם הכבד על פטירת אימו הצדקנית
הרבנית החשובה מרת ברכה חסידה ע"ה
אשת הגאון ר' שמואל שליט"א
בעל הנחמות הוא ירפא לשבורי לב ויחבש לעצבותם
ובהמשך הרבצת התורה והעמדת התלמידים תמצאו מזור ונחום
בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
רבנן ותלמידיהון

כסא דנחמתא
נשג' קמיה ידידינו בוגר הישיבה הקד'
מחשובי חכמי ורבי כולל עיון הרף ירושלים
הרה"ג ר' ישראל אריה ויכלדר שליט"א
וכל משפחתו הרוממה שיחי'
באבלו הכבד על פטירתה בדמי ימיה של אימו המונחת הצדקנית
מרת חיה ויכלדר ע"ה
בעל הנחמות הוא ירפא לשבורי לב ויחבש לעצבותם
בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
רבנן ותלמידיהון

כסא דנחמתא
נשג' קמיה ידידינו מחשובי חכמי ורבי הכולל
שע"י הישיבה הקד' בבני ברק
הרה"ג ר' מנשה תופיק שליט"א
וכל משפחתו הרוממה שיחי'
באבלו הכבד על פטירת אביהם הדגול
הרה"ג ר' אהרון תופיק זצ"ל
בעל הנחמות הוא ירפא לשבורי לב ויחבש לעצבותם
בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
רבנן ותלמידיהון

כסא דנחמתא
נשג' קמיה ידידינו מחשובי חכמי ורבי הכולל
שע"י הישיבה הקד' בבני ברק
הרה"ג ר' מנשה תופיק שליט"א
וכל משפחתו הרוממה שיחי'
באבלו הכבד על פטירת אביו הדגול
הרה"ג ר' אהרון תופיק זצ"ל
בעל הנחמות הוא ירפא לשבורי לב ויחבש לעצבותם
בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד
רבנן ותלמידיהון

מעמד בברית יהד

הכנסת ס"ת לקהילת בוגרי הישיבה במודינטון עירלית
 שנכתב ע"י יודינו הרה"ג ר' מאיר טאוב שליט"א
 וכינום בוגרי הישיבה

הרה"ג ר' מאיר טאוב שליט"א ורבינו רה"י שליט"א בתהלוכה התהלכה
 הרה"ג ר' מאיר טאוב שליט"א בסיום כתיבת הס"ת

הריקודים בהיכל הכולל

רבינו ראש הישיבה הגרש"ב סורוצקין שליט"א נושא דברים

רבינו ראש הישיבה הגר"מ אזבנד שליט"א נושא דברים

רבינו ראש הישיבה הגר"ח פישטיין שליט"א נושא דברים

הריקודים בהיכל הכולל עם ספרי התורה רבינו רה"י שליט"א, הג"ר שמשון פריינד שליט"א והג"ר דוד פרוז שליט"א

מכתב רביון
רה"י
הגרש"ב
סורוצקין
שליט"א
למעמד

בריקוד לכבודה של תורה
נואה עוד הגר"א ברוך שליט"א
מרבני הישיבה

הקהל במעמד

בשולחן הכבוד:
מורינו המשגיח הגר"י דיויס שליט"א,
הגר"ש מונטג שליט"א, רביון רה"י שליט"א
הגר"י טשנד שליט"א, הגר"י פינקוס שליט"א
הגר"י לוי שליט"א, ראשי ורבני הישיבה
והכולל שליט"א

מעמד חיזוק
לבני הישיבה הקד' דאופקים נ"י
ורבני הכולל שליט"א דאופקים
וסיום תלמוד בבלי
ותלמוד ירושלמי
לע"נ מרן ראש הישיבה
הגאון רבי גרשון אדלשטיין
זצוק"ל

המשגיח הגר"י איצקוביץ
שליט"א בברכהמ"ז

הגאון רבי מרדכי קרמר
שליט"א מראשי הישיבה
במעמד

ראש הישיבה הגאון רבי
דוב סגל שליט"א נושא
דברים במעמד

הגר"י פינקוס שליט"א
מרא דאתרא דאופקים
נושא דברים במעמד

הגר"י יעקובזון שליט"א
מרא דאתרא דתפרח
נושא דברים במעמד

הגר"ש מונטג שליט"א
מרא דאתרא דנתיבות
נושא דברים במעמד

מורינו המשגיח הגה"צ
רבי יוסף דיויס שליט"א
במעמד

הפתיחה אלעזר אלגים
נ"י בפנים הירושלמי

מורינו המשגיח שליט"א מקבל את פני מרן שליט"א עם בואו לישיבה

רבינו רה"י הגאון רבי חיים מרדכי אזבנד שליט"א מניע לשיעור

עם רבינו רה"י הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א

מרן שליט"א בכניסה להיכל הישיבה הקד' עם רבינו רה"י הגאון רבי חיים פינשטיין שליט"א ומורינו המשגיח הגה"צ רבי יוסף דיוויס שליט"א

ביציאה מהישיבה

מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל בהיכל הישיבה סיון תשפ"א

בסיום השיעור רבים מתלמידי הישיבה נ"י דנים עם מרן שליט"א על השיעור

רבתינו ראשי הישיבה שליט"א בשיעור

מורינו הגאון רבי ישעיהו ניזבורג שליט"א בהספד

רבינו ראש הישיבה הגר"ח שליט"א בהספד

מספד מר בהיכל הישיבה הקד' במלאות השנה להסתלקות מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל

מרן גאון ישראל הגאון רבי דוב לנדו שליט"א בשיעור כללי ודברי חיזוק בהיכל הישיבה הקד'

לע"נ מרן ראש הישיבה הגאון רבי ירחמיאל גרשון ב"ר צבי יהודה אדלשטיין זצוק"ל ביום השנה להסתלקותו

כולם כבר יודעים יותר ויותר עוברים למאחדת

מאחדת גאה להיות הקופה
הצומחת ביותר בישראל
בשנה האחרונה
ומוזדה למאות אלפי הלקוחות
שבחרו בשירותי בריאות
ברמה אחרת

מצטרפים למאחדת

מאחדת
רמה אחרת

*5343

*לפי נתוני ביטוח לאומי. בהשוואת שיעור צמיחה של מדד
מצטרפים חדשים מול תקופה מקבילה (2022 מול 2023)